

V๑/๑๕2๖5

แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกัน
คุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดมหาสารคาม

วนิดา ศิริบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2559

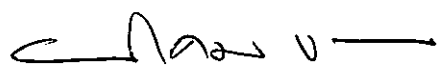
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางวนิดา ศิริบุรณ์ แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนศักดิ์ ศิริโสม)

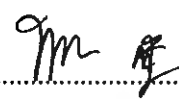
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)

.....
(อาจารย์ ดร.นิคม ชมภูหลง)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ทรงคุณวุฒิ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริ ถิอาสนา)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

.....
(อาจารย์พวงผกา คุณาสีทธิ์)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวาท ทองบุ)
คณบดีคณะครุศาสตร์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนธิ ตีเมืองชัย)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน 12 เม.ย. 2559 พ.ศ.....

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง : แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพ
ภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัย : วนิตา ศิริบุรณ

ปริญญา : ค.ม. (การบริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ศิริ ดีอาสา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

อาจารย์พวงผกา คุณาสีทธิ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม และ 2) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู จำนวน 406 คน และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.46- 0.87 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ค่าความถี่ และร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านมีปัญหา และมีความต้องการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน พบข้อมูลที่น่าสนใจ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามควรมีการจัดการองค์กร โครงสร้างและระบบบริหารงานให้ทันสมัยอยู่เสมอ ควรมีการปรับปรุง การกระจายอำนาจให้กว้างขวาง ควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนด พันธกิจ กำหนดเป้าประสงค์ กำหนดมุมมอง สร้างแผนที่ยุทธศาสตร์ให้ครอบคลุมภารกิจ กำหนดตัวชี้วัด และกำหนดโครงการพัฒนาใหม่ ๆ สำหรับการพัฒนาให้ต่อเนื่อง

TITLE : Strategies for Education Quality Improvement of Schools in Maha Sarakham Provincial Administrative Organization Based on the Internal Education Quality Standards.

AUTHOR : Wanida Siriboon **DEGREE :** M. Ed. (Educational Administration)

ADVISORS : Assoc.Prof.Dr.Siri Thiarsana Major Advisor
Puangpakha Khunasit Co-advisor

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY, 2016

ABSTRACT

The purposes of the research were to analyze the current conditions and problems of education quality system improvement of schools in Maha Sarakham Provincial Administrative Organization, and to design strategies for education quality improvement of schools in Maha Sarakham Provincial Administrative Organization based on the internal educational quality standards. The samples were 406 administrators, teachers and nine experts. The instrument was a questionnaire with a .46-.87 discrimination indices and a .98 reliability index and a note-taking form. The statistics used for quantitative data analysis were frequency, mean, standard deviation and percentage.

The results are as follow:

The overall problem of the education quality system improvement of schools in Maha Sarakham Provincial Administrative Organization was at a high level. Four high rated items of the problem were teacher, product, administrator and process. The study also showed that the strategies for education quality improvement of schools in the Maha Sarakham Provincial Administrative Organization based on the internal educational quality standards consisted of regular administrative structure development, administrative decentralization, clear vision and, problem-based development plans and improvement of indicators and new development plans.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่ง จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริ ถีอาสนา อาจารย์ที่ปรึกษา และ อาจารย์พวงผกา คุณาสิริ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งให้ ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนศักดิ์ ศิริโสม ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ดร.นิคม ชมภูหลง ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณา ให้คำปรึกษาแนะนำ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้บริหาร และครู โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่ได้อนุญาตให้เก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัย และที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และให้ความร่วมมือในการ ตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชาที่ให้โอกาสในการศึกษา และขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่ สามี และลูก ขอขอบคุณ พี่ และเพื่อน ที่ช่วยเหลือ ห่วงใย สนับสนุน และเป็นกำลังใจมา โดยตลอด

คุณค่าและคุณประโยชน์ของการวิจัยในครั้งนี้ ขอน้อมบูชาพระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้ชีวิต สติปัญญา และคุณธรรม อันเป็นเครื่อง ชี้นำและเสริมสร้างสิ่งที่ตั้งงามแก่ผู้วิจัย

วนิดา ศิริบุรณ

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ค
ABSTRACT	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ฉ
สารบัญภาพภาคผนวก	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	11
แนวความคิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	19
แนวคิดเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานทางการศึกษา (Educational Standard)	41
แนวความคิดประกันคุณภาพการศึกษา	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65

หัวข้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	74
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ	75
แหล่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	77
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล	79
การวิเคราะห์ข้อมูล	79
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	80
ระยะที่ 2 กำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐาน	
การประกันคุณภาพภายใน	82
กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ	82
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	83
การเก็บรวบรวมข้อมูล	83
การวิเคราะห์ข้อมูล	83
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	86
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	86
ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ	86
ระยะที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐาน	
การประกันคุณภาพภายใน	96
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	105
วัตถุประสงค์การวิจัย	105
สรุปผลการวิจัย	105

หัวข้อเรื่อง	หน้า
อภิปรายผล	106
ข้อเสนอแนะ	110
บรรณานุกรม	111
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการวิจัย	118
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	127
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	134
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	137
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการวิจัย	141
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์	147
ประวัติผู้วิจัย	151

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การวิเคราะห์นโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน / องค์กร ที่กำหนดนโยบาย	27
2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	76
3 สรุปขั้นตอนการวิจัยเรื่อง แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบ มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ	84
4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง	86
5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน	87
6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ด้านผู้บริหาร	87
7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ด้านครู	89
8 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ด้านกระบวนการ	90
9 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ด้านผลผลิต	91

ตารางที่	หน้า
10 ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียนสังกัดองค์การปกครองท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	94
11 การจัดลำดับความสำคัญของกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์การปกครองท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	97
12 แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	97

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่

หน้า

- 1 การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม 135
- 2 ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ 138

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	9
2 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	31
3 กรอบแนวคิดในการพัฒนามาตรฐาน	35
4 แสดงขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน	61

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญญภาพภาคผนวก

ภาพภาคผนวกที่	หน้า
1-2 สนทนากลุ่มการกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2558	142
3-4 สนทนากลุ่มการกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2558	143
5-6 สนทนากลุ่มการกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2558	144

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนการศึกษาชาติกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนถึงคุณภาพสถานศึกษาว่าสถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพการศึกษาเพราะการศึกษาเป็นการพัฒนาคนและกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืนต้องอาศัยระบบการประกันคุณภาพเป็นกลไกขับเคลื่อนจึงได้ตราไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวดที่ 6 มาตรา 47 – 51 โดยมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์กัน ดังนี้ 1) การพัฒนาคุณภาพ 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพ ได้แก่ การติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยสถานศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงาน ที่รับผิดชอบสถานศึกษา และการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมระดับประเทศ 3) การประเมินและรับรองคุณภาพ ได้แก่ การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา. 2545 : 16-21)

สภาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ติดตามประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน โดยติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ส.พ.ศ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่พัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก ได้สรุปผลการดำเนินงาน 9 ปีของการปฏิรูปการศึกษา (สภาการศึกษา. 2551 : 70) พบว่า

การประเมินรอบแรก มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 65 ส่วนผลการประเมินภายนอกรอบสอง พบว่าสถานศึกษาได้รับการรับรองจาก สมศ.ร้อยละ 79.70 ไม่ได้รับการรับรองร้อยละ 20.30 นอกจากนี้ยังพบว่า ปัญหาในการดำเนินงาน ของการศึกษาขั้นพื้นฐานก็คือ ขาดความเชื่อมโยงระหว่างระบบประกันคุณภาพภายในกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การกำหนดวิสัยทัศน์ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” โดยมีเป้าหมายหลัก สามประการคือ การพัฒนา คุณภาพมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย การเพิ่ม โอกาสทางการศึกษา การเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุก ภาคส่วนของสังคม ในการบริหารการศึกษาเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลกจำเป็นต้องมีเครื่องมือในการบริหารจัดการศึกษาให้ได้ มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของสังคม แผนยุทธศาสตร์ (Strategic Plan) จัดเป็นเครื่องมือการบริหาร จัดการศึกษาที่มีระบบ มีทิศทาง มีระเบียบแบบแผนที่ช่วยให้เกิดการตัดสินใจและการ ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพเป็นแผนงานหลักที่แสดงถึงภาระงาน แนว โน้มของความสำ เร็จ หรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษาของตนเองการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไก สำคัญที่เสริม และผลักดันให้กระบวนการทำงานในทุกระดับและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ดำเนินงานอย่างสอดคล้องกับระบบมุ่งหน้าไปในทิศทางที่ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อบรรลุเป้าหมาย ของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการ วิธีการบริหารและ การจัดการคุณภาพสมัยใหม่ที่เน้นการสร้างเชื่อมั่นให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนจะ ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยที่ความเชื่อมั่นนี้ต้องตั้งอยู่บนรากฐาน ของหลักวิชาข้อเท็จจริงหลักฐานเชิงประจักษ์และความสมเหตุสมผลเป็นสำคัญ (วิทยากร เชียงกูล. 2552 : 1)

ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นความรับผิดชอบของสถานศึกษา โดยร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับดูแล และสนับสนุน ส่งเสริม ของหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสร้าง ความมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อการ พัฒนาความรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ (วิทยากร เชียงกูล. 2552 : 1) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษายังกระจายไม่เป็นธรรมมีความแตกต่างกันมากทั้งในด้าน งบประมาณ บุคลากร และคุณภาพ โดยเฉพาะคือคุณภาพต่ำ มีสถานศึกษาจำนวนมากไม่ได้ มาตรฐาน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งการคิดวิเคราะห์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน

และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนขาดคุณธรรม จริยธรรม และจากการที่สำนักงาน
รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้ติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา ตามแนวทางของระบบประกันคุณภาพการศึกษาทั้งรอบแรก และรอบที่สอง พบว่า มี
สถานศึกษายังไม่นำผลการประเมิน ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเต็มที่ (สมหวัง
พิริยานุวัฒน์, 2553 : 8) ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของ
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน, 2549 : 25-29)
พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคสำคัญคือ 1) ความเข้าใจและความร่วมมือของบุคลากรต่อการ
พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยังเข้าใจไม่ตรงกัน และยังไม่ให้ความร่วมมือ
อย่างเพียงพอ 2) การฝึกอบรมผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความ
เข้าใจระบบประกันคุณภาพการศึกษา ยังไม่ครอบคลุมทั่วถึง 3) บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องขาด
การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) สถานศึกษาขาดการนำผลการ
ประเมิน ไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาสถานศึกษา 5) การผลดุงรักษาและการขยายผล
ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยังมีประสิทธิภาพไม่เด่นชัด

ปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบริหารจัดการในเชิง
คุณภาพ โดยมีการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริม และผลักดันให้
กระบวนการทำงานในทุกระดับ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนิน ไปอย่างสอดคล้องกันเป็นระบบ
มุ่งหน้าไปในทิศทางที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมี
ประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการและวิธีการบริหารและการจัดการคุณภาพ (Quality
Management) ที่เน้นการสร้างเชื่อมั่นให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มี
คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (กรมวิชาการ, 2544 : 3) ซึ่งสอดคล้องกับ สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2545 : 1 ; อ้างอิง มาจาก สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549 : 1) ที่ตรัสว่าการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้ และ
คุณสมบัติต่าง ๆ ที่ช่วยให้คนนั้นอยู่รอดในโลกได้ เป็นประโยชน์ต่อตนเองครอบครัว และ
สังคมส่วนรวม โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ชัดเจนในหมวด 6 เรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพ
การศึกษา ตั้งแต่มาตรา 47 ถึง มาตรา 51 ซึ่งได้ระบุถึงหลักการ และแนวทางการปฏิบัติการ
ประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะ มาตราที่ 48 กำหนดทิศทางไว้ชัดเจนว่า การดำเนินการ
ประกันคุณภาพภายใน จุดมุ่งหมายปลายทางก็เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษา (ศิริ ถีอาสนา, 2549 : 1)

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ประเด็นปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา รวบรวมนวัตกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจัดทำ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มหาสารคาม เพราะยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นตัวกำหนดทิศทางในการ พัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาเกิดจากข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษาผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน เพื่อเป็นเครื่องมือที่ช่วยชี้นำแนวทาง การตัดสินใจของผู้บริหารทุกระดับในองค์กร ให้สามารถเลือกแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม และนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีซึ่งเป็นแผนระยะสั้นให้บังเกิดผล ในทางปฏิบัติต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544 : 18) สอดคล้องกับ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 21-22) ที่กล่าวว่า แผนพัฒนาการศึกษา มีบทบาท สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาคือ 1) เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาโดยได้ออกแบบกิจกรรมพัฒนาด้านต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการให้มี มาตรฐานสูงขึ้นไว้ล่วงหน้าบนพื้นฐานความเป็นไปได้ในการดำเนินการของสถานศึกษา ซึ่ง ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่มีเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาคือ มุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ ดี 2) เป็นเครื่องมือสร้างความเชื่อมั่นแก่ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องว่าสถานศึกษา จะสามารถ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรได้ และ 3) เป็นเอกสารหลักสำหรับการ ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยการ ดำเนินงานของสถานศึกษาจะเป็นไปตามกรอบงานที่แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา กำหนด โดยกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กล่าวถึงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ ดังนี้คือ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของ สถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปี และ 8) จัดให้มีการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้สาระสำคัญของกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา หมวด 1 ข้อ 7 ได้ระบุไว้ว่าสถานศึกษาต้องนำ ผลการประเมินคุณภาพทั้งภายใน และภายนอกไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา

(ราชกิจจานุเบกษา. 2553 : 24 - 26) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ (2545 : 20-21) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาว่าต้องคำนึงถึงหลักและกรอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้คือ 1) เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความจำเป็นอย่างมีระบบ 2) กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และสภาพความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจน และเป็นรูปธรรม 3) กำหนดวิธีการดำเนินงานที่มีหลักวิชาหรือผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่อ้างอิงได้ครอบคลุมการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ 4) กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ 5) กำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการการกำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาทุกคน รวมทั้งผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินการตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ 6) กำหนดบทบาท หน้าที่ และแนวทางให้บิดามารดา ผู้ปกครองและบุคลากรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และ 7) กำหนดการจัดงบประมาณและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ จากแนวทางการ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาดังกล่าวข้างต้นสามารถกล่าวได้ว่า แผนพัฒนาการศึกษาก็คือ แผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความจำเป็นอย่างมีระบบนั่นเองจากผู้วิจัยได้ทราบถึงคะแนนการประเมินคุณภาพภายในของ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีผลคะแนนบางตัวบ่งชี้ที่ต่ำกว่าเกณฑ์การประเมิน ได้ว่าจะเป็นตัวบ่งชี้ในด้านปัจจัยผู้บริหาร ซึ่งคณะกรรมการประเมินให้มีการปรับปรุงและแก้ไขให้พัฒนาเร่งด่วน เพื่อให้เด็กนักเรียนและครูนั้นมีคุณภาพมากที่สุด (รายงานการประเมินคุณภาพภายในประจำปี 2555. 2557 : 12-13)

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อให้ได้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งจะส่งผลทำให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินงานต่าง ๆ ได้ตามภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์ตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัญหาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามเป็นอย่างไร

2. แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ขอบเขตการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

1. กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานฝ่ายบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และคณะครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 406 คน
2. เนื้อหาที่ทำการศึกษา ได้แก่ กรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยผู้บริหาร 2) ด้านปัจจัยครู 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต
3. สถานที่ทำการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม 20 แห่ง
4. ขอบเขตด้านเวลาตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2557 –มกราคม 2558

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน

1. ทำการศึกษากับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ แนวทางการพัฒนาคุณภาพภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 24 มาตรฐาน (ด้าน)
3. สถานที่ในการทำการ (Focus Group Discussion) ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

4. ขอบเขตด้านเวลา ตั้งแต่เดือนมกราคม 2558 – มิถุนายน 2558

นิยามศัพท์เฉพาะ

แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง วิธีการทำงานเชิงรุกในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม วิธีการดำเนินงานนั้นต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม และยึดกรอบมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 24 มาตรฐาน (ด้าน) เป็นหลัก

กรอบมาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ ต้องการให้เกิดขึ้นใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่มีคุณภาพและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษาประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านผู้บริหาร หมายถึง เป็นผู้สั่งการในการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ การเป็นผู้ริเริ่มงาน มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการการพัฒนาด้านการบริหารงาน วิชาการและการจัดการและการพัฒนาดนเพื่อให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ด้านครู หมายถึง เป็นผู้ปฏิบัติในเรื่องของการให้ความรู้แก่นักเรียนอีกทั้งมีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของครู และการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพการส่งเสริมให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนการส่งเสริมให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนและการส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ
3. ด้านกระบวนการ หมายถึง การปฏิบัติงานเป็นไปตามโครงสร้าง และมีระบบการบริหารงาน การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและการส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
4. ด้านผลผลิต หมายถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยด้านความรับผิดชอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวทีและการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม

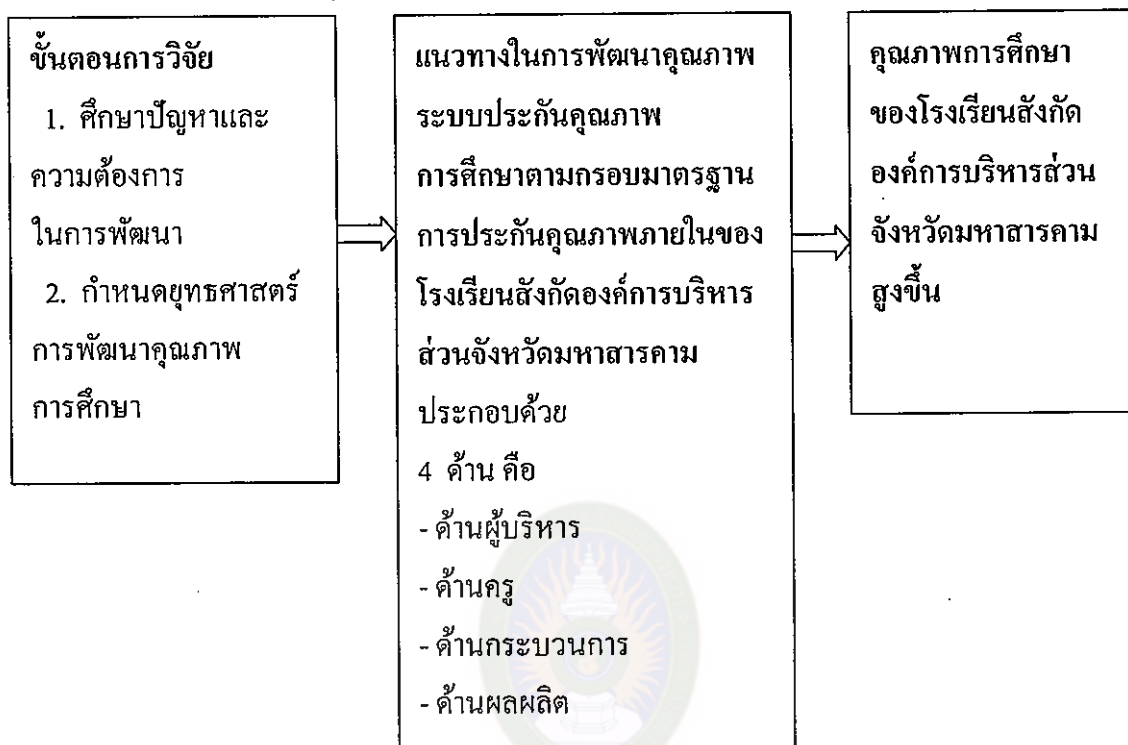
การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและการประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่สามารถรับประกันกับผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ว่าสถานศึกษาสามารถที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม หมายถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามมีโรงเรียนในสังกัด 20 แห่ง ดังนี้ 1) โรงเรียนแก่งวิทยานุกูล 2) โรงเรียนโคกก่อพิทยาคม 3) โรงเรียนเมืองเตาพิทยาคม 4) โรงเรียนเวียงสะอาดพิทยาคม 5) โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม 6) โรงเรียนจंबาพิทยาคม 7) โรงเรียนนาข่าพิทยาคม 8) โรงเรียนเสือโก้พิทยาสรรค์ 9) โรงเรียนหัวเรือพิทยาคม 10) โรงเรียนหนองบัวปียนิมิตร 11) โรงเรียนหนองเหล็กศึกษา 12) โรงเรียนหนองโกวิชาประสิทธิ์พิทยาคม 13) โรงเรียนท่าขอนยางพิทยาคม 14) โรงเรียนนาสีนวนพิทยาสรรค์ 15) โรงเรียนมะคำพิทยาคม 16) โรงเรียนศรีสุขพิทยาคม 17) โรงเรียนคอนเงินพิทยาคาร 18) โรงเรียนหนองโพธิ์พิทยาคม 19) โรงเรียนมัธยมดงยาง และ 20) โรงเรียนเลิงแฝกประชาบำรุง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากกรอบของการวิจัยข้างต้นอธิบายได้ว่า การจะ ได้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพ การศึกษาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคามทั้ง 24 มาตรฐาน มีขั้นตอนการปฏิบัติอยู่ 2 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพ ปัญหาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 2) กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพ การศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งคาดว่าจะได้วิธีการที่ดีใน การพัฒนาคูณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่แยกขมามากขึ้นซึ่งหากมียุทธศาสตร์ที่ดีที่เหมาะสมแล้วจะทำให้คุณภาพของ โรงเรียน สถานศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม สูงขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบสภาพปัจจุบันปัญหา การประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม และได้แนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์การศึกษาที่เป็นประโยชน์กับ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่เชื่อมั่นว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสม และในที่สุดบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้รับรู้ทิศทาง เป้าหมาย ของ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามอันจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม หรือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่น ๆ ไปประยุกต์ใช้แนวทางมีเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนให้สูงขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. แนวคิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานทางการศึกษา
4. แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

นักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้
อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2543 : 4-10) ได้อธิบายถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือ
ไว้ว่า ในสถานการณ์โลกปัจจุบันนี้ แต่ละภูมิภาคของโลก ได้ผันแปรและก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วกรรมวิธีต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการกำหนดรูปแบบของยุทธศาสตร์ ก็ค่อนข้างจะยุ่งยากและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นไปกว่านั้น ลักษณะโดยทั่วไปของยุทธศาสตร์ เป็นเช่นเดียวกับลักษณะของมนุษย์ ซึ่งต้องการความพยายามในการแก้ปัญหาอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นการแก้ปัญหาใด ๆ ก็ตามผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการแก้ปัญหา จะต้องพยายามหาทางแก้ไขให้ตรงจุดและมีความเข้าใจในปัญหาเป็นอย่างดีวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสมและนิยมใช้กันมากที่สุด คือ การทำความเข้าใจในตัวปัญหาอย่างกว้าง ๆ เสียก่อนแล้วจึงศึกษาในรายละเอียดเป็นขั้นตอนต่อไป

1. ภารกิจและเป้าหมายหลัก (Mission and Major Goals) ขั้นตอนแรกของกระบวนการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ก็คือ กำหนดภารกิจและเป้าหมายหลักขององค์กร ซึ่งจะส่งผลให้เราได้ว่า ได้เห็นขอบเขตของยุทธศาสตร์ที่องค์กรจะสร้างขึ้น ภารกิจเริ่มต้นที่ทำไมองค์กรจึงตั้งขึ้นมาและควรจะทำอะไรเป้าหมายหลัก ระบุสิ่งที่องค์กรหวังจะทำให้สำเร็จในระยะกลางและระยะยาวองค์กรที่แสวงหากำไร ส่วนมากจะใช้เป้าหมายมากมายเรียงตามลำดับความสำคัญ (Hierarchy Of goals) งานที่สำคัญถูกจัดวางไปใกล้จุดศูนย์กลางของลำดับความสำคัญ

เป้าหมาย “ชั้นสอง”(Secondary Goals) คือ วัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่องค์กรเห็นว่าจำเป็นที่องค์กรต้องมีถ้าจะให้บรรลุถึงงานสำคัญ

2. การวิเคราะห์ภายนอก (External Analysis) องค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งของกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ก็คือ การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมการดำเนินงาน ซึ่งอยู่นอกองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะระบุโอกาสและภัยในสิ่งแวดล้อมที่เกิดกับการดำเนินงานขององค์กร เราอาจพิจารณาได้เป็น 3 อย่างคือ สิ่งแวดล้อมที่เกิดกับการปฏิบัติงานในองค์กร สิ่งแวดล้อมระดับชาติและสิ่งแวดล้อมมหภาค

2.1 การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมที่เกิดกับการปฏิบัติงานต้องมีการประเมินโครงสร้างทางการแข่งขันที่องค์กรปฏิบัติอยู่ รวมถึงตำแหน่งของการแข่งขัน

2.2 การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมระดับชาติต้องมีการประเมินว่าสิ่งแวดล้อมระดับชาติที่องค์กรปฏิบัติการณ์อยู่นั้น อำนาจความสะดวกให้องค์กรเกิดมีความได้เปรียบเชิงการแข่งขันในตลาดเพียงใด ถ้าไม่เป็นไปดังคาดองค์กรดังกล่าวต้องพิจารณาย้ายปฏิบัติการส่วนสำคัญๆ แหล่งอื่นที่อำนวยความสะดวกในการสร้างข้อได้เปรียบ

2.3 การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมมหภาค ประกอบด้วย การตรวจสอบอิทธิพลของเศรษฐกิจมหภาค ปัจจัยทางสังคม รัฐบาลกฎหมายระดับชาติและเทคโนโลยีที่จะมากระทบต่อองค์กร

3. การวิเคราะห์ภายใน (Internal Analysis) ปฏิบัติการในรูปนี้ทำให้เรากำหนดได้ถึง “จุดที่แข็งแกร่งหรือจุดเด่น (Strengths) และจุดอ่อนหรือจุดด้อย (Weakness) ขององค์กรในเรื่องนี้มีมากมาย เช่น การที่องค์กรมีทรัพยากรปริมาณมากและคุณภาพสูง ถือเป็นข้อได้เปรียบในการแข่งขัน จากนั้นจะดูว่าองค์กรจะหาข้อได้เปรียบเชิงการแข่งขันอย่างไรพิจารณาเรื่องบทบาทความสามารถที่โดดเด่นเป็นพิเศษทรัพยากรและความสามารถต่าง ๆ ในการสร้างข้อได้เปรียบ

4. SWOT และการเลือกยุทธศาสตร์ (SWOT and Strategic Choice) เป็นองค์ประกอบต่อไปที่ใช้ในการสร้างยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่เป็นทางเลือกโดยพิจารณาที่จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยจากภายนอกการเปรียบเทียบจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และภัย (Threats) นั้น โดยปกติเราเรียกว่าการวิเคราะห์ SWOT Analysis จุดศูนย์กลางความมุ่งหมายของการวิเคราะห์ SWOT ก็คือ การระบุยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ว่ามีแนวทางเหมาะสมมีความเหมาะสมพอดีกัน และการเหมาะสมกันของทรัพยากรและขีดความสามารถขององค์กรในการปฏิบัติต่ออุปสงค์ของสิ่งแวดล้อมที่องค์กรดำเนินการอยู่

กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความมุ่งหมายของยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่เป็นทางเลือกอันเกิดจากการวิเคราะห์ SWOT จะต้องสร้างมาจากจุดแข็งขององค์กร เพื่อที่จะแสวงหาจากโอกาสทำการด้านภัยต่างๆและแก้ไขจุดอ่อนให้ดีขึ้น

5. การประยุกต์ใช้ยุทธศาสตร์ (Strategy Implementation) เมื่อได้เลือกยุทธศาสตร์ไว้เพื่อใช้ให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์กรแล้วจะต้องมีการนำเอายุทธศาสตร์ดังกล่าว ไปปฏิบัติในที่นี้ได้แบ่งเรื่องราวเกี่ยวกับการใช้ยุทธศาสตร์ออกเป็นองค์ประกอบหลัก 4 ประการดังนี้

ประการที่ 1 ออกแบบโครงสร้างขององค์กรการประยุกต์ใช้ยุทธศาสตร์ ต้องมีการจัดสรรบทบาทและความรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์แก่ผู้บริหารและหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กรอาจกล่าวได้ว่าใช้ยุทธศาสตร์ ทำได้โดยผ่านการใช้โครงสร้าง

ประการที่ 2 การออกแบบระบบการควบคุมนอกจากการเลือกโครงสร้างองค์กรต้องสร้างระบบควบคุมองค์กรที่เหมาะสมขึ้น จะต้องทำการตัดสินใจว่าจะประเมินการปฏิบัติงานและควบคุมปฏิกริยาของหน่วยย่อย ๆ ในองค์กรให้ดีที่สุดได้อย่างไร

ประการที่ 3 การจัดชุดยุทธศาสตร์ โครงสร้างและการควบคุมถ้าองค์กรหวังในความสำเร็จ ก็ต้องให้บรรลุถึงความสอดคล้องต้องกันระหว่างยุทธศาสตร์ โครงสร้างและการควบคุมเนื่องจากยุทธศาสตร์และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทำให้องค์กรมีอุปสงค์แตกต่างกัน

ประการที่ 4 การบริหารการเปลี่ยนแปลงเชิงยุทธศาสตร์ เราอยู่ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงองค์กรต่าง ๆ ต้องพยายามจัดการให้พอเหมาะต่อการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อมทางการแข่งขัน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทุกที่องค์กรต้องการความสำเร็จระยะยาว คือองค์กรสามารถปรับแต่งยุทธศาสตร์และโครงสร้างให้เข้ากับโลกที่เปลี่ยนแปลงไป โดยพิจารณาถึงกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงและยุทธวิธีเชิงยุทธศาสตร์

6. การป้อนกลับของข่าวสาร (The Feedback Loop) การวางแผนยุทธศาสตร์เป็นกระบวนการที่ต้องทำติดต่อกันอยู่เรื่อย ๆ โดยตลอด (Ongoing Process) ทันทีที่มีการประยุกต์ใช้ยุทธศาสตร์การบริหารยุทธศาสตร์ จะต้องมีการตรวจสอบ เพื่อกำหนดว่าเป้าหมายทางยุทธศาสตร์บรรลุผลสำเร็จไปแค่ไหน ข่าวสารนี้จะผ่านกลับไปสู่ระดับองค์กร โดยผ่านระบบการป้อนกลับของข่าวสาร ข่าวสารจะถูกป้อนเข้าไปในการสร้างและการประยุกต์ใช้ยุทธศาสตร์ในรอบสอง ซึ่งเป็นรอบถัดไปนั่นเองทำหน้าที่ยืนยันอีกครั้งหนึ่ง ถึงความถูกต้องของเป้าหมายและยุทธศาสตร์ที่ใช้อยู่ว่าถูกต้องหรือไม่

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543 : 10) ได้อธิบายถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาประกอบไปด้วยปัจจัยสำคัญ 2 ส่วนคือ

1. การมีเป้าหมาย (Ends) หรือจุดหมายในการศึกษาที่ต้องการไปถึงอย่างชัดเจนทั้ง ในระยะสั้นและระยะยาว

2. การกำหนดวิถีทางหรือแนวทางปฏิบัติ (Means) เพื่อเป็นเครื่องมือที่มุ่งสู่การ บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้

อำรุงจัน ทวานิช (2545 : 6) ได้อธิบายถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เป็น แนวทางหลักของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประกอบไปด้วย

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน
3. การพัฒนาครูและบุคลากร
4. การพัฒนาระบบบริหารจัดการ

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ออนาคต โดยศาสตร์และศิลป์ มีดังนี้

1. มีความเป็นสากลเนื้อหาสาระมีความสมดุลระหว่างความรู้สากล
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่นวิทยาศาสตร์ - เทคโนโลยี
3. มีลักษณะกว้าง / ยืดหยุ่นหลากหลาย / เชื่อมโยงสัมพันธ์กับวิถีชีวิต
4. มีเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้โลกปัจจุบันและอนาคต
5. เนื้อหาเชื่อมโยงต่อเนื่องกันทุกระดับ
6. สถานศึกษาชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร
7. เพิ่มเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม

ลักษณะของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานเป็นตัวกำหนดความสามารถการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. จัดเป็น 4 ช่วงชั้นๆละ 3 ปี
3. จัดเป็น 8 กลุ่มวิชา / บูรณาการ เป็นสหวิทยาการ
4. จัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด / เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง / การปฏิบัติจริง
5. วัดผลประเมินผลตามสภาพจริง

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาแนวคิดการพัฒนาครูและบุคลากรทางการ ศึกษาโดยให้ครูมีดังนี้

1. มีความรู้ความสามารถและเทคนิควิธีในการปฏิบัติวิชาชีพ ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2. มีคุณธรรมมีความสำนึกและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู
3. เป็นนักจิตวิทยากรเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก
4. เป็นนักเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงแหล่งความรู้ใหม่
5. เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาเพื่อถอดรหัสความรู้ที่เป็นสากล

การพัฒนาการเรียนการสอนมีแนวคิดดังนี้

1. กระจายอำนาจสู่ห้องถิ่นและสถานศึกษา
2. เอกชนชุมชนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษา
3. สถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม
4. มีแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันทุกระดับ
5. รัฐเปลี่ยนบทบาทจากการควบคุมมาเป็นการสนับสนุนและให้บริการที่

หลากหลาย

การพัฒนาการบริหารจัดการให้มีการบริหารและการจัดการแบบการมีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียน การประกันคุณภาพมีแนวคิด ดังนี้

1. สร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษา
2. การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติทุกระดับและทุกขั้นตอน
3. สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษา ได้ตามมาตรฐาน
4. ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะตามเป้าหมายและเป็นที่ยอมรับของสังคม

ยอมรับของสังคม

ไพโรจน์ พิทักษ์ทวยหาญ (2546 : 22-26) ได้อธิบายถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความสำเร็จ ของการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
2. การทำงานเป็นทีม
3. การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจ
4. การกำหนดผู้รับผิดชอบ
5. การวางแผนและกำกับดูแล
6. การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้อง

รัฐสภา พรเวหะชาติ (2550 : 12-14) ได้อธิบายถึง แนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาสู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2547-2553 ดังต่อไปนี้

1. การสร้างโอกาสทางการศึกษา
2. การพัฒนาการจัดการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้
3. การเพิ่มมาตรฐานการศึกษาและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้อธิบายถึง แนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา : ระเบียบวาระแห่งชาติ พ.ศ. 2551- 2555 ไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
2. การพัฒนาคุณภาพครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
3. การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา
4. การจัดระบบการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา
5. การสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ
6. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 16 - 24) ได้อธิบายถึงแนว ทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก พ.ศ. 2551 - 2553 ไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการมีแนวทาง ดังนี้

1.1 พัฒนาระบบวางแผนการจัดตั้งและพัฒนาโรงเรียนในแต่ละสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา โดยจะดำเนินการร่วมกับสถาบันประชากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยองค์การ ยูเนสโก และหน่วยงานภายในจังหวัด ในการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้สามารถจัดทำแผนการจัดตั้งและพัฒนาโรงเรียน โดยคาดการณ์จำนวนเด็กและเยาวชนในวัย เรียนในอนาคตวางแผนจัดตั้งรวมเด็กปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ให้สอดคล้องกับสภาพ พื้นที่ ทั้งนี้จะจัดทำแผน ในตำบลและอำเภอที่นำร่องเป็นอันดับแรกและขยายผล ไปสู่แผนที่เป็น พื้นที่ครอบคลุมทั้งพื้นที่ ในกรณีที่โรงเรียนจำเป็นต้องเลิกอาจร่วมกับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นพัฒนาเป็นศูนย์ปฐมวัย โรงเรียนที่สอนช่วงชั้นที่ 1 หรือแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

1.2 พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ โดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐานที่ครอบคลุมพอเพียงถูกต้องและเป็นปัจจุบัน บุคลากรมีความรู้และเข้าใจถึงการใช้อุปกรณ์ ICT ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำ Best Practice ในโรงเรียนที่ดำเนินการ ได้ผลแล้วมาเผยแพร่พร้อมทั้งตั้งศูนย์ ICT ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และศูนย์เครือข่ายโรงเรียนเพื่อบริการ โรงเรียนขนาดเล็ก

1.3 พัฒนาระบบบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน โดยจะพัฒนาเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก ที่สามารถใช้เจ้าหน้าที่ธุรการร่วมกัน เพื่อปฏิบัติงานธุรการงานข้อมูลงานพัสดุจัดซื้อจัดจ้างร่วมกัน ตลอดจนระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการทรัพยากรอื่น ๆ ร่วมกันสำหรับ โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ห่างไกล ให้สามารถรวมกลุ่มกับโรงเรียนอื่น เพื่อจะพัฒนาและนำระบบเทคโนโลยีการบริหารจัดการและสื่อสารมาใช้

1.4 สร้างแรงจูงใจแก่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการสร้างแรงจูงใจด้วยวิธีการต่าง ๆ จะทำให้บุคลากรเหล่านั้นมีกำลังใจในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น เช่น การพิจารณาความดีความชอบการนำผลงานการพัฒนาโรงเรียนมาประกอบการ แต่งตั้งโยกย้ายและการปรับปรุงตำแหน่ง ปรับระบบบริหารบุคลากรมาตรฐานอัตราค่าจ้างให้เหมาะสม

2. การพัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษามีแนวทาง ดังนี้

2.1 พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนสำหรับ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยปรับหลักสูตรที่เอื้อต่อการสอนคละชั้น เน้นการสอนแบบบูรณาการการสอนคละชั้น

2.2 พัฒนาผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนให้มีศักยภาพ เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพ พร้อมทั้งจะดำเนินงานใน โรงเรียนขนาดเล็ก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ผลิตและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการเรียนการสอน พัฒนาสื่อสำเร็จรูป ที่สามารถพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการนำการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมและระบบคอมพิวเตอร์ มาเสริมการเรียนการสอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาช่วยในการจัดการเรียนการสอนการหมุนเวียนครู

2.4 นิเทศติดตามกำกับ โรงเรียนขนาดเล็กอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

2.5 วิจัยและพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีช่วยสอนที่มีประสิทธิภาพ

3. การเสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งของ โรงเรียนมีแนวทาง ดังนี้

3.1 จัดทำมาตรฐานโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านบุคลากรงบประมาณวัสดุและครุภัณฑ์

3.2 ปรับปรุงและพัฒนาสถานที่เรียนสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียนใน โรงเรียนขนาดเล็กอย่างเพียงพอและเหมาะสม

3.3 จัดอัตรากำลังครูในโรงเรียนขนาดเล็กให้เพียงพอตามเกณฑ์ แก้ปัญหาขาดแคลนครูด้วยรูปแบบต่าง ๆ เช่น สอนแบบบูรณาการ เนื้อหาบูรณาการกลุ่มอายุ (คละชั้น) ครูเรียนสอนครูฝึกสอนภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

3.4 พัฒนาผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ให้สามารถปฏิบัติงานได้ในสภาวะการณ์ที่โรงเรียนมีข้อจำกัดเรื่องทรัพยากร

3.5 พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุก ๆ ด้าน เช่น เครื่องแต่งกาย เครื่องเขียนแบบเรียนอาหารกลางวัน การอำนวยความสะดวกในการเดินทางแก่นักเรียน กรณีที่มีการยุบรวมโรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถมีความพร้อมในการเรียนจบการศึกษา

3.6 สนับสนุนงบประมาณวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นให้เพียงพอที่จะจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพมาตรฐาน

4. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษามีแนวทาง ดังนี้

4.1 พัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 สร้างและพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองให้เข้มแข็ง พร้อมทั้งจะเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.3 ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาช่วยพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กและรับโอนโรงเรียนบางส่วน เพื่อเปลี่ยนสภาพเป็นศูนย์เด็กปฐมวัยแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

4.4 เตรียมความพร้อมในการมีส่วนร่วม ให้แก่บุคคลครอบครัวชุมชนองค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น โดยสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เห็นความสำคัญและตระหนักถึงความจำเป็นของการมีส่วนร่วมการเข้าใจในบทบาทหน้าที่และแนวปฏิบัติของการมีส่วนร่วม

4.5 จัดให้มีระบบและกลไกในการระดมทรัพยากร ที่จะเอื้อประโยชน์แก่การจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยโรงเรียนมีวิธีการระดมทรัพยากรที่เหมาะสม โปร่งใส มีแผนการดำเนินการที่ชัดเจนว่าจะนำทรัพยากร ที่ได้ไปพัฒนาสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนในด้านใด ๆ บ้างผลประโยชน์ที่ผู้บริจาคจะได้รับ อาทิ เช่น การลดหย่อนภาษี

4.6 วิจัยและพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมจัดหา Best Practice การมีส่วนร่วมมาเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้รับรู้

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน หมายถึง แนวทางหรือวิธีการดำเนินงานของโรงเรียนที่คาดว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จ

ตามวัตถุประสงค์ขององค์กรนำไปสู่ผลลัพธ์ต่าง ๆ จะต้องทำความเข้าใจปัญหา โดยพิจารณาจากการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค แล้วจึงศึกษาในรายละเอียดปัญหา จุดหมายปลายทางและขีดความสามารถในการดำเนินการ โดยใช้วิจารณ์อย่างชาญฉลาด พินิจพิเคราะห์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวคิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1. ความหมายของการศึกษา (Education) มีผู้ให้ความหมายของการศึกษาไว้

หลากหลายผู้วิจัยได้รวบรวม และเสนอความหมายไว้พอสังเขป ดังนี้ คือ การศึกษา ตรงกับคำว่า Education ในภาษาอังกฤษ มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน คือ Educare ซึ่งแปลว่า บำรุงเลี้ยง อบรม รักษา ทำให้งอกงาม (To Nature, To Rear, To Raise) (วิไล ตั้งจิตสมคิด. 2544 : 1) พจนานุกรม Oxford Advanced Learner's Dictionary (2006 : 467) ให้ความหมายของการศึกษาไว้ดังนี้ 1) เป็นกระบวนการสอน การฝึกอบรม และการเรียนรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายในโรงเรียน หรือวิทยาลัย เพื่อพัฒนาความรู้ และพัฒนาทักษะ 2) สาขาของการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสอนและการเรียนรู้ 3) สถาบันการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน และการฝึกอบรม 4) ศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอน นอกจากนี้ Cater V. Good (1973 : 191) ได้ให้ความหมายของการศึกษา (Education) ในพจนานุกรมทางการศึกษา (Dictionary of Education) ไว้ 4 ประการคือ 1) การศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ทำให้คนพัฒนาความสามารถ เจตคติ และพฤติกรรมต่าง ๆ ให้มีคุณค่าต่อสังคม และเป็นที่ยอมรับของสังคมที่ตนอยู่ 2) การศึกษา หมายถึง กระบวนการทางสังคมที่ทำให้บุคคลได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นตัวควบคุมให้บุคคลได้รับความรู้ 3) การศึกษา หมายถึง วิชาชีพสำหรับครู หรืออาชีพทางการศึกษาที่จัดสอนในสถาบันฝึกหัดครู หรือสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเตรียมให้เป็นครู 4) การศึกษา หมายถึง ศิลปะการถ่ายทอดความรู้จากอดีต ซึ่งจัดไว้อย่างมีระเบียบให้แก่คนในแต่ละรุ่น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2525 (2531 : 722 - 820) ให้ความหมายไว้ว่า การศึกษา มีรากศัพท์มาจากคำว่า “ศึกษา” ในภาษาสันสกฤต หมายถึง การเล่าเรียน ฝึกฝนและอบรม แต่ถ้าเป็นภาษาบาลี ใช้คำว่า “สิกขา” หมายถึง ข้อที่จะต้องศึกษา ข้อที่จะต้องปฏิบัติ ความหมายของการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 กล่าวว่า การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การจรจรโลก ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การ

เรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 1-2 และ เลิศชาย ปานมูข. 2551 : 3) นอกจากนี้ พระธรรมปิฎก (2539 : 175) ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า การศึกษา คือ การพัฒนาคนให้มีชีวิตที่ดีงาม คำว่าชีวิตที่ดีงามหมายรวมถึง ความเป็นอยู่อย่างถูกต้องมีคุณค่า เกื้อกูล เป็นประโยชน์ และมีความสุข และอย่างน้อยต้องไม่เบียดเบียนผู้อื่น

จากความหมายของการศึกษาดังกล่าวข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า การศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีพฤติกรรมที่ดีงาม ดำรงชีวิตในสังคมอย่างเหมาะสมและมีความสุข

2. ความหมายของคุณภาพ (Quality) และคุณภาพการศึกษา (Quality Education)

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคุณภาพ และคุณภาพการศึกษาไว้หลากหลายผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวม และนำเสนอพอสังเขป ดังนี้ คำว่าคุณภาพ (Quality) หมายถึง ลักษณะที่ดีของวัตถุสิ่งของ บุคคล หรือผลการกระทำเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ (กัลยา ตันติพลาชีวะ. 2551 : 15) สอดคล้องกับพจนานุกรม Oxford Advanced Learner's Dictionary (2006 : 1187) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณภาพ ไว้ดังนี้

- 1) คุณภาพ หมายถึง มาตรฐานของบางสิ่งบางอย่าง เมื่อถูกเปรียบเทียบกับสิ่งอื่นว่า ดีหรือไม่ดีอย่างไร
- 2) มาตรฐานสูง
- 3) ลักษณะที่ดีงามของบุคคล
- 4) ลักษณะของสิ่งของที่แตกต่างจากสิ่งอื่น

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (ม.ป.ป. : 2-3) ให้ความหมายไว้ว่าคุณภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่ดีขององค์กร ระบบ กระบวนการตามมาตรฐานและข้อกำหนด ส่วนพิเศษส์ บัญญัติ (2549 : 1) กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง การตอบสนองความต้องการ (Needs) และความคาดหวัง (Expectation) ของลูกค้า สอดคล้องกับ สถาบันวิจัยและพัฒนา การเรียนรู้ (2551 : 3) ที่กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่เป็น ไปตามมาตรฐานปราศจากข้อผิดพลาด ทำให้เกิดผลผลิตที่ดี ตอบสนองตามความคาดหวัง และเกิดความพึงพอใจ แก่ผู้เกี่ยวข้อง และ Holt (1999 : 3) กล่าวว่า คุณภาพต้องพิจารณาทั้งระบบไม่ควรแยกส่วนใดส่วนหนึ่ง คือ คุณภาพต้องดูทั้ง คุณภาพผลผลิต คุณภาพกระบวนการ และคุณภาพส่วนสิ่งป้อน ซึ่งเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับความคิดของ (Deming) ในด้านการจัดการคุณภาพ ทั้งองค์กร (Total Quality Management)

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า คุณภาพ (Quality) มีความหมายในสองลักษณะคือ

- 1) ลักษณะที่ดี ที่เหมาะสม ของสิ่งของ บุคคล ระบบ หรือองค์กร
- 2) การตอบสนองความต้องการตามที่แต่ละบุคคลคาดหวัง และผู้ที่คาดหวังนั้นเกิดความพึงพอใจส่วนคำว่า คุณภาพ

การศึกษามีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : ค) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง ผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในทุกกระดับ/ ประเภทการศึกษา และผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพของหน่วยงานที่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สอดคล้องกับ อุทุมพร จามรมาน (2544 : 39) ที่กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง ผลการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เอื้อให้เกิดระบบกลไกการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ผลผลิตตามภารกิจของสถาบันการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมการบริหารกลุ่มบุคคล และการจัดการด้านการเงินด้วย ส่วนสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (2551 : 3) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณสมบัติ หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งแสดงถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการและความจำเป็นสำหรับผู้เรียนและสังคมปัจจุบัน สอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวาณิช (2543 : 1) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง สิ่งที่เราคาดหวังไว้หรือสิ่งที่เราต้องการจะให้เกิดขึ้น ซึ่งต้องเป็นไปตามความต้องการของลูกค้ำคือ นักเรียน พ่อ-แม่ ผู้ปกครอง หรืออาจเรียกว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ กรมสามัญศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ (2542 : 11) ที่กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณสมบัติ คุณลักษณะสภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งแสดงถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการและความจำเป็นสำหรับผู้เรียน และสังคม ในปัจจุบันและอนาคต โดยได้มาตรฐานตามที่กำหนด ซึ่งถ้าครูมีความรู้ ความสามารถ เสียสละตั้งใจสั่งสอนผู้เรียนเต็มความสามารถแล้ว จะช่วยให้เด็กไทยเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดี เก่ง ฉลาด มีศักยภาพ มีความสุข และสามารถแข่งขันกับทุกประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (รุ่ง แก้วแดง. 2544 : 134)

จากความหมายของคุณภาพการศึกษาดังกล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยได้ สรุปนิยามคำว่า “คุณภาพการศึกษา” (Quality of Education) หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาของ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามที่มีคุณภาพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้เด็กไทยเป็นพลเมืองที่ดี เก่ง ฉลาด มีศักยภาพและมีความสุข

3. แนวนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

คุณภาพการศึกษามีความสำคัญต่อความเชื่อมั่นของประชาชนเพราะการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน จะทำให้ประชาชนทุกคนเชื่อมั่นได้ว่าลูกหลานที่ได้รับการศึกษาในสถานศึกษาที่มีมาตรฐานสูงจะมีคุณภาพมีความสามารถ มีศักยภาพเพียงพอในการทำงานและประกอบอาชีพ (รุ่ง แก้วแดง. 2540 : 21) จากความสำคัญของคุณภาพการศึกษาดังกล่าวจึงทำให้กฎหมายที่สำคัญของประเทศ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนนโยบายของรัฐบาล และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้รวบรวม และเสนอแนวนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พอสังเขป ดังนี้

3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม มาตรา 80 (3) (4) (5) และ (6) กล่าวว่า รัฐต้องดำเนินการดังนี้คือ (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (4) ส่งเสริมสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกัน และสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (5) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยในศิลปะวิทยาการแขนงต่าง ๆ และเผยแพร่ข้อมูลการศึกษาวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยจากรัฐ (6) ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคี และการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึก และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงาม และภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกจากนี้ยังได้กำหนดในมาตรา 49 ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น (ราชกิจจานุเบกษา. 2550 : 23-24 และ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553 : 1-2)

3.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 8 กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มาตรา 9 กล่าวว่า การ จัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลัก ดังนี้ 1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ 2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพ การศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษา 4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา อย่างต่อเนื่อง 5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา 6) การมีส่วนร่วม ของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น หมวด 2 สิทธิและ หน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิ และ โอกาส เสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมี คุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์สังคมการสื่อสารและ การเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือ ไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคล ดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการใน วรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมี สิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก หรือการบริการ และความช่วยเหลืออื่นในทางการศึกษา ตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงการจัดการศึกษา สำหรับบุคคล ซึ่งมี ความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบ ที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น ๆ มาตรา 12 กล่าวว่า นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง นอกจากนี้ หมวด 6 มาตรา 47-51 บัญญัติให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัด ให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดย

มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2551 : 3-4 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2551 : 2-3 และราชกิจจานุเบกษา. 2553 : 26) โดยมีความเชื่อว่า ถ้าการประกันคุณภาพมีการวางระบบอย่างถูกต้อง คุณภาพที่ดีจะตามมา แสดงว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นมาตรการที่มีความสำคัญ ที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด (กรมวิชาการ. 2540 : 3)

3.3 กระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพไว้ว่า คนไทยทุกคนควรมีโอกาส และมีความเสมอภาคในการรับบริการการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยทุกคนทุกส่วน ในสังคมมีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเรียนรู้ด้วยความสุข มีคุณภาพมาตรฐานสูงเป็นที่พึงพอใจของสังคม โดยมีครูเก่ง ครูดี มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพครู มีกระบวนการบริหารจัดการศึกษา ที่กระจายอำนาจ ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ คนไทยทุกคนมีโอกาสดำเนินการบริการการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและมีเป้าหมายในกา จัดการศึกษาเป็นเลิศ โดยโรงเรียนมีคุณภาพ การเรียนมีคุณภาพ ห้องเรียนมีคุณภาพ และผู้เรียนมีคุณภาพ ได้มาตรฐานระดับสากล ทั้งนี้จะต้องจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษา ที่มีลักษณะดังนี้ คือ 1) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและสถานการณ์ในอนาคตต้องเน้น การพัฒนา “คุณภาพการศึกษา” โดยเฉพาะคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้ จะต้องจัดทำการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษาและปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการ 3) จะต้องเริ่มที่โรงเรียน ต้องเริ่มต้นจาก โรงเรียนแต่ละห้อง และได้มาตรฐานสูงในระดับสากล มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียน ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาปฏิรูป คือ มีความคิดริเริ่ม มีความคิดสร้างสรรค์มีคุณธรรม จริยธรรมมีความสมดุลทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย สติปัญญา และสังคมสามารถพึ่งตนเองและร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์โดยต้องดำเนินการภายใต้กระบวนการที่สำคัญ คือ 1) มีการพัฒนาสถานศึกษา 2) มีการเรียนการสอนโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง 3) มีการจัดการเรียนการสอนที่สนองความต้องการของผู้เรียน และชุมชน 4) มีบรรยากาศที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ 5) มีการประกันคุณภาพการศึกษา 6) มีการพัฒนาบุคลากร และผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ 7) การเทียบโอนผลการเรียน และ

ประสบการณ์เรียนรู้ 8) มีระบบการติดตามประเมินผลโดยมีการจัดทำ School Review และ School Report ที่สามารถนำเสนอต่อสาธารณชน 9) การประชา สัมพันธ์ให้ชุมชนทราบผลการดำเนินงานทั้งนี้เพื่อให้ผลผลิต มีคุณภาพตามที่ผู้เกี่ยวข้องต้องการและคาดหวังคือ ผู้เรียนมีคุณภาพในระดับสากล ห้องเรียนมีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อให้การดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา ประสบความสำเร็จ และบรรลุเป้าหมาย การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ กำหนดองค์ประกอบ หลักของการปฏิรูปการศึกษาไว้ ดังเช่น จักรระบบบริหารและการจัดการ ให้มีเอกภาพ และกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยเน้นสถานศึกษาเป็นหน่วยวางแผนยุทธศาสตร์ ของการจัดการศึกษาในท้องถิ่น เปิด โอกาสให้บุคคล ครอบครัว และชุมชน องค์กรพัฒนาระบบ การวางแผน การระดมและจัดสรรทรัพยากร การควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผลที่เอื้อ ต่อการพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา โดยใช้ยุทธศาสตร์ให้มีระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษา มีการควบคุม ตรวจสอบ แทรกแซง และประเมินคุณภาพ และให้มี การรายงานผลต่อสาธารณะนอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูป การศึกษาทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) เพื่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยที่เน้นการ ปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้ โดยปัจจัยสำคัญของระบบการศึกษาประกอบด้วย ครู หลักสูตร สถานศึกษา และกระบวนการสร้างและถ่ายทอดความรู้ซึ่งประเด็นที่สำคัญที่สุดในการปฏิรูปคือ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างยั่งยืนเป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า (บัลลังก์ โลहितเสถียร และ นงศิณี โมลิทะ 2553 : 1-2)

3.4 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดแนวนโยบาย การจัดการการศึกษาของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ. 2545-2549) ไว้ดังนี้

- 1) นโยบายด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเร่งรัดจัดการศึกษาให้บุคคล มีสิทธิและ โอกาสเสมอกันในการเข้ารับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีให้ได้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มี สิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) นโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพสถาบัน ศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่นมีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 3) นโยบายด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพ

การศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา 4) นโยบายด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา จัดระบบบริหารและการจัดการทางการศึกษาให้สอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาของชาติ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีเอกภาพในเชิงนโยบาย มีความหลากหลายในการ ปฏิบัติ อีกทั้งมีความพร้อมในการดำเนินการจัดการศึกษาและส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาของท้องถิ่นการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาให้คำนึงถึง ผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชนหรือรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชน ประกอบการพิจารณาด้วย 5) นโยบายด้านครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาวางแผนงาน บุคคลเพื่อใช้ในการประสานข้อมูลและเป็นข้อมูลในการนำเสนอพิจารณาสรรหาบุคลากร พร้อมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา อย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยมีสิทธิ ประโยชน์ สวัสดิการ ค่าตอบแทน เพียงพอและเหมาะสมกับคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพ ชั้นสูง 6) นโยบายด้านหลักสูตรให้สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดสาระหลักสูตรแกนกลางและ สาระหลักสูตรท้องถิ่น ที่เน้นความรู้ คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความ เหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ทั้งการศึกษา ในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย โดยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของสังคมและชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ 7) นโยบาย ด้านกระบวนการเรียนรู้จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีจิตสำนึกในความเป็นไทยและ สามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มตามศักยภาพให้เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและ ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ การศึกษา 8) นโยบายด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ระดมทรัพยากรและ การลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลทั้งด้านงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สินในประเทศจากรัฐ บุคคล องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนา สถาน ประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษาและจัดสรรงบประมาณให้กับ การศึกษา ในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 9) นโยบายด้านเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียนเอกสารทางวิชาการสื่อ สิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถใน การผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีแรงจูงใจ ในการผลิตรวมถึงการพัฒนาและการ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตลอดจนการสื่อสารทุกรูปแบบ สื่อตัวนำและ โครงสร้าง

พื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสาร
 ในรูปอื่น 10) นโยบายด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชนส่งเสริม
 สนับสนุนการดำเนินงานด้านการกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็กเยาวชนรวมทั้งแหล่งเรียนรู้
 ตลอดชีวิตทุกรูปแบบบริการแก่เด็ก เยาวชน ประชาชนอย่างหลากหลายเพียงพอ และมี
 ประสิทธิภาพ และ 11) นโยบายด้านการส่งเสริมอาชีพสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือให้มีการ
 ประกอบอาชีพอิสระที่ถูกต้อง ตามกฎหมาย จัดให้มีการรวมกลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 สนับสนุนการระดมทุนและการจัดการนำวิทยาการต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการ
 ประกอบอาชีพ การจัดการด้านการตลาดให้ได้มาตรฐาน และความเหมาะสมตามสภาพของ
 ท้องถิ่น (ณฐมน แนวคำ. 2551 : 1-11) ผู้วิจัยได้จัดทำตารางวิเคราะห์นโยบายการพัฒนา
 คุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์นโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน/ องค์กร
 ที่กำหนดนโยบาย

สาระหลัก	หน่วยงาน/องค์กรที่กำหนดนโยบาย					
	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับ ปรับปรุง 2545, 2553	นโยบายรัฐบาล นายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชีวะ ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และ ประยุทธ์ จันทร์โอชา	กระทรวงศึกษาธิการ	กระทรวงมหาดไทย	
1. การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐาน การศึกษา	/	/	/	/	/	
2. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการ ศึกษา	/	/	/	/	/	
3. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	/	/	/	/	/	
4. การพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา	/	/	/	/	/	
5. การกระจายอำนาจทางการศึกษา	/	/	/	/	/	

สาระหลัก	หน่วยงาน/องค์กรที่กำหนดนโยบาย				
	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง 2545, 2553	นโยบายรัฐบาล นายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และ ประยุทธ์ จันทร์โอชา	กระทรวงศึกษาธิการ	กระทรวงมหาดไทย
6. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	/	/	/	/	/
7. ส่งเสริมการมีโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา	/	/	/	/	/
8. จัดการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและยึดหลักคุณธรรมนำความรู้	/	/	/	/	/
9. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	/	/	/	/	/
10. ส่งเสริมการลงทุนทางด้านการศึกษา	/	/	/	/	/
11. ส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	/	/	/	/	/
12. การส่งเสริมอาชีพ	/	/	/	/	/
13. ส่งเสริมด้านกีฬา นันทนาการ	/	/	/	/	/
14. แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	/	/	/	/	/

จากแนวนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545
และ พ.ศ. 2553 นโยบายรัฐบาล นายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และ

ประยุทธ์ จันทร์โอชา นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวง ศึกษาธิการ นโยบายการจัด การศึกษาของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ส่วนแต่ให้ ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาการพัฒนาครูและบุคลากรทางการ ศึกษา การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการศึกษา ส่งเสริมให้ทุกภาค ส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมการมีโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษาการศึกษา ส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญยึดคุณธรรมนำความรู้ ส่งเสริมการลงทุนทางด้านการศึกษา และส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. การประกันคุณภาพการศึกษา

เพื่อให้การจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามสาระสำคัญ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้รวบรวม และเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา พอสังเขป ดังนี้

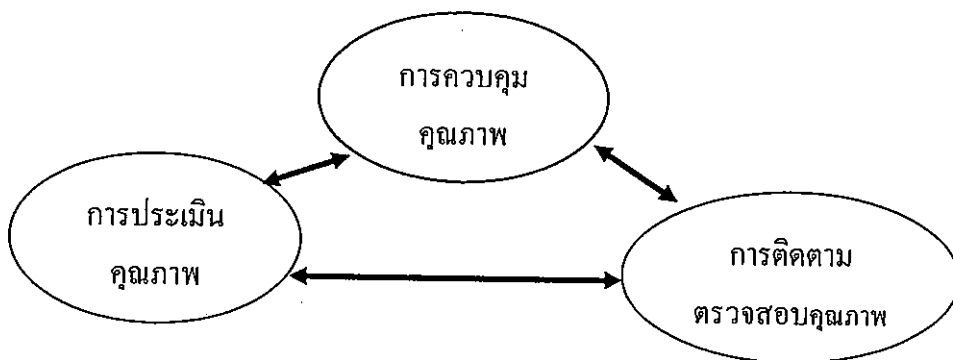
4.1 ความหมายของการประกันคุณภาพ (Quality Assurance)

มีผู้ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพการศึกษาไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้
 เข็มทอง ศิริแสงเลิศ (2540 : 5) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การรับประกันคุณภาพของกระบวนการบริหารงานของโรงเรียนว่า ได้มีการวางแผนการทำงาน และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลผลิตของโรงเรียนมีคุณภาพ ตรงตาม มาตรฐานทางการศึกษา และตรงตามความต้องการของผู้รับบริการได้ตลอดเวลา สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541 : 4) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การให้ความมั่นใจกับผู้รับบริการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าสถานศึกษามีแนวทาง จัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน และสอดคล้องกับหลักการ นโยบาย และจุดเน้นของ แผนการศึกษาของรัฐและได้ดำเนินการตามแนวดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อคุณภาพ การศึกษาที่ดีของผู้เรียน สงบ ลักษณะ (2541 : 2) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็น กระบวนการวางแผน และกระบวนการจัดการของผู้ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา ที่จะ รับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่า จะพัฒนาผู้เรียนให้ครบถ้วนตามมาตรฐานที่ระบุไว้ในหลักสูตร และตรงตามความมุ่งหมายของสังคม สอดคล้องกับ สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย (2542 : 8) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การรับประกันคุณภาพของการบริหารงานใน

สถานศึกษาว่า ได้มีการวางแผนการทำงานและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลผลิตของโรงเรียน มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานการศึกษา และตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี (2544 : 7) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการ โดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน และผู้ปกครอง และผู้รับ บริการทางสังคม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวมว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนด การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐาน “การป้องกัน” ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพและ ศิริ ถิอาสนา (2549 : 13) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการจัดการศึกษา และการประเมินผล การจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะทำให้สังคมเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาจะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างครบถ้วน ตามมาตรฐานที่กำหนดขึ้นและตรงกับความมุ่งหวัง ของสังคม

จากความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและการประเมินผลการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่สามารถรับประกันกับผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ว่าสถานศึกษาสามารถที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาและผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ

4.2 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) เป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพราะการประกันคุณภาพการศึกษามีหลักการสำคัญคือ การกระจายอำนาจ การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงาน และการแสดงความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงานที่สัมพันธ์กัน 3 ส่วน คือ 1) การควบคุมคุณภาพ 2) การตรวจสอบคุณภาพ 3) การประเมินคุณภาพและการรับรองคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 6) ซึ่งสามารถแสดงความสัมพันธ์ได้ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 6)

ระบบการประกันคุณภาพ (Quality Assurance) มีคำที่เกี่ยวข้อง 3 คำคือ

4.2.1 การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ฐราชธ ฤฎภัทธนินรันตร์ (2550 : 1) ได้ให้ความหมาย การควบคุมคุณภาพว่า หมายถึง กระบวนการที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้คุณภาพ ของผลิตภัณฑ์ตามที่กำหนดมาตรฐานไว้ สอดคล้องกับความต้องการของ ลูกค้าสอดคล้องกับ วันชัย ศิริชนะ (2537 : 12) ที่กล่าวว่า การควบคุมคุณภาพหมายถึง กลไกใน สถาบันที่ดูแล และพัฒนาการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งความมี คุณภาพนี้จะต้องเกิดจากการยอมรับของผู้ทรง คุณวุฒิ หรือคณะผู้ตรวจสอบภายนอก ส่วน อุทุมพร จามรมาน (2543 : 2) กล่าวว่า การควบคุมคุณภาพ หมายถึง การดำเนินงานตามแผนที่ วางไว้อย่างรัดกุมทุกขั้นตอนนอกจากนี้ Hoy, Bayne-Jardine and Wood (1999 : 34-35) กล่าวว่า การพัฒนาการควบคุมคุณภาพ จะมีขั้นตอนดังนี้ ระยะเวลาการควบคุมคุณภาพ จะทำให้พบ อุปสรรค ระยะต่อมาการประกันคุณภาพจะเป็นการป้องกันและติดตามโดยระบบการจัดการ คุณภาพทั้งองค์กร เพื่อให้การปรับปรุงคุณภาพเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุป การควบคุมคุณภาพ หมายถึง กระบวนการหรือกลไกภายในสถาบัน เพื่อกำกับดูแล และพัฒนาการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพสิ่งผลิต หรือคุณภาพการศึกษาให้บรรลุ ตามมาตรฐาน และเกณฑ์ที่กำหนด

4.2.2 การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) อุทุมพร จามรมาน (2543 : 2) ได้ แบ่งการตรวจสอบคุณภาพออกเป็นตรวจสอบคุณภาพภายใน (Internal Quality Audit) ซึ่งเป็นการตรวจสอบคุณภาพโดยตัวเองตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น และการตรวจสอบคุณภาพโดย ภายนอก (External Quality Audit) เป็นการตรวจสอบคุณภาพโดยหน่วยงาน/กลุ่มภายนอกตาม

เกณฑ์ที่กำหนดขึ้น สอดคล้องกับ Ortrun (1999 : 21) ที่กล่าวว่า การตรวจสอบในการจัดการศึกษาระดับสูงมีสิ่งสำคัญ 3 ประการคือ 1) การตรวจสอบโดยหน่วยงานภายนอก 2) ตรวจสอบระบบการบริหารจัดการจากบุคลากรภายในและ 3) การมีค่านิยมที่ดีในการตรวจสอบมาตรฐานตนเองเสมอ นอกจากนี้ วันชัย ศิริชนะ (2540 : 15) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การตรวจสอบคุณภาพ โดยภายนอกเป็นกลไกการดำเนินการ โดยภายนอกที่จะเข้าไปตรวจสอบระบบการควบคุมคุณภาพที่ได้จัดให้มีขึ้น ตามหลักการ และแนวทางที่กำหนด สอดคล้องกับ สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (2552 : 1) ที่กล่าวว่า การตรวจสอบ คุณภาพว่า หมายถึง การตรวจสอบระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาที่จัดให้มีขึ้นเพื่อให้มั่นใจว่า มีคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อจะตัดสินว่า หน่วยงานได้จัดให้มีระบบและกลไกที่แข็งแกร่งไว้ว่าจะทำ และ ได้ทำหรือไม่ การตรวจสอบคุณภาพนี้จะดำเนิน การภายในก่อน จากนั้นจึงจะมีการตรวจสอบจากองค์กรภายนอก นอกจากนี้ John M. Jennings (2549 : 12) กล่าวว่า การตรวจสอบคุณภาพ คือ การพิจารณาทบทวนดูว่ากระบวนการและกลไกในการกำกับดูแลและพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานทางวิชาการให้สูงขึ้นนั้นมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด เพราะกระบวนการและกลไกดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการบรรลุซึ่งวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่วางไว้ สอดคล้องกับ ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2552 : 1) ที่กล่าวว่า การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการศึกษาวิเคราะห์ว่าสถาบันมีระบบ และกลไกในการกำกับ การควบคุมคุณภาพ และได้ปฏิบัติตามจนมีผลการปฏิบัติตามระบบและกลไกดังกล่าว และ Alexander (2000 : 47) กล่าวว่า การตรวจสอบ (Accountability) บนพื้นฐานความเหมาะสม จึงมีความจำเป็นมาก ซึ่งรูปแบบหรือวิธีการที่เหมาะสมในแต่ละสถานที่จะมีความแตกต่างกันไป

กล่าวโดยสรุป การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง การตรวจสอบ การดำเนินงานการควบคุมคุณภาพ โดยหน่วยงานภายใน หรือหน่วยงานภายนอกว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด และเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นหรือไม่

4.2.3 การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) อุทุมพร จามรมาน (2543 : 2) กล่าวว่า การประเมินคุณภาพ เป็นการหาข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อตัดสินใจ เกี่ยวกับคุณภาพของผลผลิต/ บริการของหน่วยงานตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 5-6) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 7) กล่าวว่า การประเมิน คุณภาพ และการรับรองคุณภาพ

เป็นการดำเนินงานเพื่อตรวจสอบผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนที่เกี่ยวข้องกัน คือการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการประเมิน โดยบุคลากรภายในสถานศึกษา และการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา โดยองค์กรภายนอก และให้การรับรองว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ในทุก ๆ 5 ปี และผลการประเมินจะนำไปใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

กล่าวโดยสรุป ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงานที่สัมพันธ์กัน 3 ส่วนคือ 1) การควบคุมคุณภาพ 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และ 3) การประเมินคุณภาพ ซึ่งกระบวนการดำเนินงานทั้ง 3 ส่วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน เป็นวงจรการพัฒนาที่ไม่หยุดนิ่ง

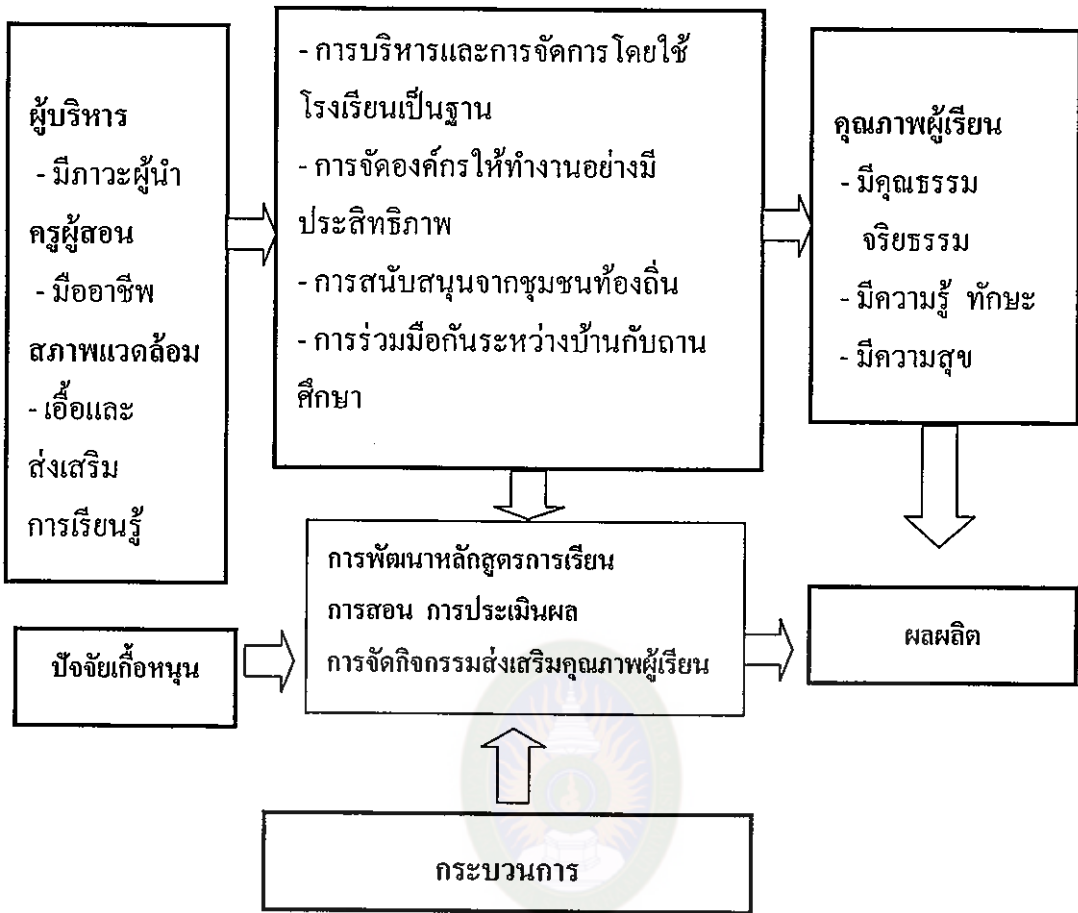
4.3 ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

จากมาตรา 47 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดว่า ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงนำไปสู่การจัดทำกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักการ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2546 โดยในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ระบุว่าให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาประกอบด้วยการดำเนินงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม 8 ประการ ดังนี้ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การดำเนินการตามแผน 5) การตรวจสอบทบทวนคุณภาพ 6) การประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด 7) การรายงานผลการศึกษาระดับปี และ 8) การผลุงระบบการประกันคุณภาพ หรือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (กรมวิชาการ, 2544 : 4 และคำริ บุญชู, 2545 : 53 และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549 : 6-7) ต่อมาได้มีการปรับปรุง แก้ไข และยกเลิก และกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2546 มีการประกาศใช้กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทน โดยได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2553 กฎกระทรวงดังกล่าวได้กล่าวถึงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้คือ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปี และ 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ราชกิจจานุเบกษา. 2553 : 26)

จากขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ รวบรวมรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน และนำเสนอพอสังเขป ดังนี้

4.3.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเนื่องจากมาตรฐานมี ความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับการจัดการศึกษา รัฐจึงกำหนดมาตรฐานการศึกษาชาติ เพื่อเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐาน ที่ต้องการให้เกิด ขึ้นกับสถานศึกษาทุกแห่ง และใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประเมินคุณภาพทางการศึกษา จากมาตรฐานการศึกษา ชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำมาจัดทำเป็นมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาประถมวัย เพื่อให้สถานศึกษาในระดับดังกล่าวใช้เป็นเป้าหมาย ในการพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 7-8) สอดคล้องกับ Murgatroyd, Stephen and Morgan, Colin (1994 : 45) ที่กล่าวว่า การกำหนดมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นเป้าหมาย และเป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาซึ่งหลักปฏิบัติทั่วไป มาตรฐานจะกำหนด โดยองค์คณะบุคคล หรือ ผู้มี ประสิทธิภาพ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ (2550 : 3) ได้ ร่วมกันกำหนดกรอบแนวคิด เพื่อความชัดเจนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของ ชาติ ดังแสดงในแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการพัฒนามาตรฐาน
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 3)

4.3.2 การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ สถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ (ม.ป.ป. : 27) กล่าวว่าแผนพัฒนาการศึกษา เป็นแผนที่จัดทำอย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานข้อมูลของสถานศึกษาประกอบด้วย เป้าหมายยุทธศาสตร์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนสมบูรณ์ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษาและเป็นที่ยอมรับร่วมกันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 8-9) กล่าวว่า เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา โดย

ในการจัดทำแผนดังกล่าว สถานศึกษาควรคำนึงถึงวิธีดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ 1) มีการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความจำเป็น อย่างเป็นระบบ และมีแผนปฏิบัติการประจำปี รองรับทั้งแผนระยะสั้น และแผนระยะยาว 2) มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการพัฒนา และสภาพความสำเร็จของการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด 3) กำหนดวิธีการดำเนินงาน ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ 4) เสาะหาและประสานสัมพันธ์กับแหล่งวิทยาการที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการได้ 5) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคนรวมทั้งผู้เรียน รับผิดชอบ และดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ 6) กำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคลากรภายในชุมชน เพื่อพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน 7) กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และ 8) มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2553 กล่าวว่า การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้คือ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ 2) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และ ความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม 3) กำหนดวิธีการดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัย หรือข้อมูล เชิงประจักษ์ ที่อ้างอิงได้ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ 4) กำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ 5) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียน รับผิดชอบ และดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ 6) กำหนดบทบาท หน้าที่ และแนวทางการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง และองค์กรชุมชน 7) กำหนดการใช้งบประมาณ และ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และ 8) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ราชกิจจานุเบกษา (2553 : 27) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ (2553 : 72-73) ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา/ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ สถานศึกษาไว้ดังนี้คือ 1) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา/ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ สถานศึกษา และแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา

แห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ทิศทางการพัฒนาการศึกษา แผนงาน/ โครงการ หน่วยงานที่รับผิดชอบ เป็นต้น

2) กำหนดกลไก การประสานแผนร่วมกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยจัดให้มีองค์กรทำหน้าที่ประสานแผนด้านต่าง ๆ และรับผิดชอบ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา/ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ สถานศึกษา 3) สร้างความรู้ ความเข้าใจในสาระและเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งการบริหารแผนสู่การปฏิบัติให้กับผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรในหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา/ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ สถานศึกษา 4) พัฒนาระบบฐานข้อมูลการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง ระดับเขตพื้นที่การศึกษา/ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสถานศึกษา 5) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน และการพัฒนาการศึกษาตามแผน 6) ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารแผนระดับเขตพื้นที่การศึกษา/ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/สถานศึกษา ศึกษาวิจัย และพัฒนาต้นแบบ ขยายผล สร้างแรงจูงใจในการนำแผนลงสู่การปฏิบัติ การออกตรวจเยี่ยม ยกย่อง ให้รางวัลผู้ปฏิบัติงาน หรือหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นในการนำแผนสู่การปฏิบัติ 7) พัฒนาสมรรถนะและศักยภาพเจ้าหน้าที่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับในการนำแผนสู่การปฏิบัติ และ 8) มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ปัญหา ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างองค์กร และหน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ

4.3.3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 8) กล่าวว่า สถานศึกษาที่มีระบบสารสนเทศที่สมบูรณ์ ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน เรียกใช้ได้สะดวก และตรงตามความต้องการ จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานพัฒนาคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการการ (ม.ป.ป. : 27) กล่าวว่า การจัดระบบการบริหารและสารสนเทศเป็นการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงาน โดยทุกคน มีส่วนร่วม และมีการประสานสัมพันธ์กันทุกฝ่าย ทุกคนแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางให้ความเห็น และข้อเสนอแนะ และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบทบทวน และรายงานคุณภาพการศึกษาโดยจัดให้มีข้อมูลเพียงพอในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำมากำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ และแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาส่วน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการการ (2549 : 8) กล่าวเพิ่มเติมว่า สถานศึกษาควรมีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ให้ครอบคลุม และข้อมูลมีความสมบูรณ์ค้นได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว มีการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์อยู่เสมอ การจัดข้อมูล

สารสนเทศ อาจแบ่งเป็นด้านก็ได้ เช่น ด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการเรียน การสอน คุณภาพ การบริหารและการจัดการ และคุณภาพการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

4.3.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 9-12) กล่าวว่า การดำเนินงาน ตามแผน นั้น สถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วม ใช้เทคนิค การบริหาร และการจัดการที่ทำให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย โดยเทคนิค การบริหารจัดการที่ใช้แล้วประสบความสำเร็จ ได้แก่ 1) วงจรการพัฒนาคุณภาพ PDCA ของ เดมมิ่ง (Deming Cycle) เป็นเทคนิคที่ผู้บริหารส่วนใหญ่นิยมใช้กันแพร่หลาย เพราะเป็น กระบวนการที่มีการตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่ขั้นการวางแผน (Plan) การปฏิบัติตาม แผนหรือขั้นตอนที่วางไว้ (Do) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) และนำผลการประเมิน ย้อนกลับไปทบทวน ปรับปรุงแก้ไข วางมาตรฐาน/ มาตรการ กำหนดขั้นตอนใหม่ (Act) เพื่อ การดำเนินงานต่อ ๆ ไป 2) แนวคิดในการกำหนดผลสำเร็จอย่างสมดุลรอบด้าน (Balanced Scorecard) เป็นเทคนิคการบริหาร เช่น โรงเรียนในฝัน โดยใช้การกำหนดมุมมองที่เกี่ยวข้องกับ ผลสำเร็จของการดำเนินงาน 4 ด้านคือ 1) มุมมองด้านนักเรียน (Student Perspective) 2) มุมมองด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายใน (Internal Process Perspective) 3) มุมมองด้าน การเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth Perspective) และ 4) มุมมองด้านงบประมาณ และทรัพยากร (Budget and Resources Perspective) นอกจากวงจร PDCA และเทคนิค Balanced Scorecard แล้วยังมีเทคนิคการบริหาร อีกหลายรูปแบบที่ผู้บริหารนำมาใช้แล้ว ประสบความสำเร็จ เช่น เทคนิค 5 ส, TQM, QC, Six Sigma, Benchmarking, Top STAR เป็นต้น สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป. : 27) ที่กล่าวว่า การดำเนินงานตามแผนเป็นการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้โดยจัดทำแผนปฏิบัติ การประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุมงาน โครงการของสถานศึกษา

4.3.5 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 กล่าวว่า การติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา หมายความว่า กระบวนการติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติ ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดทำรายงานการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา. 2553 : 23) สำนักงานส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 12-

13) กล่าวว่า สถานศึกษาควรมีการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพภายในทุกปี และสถานศึกษาควรมีการตรวจสอบทบทวนคุณภาพภายในเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ คือ 1) วิสัยทัศน์ และภารกิจของสถานศึกษา 2) แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา 3) การพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 5) การพัฒนาองค์กร และ 6) การพัฒนาวิชาชีพครู โดยการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่ดำเนินการอย่างจริงจัง จะช่วยให้สถานศึกษามีข้อมูลเพียงพอ ในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา นอกจากนี้ข้อมูลจากการตรวจสอบภายในสถานศึกษา ยังมีส่วนช่วยกระตุ้น ผู้ที่เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงการกำหนดทิศทาง นโยบายในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

4.3.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป. : 28) กล่าวว่า การประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนระดับชาติที่ศึกษาอยู่สุดท้ายของแต่ละช่วงชั้นคือ ป. 3 ป. 6 ม. 3 และ ม. 6 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน โดยหน่วยงานส่วนกลางร่วมกับต้นสังกัด (เขตพื้นที่) ดำเนินการ ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ (2549 : 13-14) กล่าวเพิ่มเติมว่า สถานศึกษาอาจประเมินคุณภาพผู้เรียนโดยรวม จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ของนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการตรวจสอบ และยืนยันคุณภาพผู้เรียนทางด้านวิชาการ โดยใช้แบบทดสอบจากองค์กร ที่มีแบบทดสอบที่ได้มาตรฐาน

4.3.7 การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป. : 28) กล่าวว่า การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เป็นการนำข้อมูลผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพการตรวจสอบ และทบทวนภายในและภายนอก มาประมวลรายงานผลการพัฒนาคุณภาพประจำปีการศึกษา ซึ่งจะนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพในปีต่อไป ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 14-15) กล่าวว่า เป็นหน้าที่ที่สถานศึกษาต้องจัดทำรายงานประจำปี เพราะการทำงานใด ๆ ก็ตามต้องมีการรายงานผล และนำผลไปใช้จึงจะเป็นการทำงานที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา กล่าวว่า ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชน และสถานศึกษาต้องนำผลการ

ประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2553 : 24)

4.3.8 การผดุงระบบประกันคุณภาพมีกรอบแนวคิดในการผดุงระบบประกันคุณภาพ ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป. : 28) กล่าวว่า การผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกส่วนหนึ่งของระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการส่งเสริมพัฒนา และประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพส่วนสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ (2549 : 15-16) กล่าวว่า ในการทำให้คุณภาพ ของสถานศึกษาดำรงอยู่อย่างยั่งยืนนั้น สถานศึกษาควรตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานตามโครงการและ กิจกรรมอยู่เสมอและการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องนั้น สถานศึกษาต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี คือ 1) สร้างจิตสำนึกการพัฒนา 2) เน้นย้ำนโยบายการทำงานอย่างเป็นระบบ และทำงานอย่างต่อเนื่อง 3) พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และ มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษายู่ตลอดเวลา ซึ่งผลผลิตขององค์กรแห่งการเรียนรู้ได้จาก (1) ผลสัมฤทธิ์ของงานสูงขึ้น (2) เกิดการพัฒนาคน (3) มีการพัฒนาความรู้ และ (4) องค์กรมีศักยภาพสูงขึ้น

จากขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 8 ขั้นตอนดังนี้ คือ

- 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
- 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 6) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 7) จัดทำรายงานประจำปี และ
- 8) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

และจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามมีกรอบแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ คือ

- 1) วิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามอย่างเป็นระบบ
- 2) กำหนดทิศทางในการพัฒนาการศึกษา แผนงาน/โครงการ งบประมาณ และหน่วยงานที่รับผิดชอบ
- 3) กำหนดวิธีการดำเนินงาน
- 4) กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอก ที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
- 5) กำหนดบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
- 6) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม และแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ
- 7) สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาขององค์การ

บริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารทั้งภายในและภายนอกองค์กร 8) ศึกษา วิจัย และพัฒนาต้นแบบขยายผล สร้างแรงจูงใจในการนำแผนลงสู่ การปฏิบัติ และ 9) ประเมินการใช้แผน

แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานทางการศึกษา

1. ความหมายของกรอบมาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษามีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า มาตรฐาน (Standard) ไว้ดังนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้นิยามของคำว่า “มาตรฐาน” ว่า มาตรฐานคือ สิ่งที่ดีเป็นหลักสำหรับ เทียบกำหนดทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพ สอดคล้องกับพจนานุกรม Oxford Advanced Learner’s Dictionary (2006 : 1348) ได้ให้ความหมายของคำว่า มาตรฐาน ไว้ดังนี้ 1) ระดับคุณภาพ 2) ระดับคุณภาพที่สามารถยอมรับได้ของบุคคล หรือ สถานการณ์ต่าง ๆ 3) ระดับของพฤติกรรม (Behavior) ที่สามารถยอมรับได้ และ 4) หน่วยของการวัดที่ใช้โดยทั่วไป นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 16) และ (2550 : 1) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มาตรฐานการศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับส่งเสริม กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของคำว่า มาตรฐาน หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และ กำกับดูแลการตรวจสอบการประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา สกูลรัตน์ ทรงนิสัย (2551 : 1) กล่าวว่า มาตรฐาน ได้ถูกเขียนขึ้นโดยนำเอารายละเอียดของความจำเพาะทางเทคนิค หรือหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เห็นพ้องร่วมกัน เพื่อใช้เป็นกฎ แนวทาง หรือคำนิยามของคุณลักษณะต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจได้ว่า วัตถุประสงค์ กระบวนการ หรือบริการต่าง ๆ เหมาะสมตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (2551 : 4) กล่าวว่า มาตรฐาน เป็นอีกคำหนึ่งที่คนส่วนใหญ่คุ้นเคยกันดี ในชีวิตประจำวันของเรามักจะเกี่ยวข้องกับคำว่า มาตรฐาน ในหลาย ๆ เรื่อง เช่น เลือกซื้อสินค้าที่มีเครื่องหมายรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรม ไปใช้บริการที่ศูนย์บริการที่ได้มาตรฐาน เป็นต้น มีการพูดถึงคำว่า มาตรฐานทุกวันทั้งในโรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษา และความหมายของมาตรฐานตามความรู้สึก คือ ใช้ได้ พอใช้ได้ ดี หรือ ดีมาก

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า มาตรฐาน (Standard) มีความหมายหรือถูกใช้ในลักษณะที่แตกต่างกัน แต่รวมความแล้ว กรอบมาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ ต้องการให้เกิดขึ้นใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่มีคุณภาพและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งมี 24 มาตรฐาน

2. ประเภทของมาตรฐานการศึกษา

2.1 มาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อให้โรงเรียนเป็น โรงเรียนที่ดี มีคุณภาพ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2548 : 3-9) จึงได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติไว้ 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทย ที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และ มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ ดังนี้ คือ

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองไทย และพลเมืองโลก คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีสุข โดยมีเป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่ การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น คนเก่ง คนดี และมีความสุข โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับ ช่วงวัย พัฒนาคณะตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพ ร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ และอยู่ใน สังคมได้อย่างปกติสุข มาตรฐานที่ 1 ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ทั้งหมด 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ คือ 1) กำลัง ภายกำลังใจที่สมบูรณ์ 2) ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการ พัฒนาสังคม 3) มีทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว 4) มีทักษะทางสังคม 5) มีคุณธรรม จิต สาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา จัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และการบริหาร โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่หลากหลายตรงตาม ความต้องการ และมีความสุขในการเรียนรู้ ครู คณาจารย์รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล เตรียมการ สอนและใช้สื่อที่ผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และสร้างสรรค์ความสำเร็จของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญขึ้นอยู่กับ ปัจจัยด้านบุคคล เช่น ผู้เรียน ครู คณาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และปัจจัยด้านการบริหาร

ได้แก่ หลักการบริหารจัดการและหลักธรรมมาภิบาลมาตรฐานที่ 2 ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ทั้งหมด 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ คือ 1) การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ 2) มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและ 3) มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ การเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งความรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคน มีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม จะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนไทยในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศมาตรฐานที่ 3 ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ทั้งหมด 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ คือ 1) การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ 2) การศึกษาวิจัย สร้างเสริมสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ และกลไก การเรียนรู้ และ 3) การสร้างและการจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม

2.2 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 8-14) ได้กำหนด มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบไปด้วย มาตรฐานจำนวนทั้งหมด 18 มาตรฐาน 84 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ คือ

มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีจำนวนทั้งหมด 8 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ และมีรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
ตัวบ่งชี้

1. มีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต
3. มีความกตัญญูกตเวทิต
4. มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม
5. ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินสิ่งของของตน และส่วนรวมอย่างคุ้มค่า
6. ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทยนิยมไทย และดำรงไว้

ซึ่งความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
ตัวบ่งชี้

1. รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการ
เปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

2. เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ
ผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

1. มีทักษะในการจัดการและทำงานให้สำเร็จ

2. เพียรพยายาม ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน

3. ทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง

4. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

5. มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์
มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้

1. สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด คิดอย่างเป็น
ระบบ และมีการคิดแบบองค์รวม

2. สามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้

3. ประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาอย่างมีสติ

4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี และมีจินตนาการ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

1. มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์

2. มีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์

3. สามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีต่าง ๆ

4. สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

5. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

1. มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และการฟังรู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล
2. สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว ใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้ และสื่อต่าง ๆ ได้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

3. มีวิธีการเรียนรู้ของตนเอง เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นได้ สนุกกับการเรียนรู้ และชอบมาโรงเรียน

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

1. มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ
2. มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพ ทางกายตามเกณฑ์
3. ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อ ความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ

4. มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น

5. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครูและผู้อื่น

มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และ

กีฬา

ตัวบ่งชี้

1. ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านศิลปะ

2. ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านดนตรี / นาฏศิลป์

3. ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านกีฬา / นันทนาการ

มาตรฐานด้านการเรียนการสอนมีจำนวนทั้งหมด 2 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับ งานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง

ตัวบ่งชี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

2. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

3. มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน
4. มีการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ รับฟังความคิดเห็น ใจกว้าง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง
5. จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษา หรือเทียบเท่าขึ้นไป
6. สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือตรงตามความถนัด
7. มีจำนวนพอเพียง (หมายรวมทั้งครูและบุคลากรสนับสนุน)

มาตรฐานที่ 10 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

1. มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน
2. มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียน และเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล
3. มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. มีความสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและ
ผู้เรียน
5. มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่
จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน
6. มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา
ผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
7. มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำผลไปใช้พัฒนา
ผู้เรียน

มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษามีทั้งหมด 6 มาตรฐาน 33

ตัวบ่งชี้ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ
2. มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ
3. มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการ และการจัดการ

4. มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ
มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างระบบการบริหารงาน
และพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารงานที่มีความ
คล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์
2. มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมและทันต่อ
การใช้งาน
3. มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
4. มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
5. ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนา

ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษา

เป็นฐาน

ตัวบ่งชี้

1. มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา
2. มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ และใช้หลักการมีส่วนร่วม
3. มีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาสถานศึกษา
4. มีรูปแบบการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
5. มีการตรวจสอบและถ่วงดุล

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

1. มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น
2. มีรายวิชา / กิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ
3. มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความ
ถนัดและความสามารถของผู้เรียน
4. มีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์
การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

5. มีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผลและการส่งต่อข้อมูลของ
ผู้เรียน

6. มีระบบการนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่าง
สม่ำเสมอ

7. มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการเรียนการสอน
มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่าง
หลากหลาย

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ที่เข้มแข็งและทั่วถึง
2. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถทางวิชาการและ
ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

3. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษ และความ
ถนัดของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

4. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม

5. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ และกีฬา/

นันทนาการ

6. มีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญา

ไทย

7. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริม
ให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

ตัวบ่งชี้

1. มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่เหมาะสม

2. มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน

3. มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้
ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

4. มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวก
ความสะดวกพอเพียง และอยู่ในสภาพใช้การได้ดี

5. มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้มีจำนวนทั้งหมด 2 มาตรฐาน 4 ตัวบ่งชี้ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการสนับสนุน และใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้

1. มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

2. สนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

ตัวบ่งชี้

1. เป็นแหล่งวิชาการในการแสวงหาความรู้ และบริการชุมชน

2. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

2.3 มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (2549 : 1-13) มี 24 มาตรฐาน รวมทั้งหมด 106 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.3.1 ด้านปัจจัยทางการศึกษา

มาตรฐานที่ 1 ครูมีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียงตัวบ่งชี้มี จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีคุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู

2. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

3. มีความมุ่งมั่นและอุทิศตน ในการสอนและพัฒนาผู้เรียน

4. มีการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ เป็นประจำ

5. จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป

6. สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือ ตรงตามความถนัด

7. มีจำนวนพอเพียง (หมายรวมทั้งครูและบุคลากรสนับสนุน)

มาตรฐานที่ 2 ครู มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตัวบ่งชี้มี จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศมี
ประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีประสิทธิภาพการสอนและ
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีประสิทธิภาพการสอนและ
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม มี
ประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มีประสิทธิภาพการ
สอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีประสิทธิภาพการสอนและเน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ
7. ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มี
ประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ
การศึกษาตัวบ่งชี้มี จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพบริหาร
การศึกษา
2. มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ
3. มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ
4. การบริหารงานมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ

มาตรฐานที่ 4 สถานศึกษามีจำนวนผู้เรียนและอายุตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้มี
จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีอัตราส่วนจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. ผู้เรียนมีเกณฑ์อายุตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษามีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัด
การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตัวบ่งชี้มี จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องพิเศษ วัสดุ ครุภัณฑ์
เพียงพอ

การศึกษา

2. มีการระดมงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
3. มีสื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศ และนวัตกรรมที่เหมาะสมต่อการจัด

การศึกษา

4. มีสภาพแวดล้อม พื้นที่สีเขียว และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัด

2.3.2 ด้านกระบวนการทางการศึกษา

มาตรฐานที่ 6 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารและ
พัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร ตัวบ่งชี้มี จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีการจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบการบริหารงานที่เหมาะสม
2. มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน
3. มีการพัฒนาบุคลากร (ผู้บริหาร ครู และบุคลากรสนับสนุน) อย่างเป็น

ระบบและต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 7 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษา
เป็นฐานตัวบ่งชี้มี จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา
2. มีการบริหารเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการมีส่วนร่วม
3. มีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนา โรงเรียน
4. มีรูปแบบการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
5. มีการตรวจสอบและถ่วงดุลในการบริหารสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญตัวบ่งชี้มี จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น
2. มีรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจอย่างหลากหลาย
3. มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและ

ความสามารถของผู้เรียน

เอื้อต่อการเรียนรู้

4. มีการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอนที่
5. มีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของ

ผู้เรียน

6. มีระบบการนิเทศการเรียนการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอน
อย่างสม่ำเสมอ

7. มีการนำแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการ
สอน

8. ดำเนินการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ติดตามผลและใช้ผล
เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

มาตรฐานที่ 9 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่าง
หลากหลาย ตัวบ่งชี้มี จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเข้มแข็งและทั่วถึง
2. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถทางวิชาการ
และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

3. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษและ
ความถนัดของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

4. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม

5. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ/ดนตรี/นาฏศิลป์/กีฬาและ

นันทนาการ

6. มีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิ

ปัญญาไทย

7. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริม
ให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มตามศักยภาพตัวบ่งชี้มี จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่
เหมาะสม

2. มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน

3. มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้
ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

4. มีการจัดห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียว และสิ่ง
อำนวยความสะดวกเพียงพอและอยู่ในสภาพการใช้งานได้ดี

5. มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นตัวบ่งชี้มี จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. มีการสนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา และสถาบันทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน ตัวบ่งชี้มี จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีการจัดเป็นแหล่งวิชาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน
2. มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ตัวบ่งชี้มี จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. มีการประเมินคุณภาพการศึกษา
7. มีการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. มีการผูกงระบบประกันคุณภาพการศึกษา

2.3.3 ด้านผลผลิต (ผู้เรียนและชุมชน)

มาตรฐานที่ 14 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้มี จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต
3. มีความกตัญญูกตเวที
4. มีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
5. ประหยัด และรู้จักใช้ทรัพย์สินสิ่งของของตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า

6. นิยมไทย เห็นคุณค่าในภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ภูมิใจในวัฒนธรรมและความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 15 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ตัวบ่งชี้มี จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

2. เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 16 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ตัวบ่งชี้มี จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีทักษะในการจัดการและทำงานให้สำเร็จ

2. พากเพียรพยายาม ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน

3. ทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางานและภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

4. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

5. มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

มาตรฐานที่ 17 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง คิดแบบองค์รวมทั้งระบบ และมีวิสัยทัศน์ ตัวบ่งชี้มี จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. สามารถเปรียบเทียบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นความคิดรวบยอด

2. สามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้

3. ประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาอย่างมีสติ

4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดแบบองค์รวมทั้งระบบ และมี

จินตนาการ

มาตรฐานที่ 18 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้มี จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์

2. สามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียนหรือนำเสนอด้วยวิธีต่าง ๆ

3. สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

ตามช่วงชั้นที่เหมาะสม

4. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 19 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตัวบ่งชี้มี จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักตั้งคำถาม เพื่อหาเหตุผล สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ รอบตัว
2. มีวิธีการเรียนรู้ของตนเอง สามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นได้ และสนุกกับการเรียนรู้
3. สามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 20 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ตัวบ่งชี้มีจำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ และป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ
2. มีน้ำหนักร่างกายส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
3. ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุ
4. มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น
5. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และชอบมาโรงเรียน

มาตรฐานที่ 21 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา ตัวบ่งชี้มี จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านศิลปะ
2. ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านดนตรี / นาฏศิลป์
3. ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านกีฬา/ นันทนาการ

มาตรฐานที่ 22 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตัวบ่งชี้มี จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. เคารพและเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. เคารพในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น รักษาสิทธิ เสรีภาพของตนเอง และมีความเป็นประชาธิปไตย

3. รู้และปฏิบัติตามกฎหมาย สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. เคารพและปฏิบัติตามคำสั่งสอน คำแนะนำของพ่อแม่ ครู ญาติและผู้ใหญ่

ผู้ใหญ่

มาตรฐานที่ 23 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง และชุมชนตัวบ่งชี้มี จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจ ยอมรับความรู้ ความสามารถ ทักษะ ด้านวิชาการ การกีฬา ความมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
2. ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจในความประพฤติ การปฏิบัติตามมาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
3. ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในการให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ แก่ชุมชนและส่วนรวม

มาตรฐานที่ 24 สถานศึกษามีมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจ และยอมรับโดยผู้ปกครอง และชุมชน ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาตัวบ่งชี้มี จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจในความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและให้บริการด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ วิชาการและอื่น ๆ ของสถานศึกษาแก่ชุมชน
2. ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา และให้การสนับสนุนทรัพยากรปัจจัยต่าง ๆ ในการจัดและพัฒนาการศึกษา

ในการดำเนินการวิจัย การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกเอามาตรฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ทั้ง 24 มาตรฐาน 106 ตัวบ่งชี้ เป็นกรอบในการศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา เพราะครอบคลุมบริบทการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานอื่น ๆ

แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา

1. ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance System)

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 10-13) สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจาก สถานศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐาน การศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สอง (พ.ศ. 2549-2553) ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็น กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วม ของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับ ดูแลของหน่วยงาน ต้นสังกัด ประกอบด้วย

1.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ แต่งตั้งคณะบุคคลทำการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษา และจัดให้มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา คุณภาพการศึกษาเพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจและแผนพัฒนา

1.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา โดยมุ่งเน้นมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนด

1.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นมาตรฐานหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการกำกับ ติดตามการ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมาย

1.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา จะประกอบด้วย การทบทวนจาก หน่วยงานต้นสังกัด

1.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งเน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ในระดับชั้นได้แก่ประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

1.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เป็นการนำข้อมูลผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพ การตรวจสอบและทบทวนภายในและภายนอก ประมวลรายงานผลการพัฒนาคุณภาพประจำปีการศึกษา

2.8 การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกส่วนหนึ่งของระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการส่งเสริม พัฒนาและประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพ

2. หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 14-15)

2.1 สถานศึกษาจะต้องจัดทำ โครงสร้างการบริหาร ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2.2 สถานศึกษาจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

2.2.1 กำหนดแนวทาง และวิธีดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2.2.2 กำกับ ติดตาม และให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2.2.3 เสนอสถานศึกษาแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2.3 สถานศึกษาจะต้องจัดระบบสารสนเทศที่มาข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2.4 สถานศึกษาจะต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สถานศึกษาท้องถิ่นและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.5 สถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการและครอบคลุมในเรื่อง ต่อไปนี้

2.5.1 เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ใช้ข้อมูล จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นอย่างเป็นระบบและมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ

2.5.2 กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และสภาพความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจน และเป็นรูปธรรม

2.5.3 กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชาหรือผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงให้ครอบคลุมการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

2.5.4 กำหนดแหล่งวิชาการภายนอก ที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

2.5.5 กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคน รวมทั้งผู้เรียนรับผิดชอบ และเนินงานตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.6 กำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทางให้บิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคลากรในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2.5.7 กำหนดการจัดงบประมาณและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 สถานศึกษาจะต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งมีการกำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

2.7 ให้คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดำเนินการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำหรับในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไขเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.8 สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนในทุกระดับช่วงชั้นที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลัก และคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

2.9 สถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยระบุความสำเร็จตามเป้าหมายที่เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2.10 หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมดำเนินงานตามระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

2.10.1 จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2.10.2 จัดให้มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ ภาระงานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ในวิชาแกนหลักของสถานศึกษาร่วมกันเป็นรายปี/รายภาค

2.10.3 จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลัก และคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

2.11 หน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และรายงานผลให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ

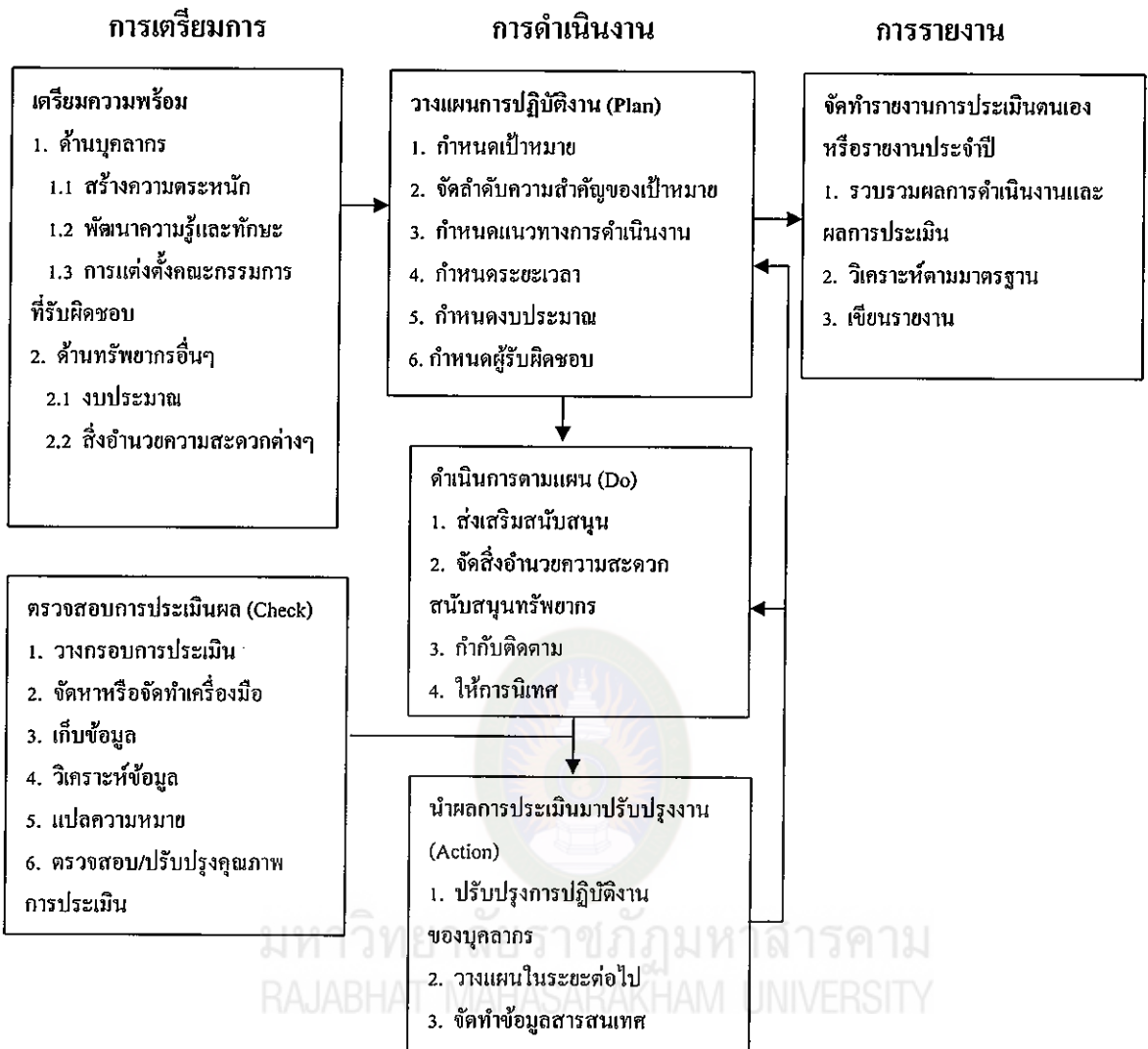
2.12 หน่วยงานต้นสังกัดศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่นวัตกรรมเกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิควิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำกับ สนับสนุน ส่งเสริม ติดตาม ประเมินผลและผลungประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาด้วย

3. ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการในสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการดำเนินงาน P – D – C – A (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 :14-15)

การพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษา จะต้องคำนึงถึงการผสมผสานกำลังกาย กำลังใจ สติปัญญา ทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินซึ่งถือว่าเป็นการประเมินเพื่อพัฒนา และผลสุดท้ายที่เกิดขึ้นคือ เกิดผลดีต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา อันดับแรก จะต้องเน้นการผสมผสานภายในสถานศึกษาเป็นสำคัญ บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันตรวจสอบ ประเมินผล และร่วมกันนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไข โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 แสดงขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

ที่มา : กรมวิชาการ (2545 : 3)

4. การเตรียมการก่อนดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 20-22) สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการเตรียมการของสถานศึกษาก่อนดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ควรเริ่มที่การเตรียมบุคลากรของสถานศึกษาก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

4.1 การเตรียมความพร้อมด้านความตระหนักที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการประกัน คุณภาพภายใน และประกันคุณภาพภายนอก โดยเฉพาะการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการในสถานศึกษา ที่บุคลากรทุกคนจะต้องปฏิบัติ แต่เนื่องจากเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องใหม่ที่ อยู่ระหว่างการดำเนินการ จึงควรรหาข้อมูลในสถานศึกษาของตนเองว่าบุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพมากน้อยเพียงใด ขณะเดียวกันควรมีการสร้างบุคลากรแกนนำ ในการประกันคุณภาพภายใน พร้อมกับมีการกระตุ้นให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วน ร่วมในการประกันคุณภาพทุกคน

4.2 การมอบหมายความรับผิดชอบ

สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะทำงาน หรือคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบแต่ละมาตรฐาน เพื่อทำหน้าที่ ประสานงาน และรวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ ตามความเหมาะสม คณะกรรมการแต่ละชุด ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการอย่างชัดเจนเกี่ยวกับมาตรฐานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน มาตรฐานด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มาตรฐานด้านการบริการวิชาชีพผู้สังคม มาตรฐานด้านนวัตกรรมและการวิจัย มาตรฐานด้าน ภาวะผู้นำและการจัดการ

4.3 การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

การดำเนินการในขั้นนี้ ถือว่าสำคัญมาก หลังจากการเตรียมความพร้อมของ บุคลากรแล้ว จะต้องเริ่มดำเนินการต่อไป ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ๆ 4 ขั้นตอน คือ วางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบ ติดตามประเมินผล (Check) และ การพัฒนาปรับปรุง (Action) รายละเอียดของแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

4.3.1 วางแผน (Plan)

เพื่อกำหนดเป้าหมายมาตรฐาน และตัวบ่งชี้สำหรับการประกันคุณภาพ ภายใน แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา งบประมาณ และทรัพยากรที่ต้องใช้ สถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาระยะสั้น และระยะยาว แผนระยะยาว ได้แก่แผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา แผนยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นแผนที่ครอบคลุมการดำเนินงานทั้งหมดของ สถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแผนแม่บทสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ เป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น 3-5 ปีจากแผนระยะยาวดังกล่าวนำมากำหนดเป็น แผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งเป็นแผนระยะสั้นใน 1) จากแผนปฏิบัติการประจำปีอาจจะมีการจัดทำ แผนย่อย ๆ เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการ ได้แก่แผนการจัดการเรียนการสอน

แผนพัฒนาอาคารสถานที่ แผนการประเมินคุณภาพการศึกษา แผนงบประมาณ เป็นต้น เมื่อกำหนดเป้าหมาย หรือมาตรฐานของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้วก็กำหนดกิจกรรม บุคลากร ทรัพยากร และระยะเวลาดำเนินการได้เหมาะสมทำให้การดำเนินงานในทุกขั้นตอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อจากนั้นเป็นขั้นตอนของการกำหนดวิธีปฏิบัติงานหรือกิจกรรมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

4.3.2 การปฏิบัติตามแผน (Do)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก หรือทรัพยากรที่ไม่เพียงพอให้มีการกำกับ ติดตาม ให้กำลังใจกับผู้ใต้บังคับบัญชา นอกจากนี้ในกรณีที่ผู้บริหารสามารถให้การนิเทศกับผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะงานการเรียนการสอน ในสถานศึกษาที่ควรจะต้องดำเนินไปอย่างเหมาะสมมากที่สุด ในกรณีที่ท่านไม่สามารถให้การนิเทศได้ด้วยตัวเองอาจจะเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้การนิเทศแทน หรือส่งบุคลากรของสถานศึกษาไปรับการอบรมในเรื่องที่ยังไม่มีความรู้หรือไม่เชี่ยวชาญเพียงพอ 4.3.3 การตรวจสอบประเมินผล (Check)

เริ่มตั้งแต่การกำหนดกรอบการประเมินว่าจะประเมินอย่างไร ใครเป็นผู้ประเมิน ระยะเวลาการประเมิน เครื่องมือที่ใช้การวิเคราะห์การเขียนรายงาน ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้ เป็นกรอบสำหรับการทำประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา มีระบบการวางแผน การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ดี ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมินตามตัวบ่งชี้แต่ละมาตรฐาน เพื่อนำมาวิเคราะห์ภาพรวมของแต่ละมาตรฐาน ทำการประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วประเมินผลในแต่ละมาตรฐาน และสรุปผลในภาพรวมของการดำเนินการประกันคุณภาพของสถาบันจากมาตรฐานทั้งหมด

4.3.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Action)

หลังจากประเมินผลการดำเนินงานแล้ว สถานศึกษาควรนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อยในแต่ละมาตรฐาน และพิจารณาว่าเกี่ยวข้องกับบุคลากรที่รับผิดชอบกลุ่มใด แล้วจัดการประชุมบุคลากรเพื่อแจ้งการวิเคราะห์รายงานการประเมินให้ทราบ และควรชี้แจงให้บุคลากรทุกคนได้ทราบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพต้องทำอย่างต่อเนื่อง ตัวบ่งชี้ใด หรือมาตรฐานใดที่สถานศึกษาดำเนินการแล้วอยู่ในระดับดี ก็มีได้หมายความว่าในปีถัดไปสถานศึกษาจะไม่ต้องทำกิจกรรมเหมือนกับปีที่ผ่านมาอีกแล้ว แต่คง

ต้องมาร่วมกันพิจารณาใหม่ว่าจะรักษาผลการดำเนินการในระดับนี้ไว้ได้อย่างไร โครงการใด กิจกรรมประเภทใดที่จะต้องคงไว้หรือถ้าจะพยายามทำให้เกิดผลดีที่สุดจะต้องดำเนินการอย่างไร จะต้องวางแผนปรับปรุงแก้ไขส่วนใด ส่วนมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่ในระดับพอใช้ ผู้รับผิดชอบคงต้องวางแผนพัฒนาปรับปรุง ส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อ ดำเนินการให้ดีขึ้นในปีต่อไป สำหรับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่สถานศึกษายังทำไม่ได้ก็คือ ต้องปรับปรุงแก้ไข หรืออาจกล่าวว่าเป็นจุดอ่อนของสถานศึกษา ซึ่งจะต้องดำเนินการปรับปรุงเป็น อันดับแรก ส่วนจะดำเนินการในมาตรฐาน หรือตัวบ่งชี้ใดก่อนนั้นคงต้องมาวิเคราะห์ความ จำเป็นเร่งด่วน เมื่อบุคลากร ผู้รับผิดชอบได้ดำเนินการวางแผนพัฒนาปรับปรุงในส่วนที่ตนเอง รับผิดชอบ แล้วควรรนำแผนของแต่ละมาตรฐานหรือแต่ละกลุ่มมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อกำหนด เป็นแผนปฏิบัติการจะทำให้แนวทางการปฏิบัติตามแผนเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพและทุก ฝ่ายได้รับรู้ร่วมกัน

4.3.5 การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง หรือรายงานประจำปี

หลังจากที่สถานศึกษาได้ประเมินผลการดำเนินการมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่กำหนดแล้ว สถานศึกษาต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองตาม พ.ร.บ. การศึกษา เรียกว่า รายงานประจำปีซึ่งสถานศึกษาจะต้อง รวบรวมข้อมูลหลักฐานการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน และแนวทางการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขในต่อไป เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น (2549 : 97-100) เนื้อหาสาระในรายงานประเมินตนเอง หรือรายงาน ประจำปีควรมีหัวข้อดังนี้

- 1) บทสรุปสำหรับผู้บริหาร เป็นการสรุปย่อรายละเอียดทั้งข้อมูลทั่วไป ของสถานศึกษา จุดแข็ง จุดที่ต้องพัฒนา แนวทางการพัฒนาปรับปรุง
- 2) ข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษา เช่น ประวัติของสถานศึกษา สถานที่ตั้ง สังกัด หลักสูตร ประเภทและสาขาวิชาที่เปิดสอน ระดับที่เปิดสอน โครงสร้างการบริหารงาน ข้อมูลนักเรียน นักศึกษา ข้อมูลห้องเรียน ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลอาคารสถานที่ งบประมาณ เกียรติประวัติ และผลสำเร็จในการ จัดการศึกษา
- 3) ปรัชญา ปณิธาน คำขวัญ นโยบายการจัดการศึกษา วิสัยทัศน์พันธกิจแนวปฏิบัติที่ใช้ไปสู่ เป้าหมายที่ต้องการ (ยุทธศาสตร์) ลักษณะการบริหารงาน
- 4) วิธีดำเนินการ ผลการดำเนินการ และผลการประเมินตามมาตรฐานและ

ตัวบ่งชี้ โดยแต่ละตัว ควรรายงานร่องรอยของความตระหนัก (Awareness) ความพยายาม (Attempt) และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการ (Achievement) แล้วประเมินผลแต่ละตัวบ่งชี้ หลังจากนั้นประเมินในภาพรวมของมาตรฐานทุกมาตรฐาน

5) สรุปผลการประเมินรายมาตรฐานแต่ละด้าน โดยบอกถึงจุดเด่น จุดที่ต้องพัฒนาแนวทางการพัฒนาปรับปรุง

6) ภาคผนวก เป็นการนำเสนอข้อมูลที่จำเป็น เช่น วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ คำสั่งแต่งตั้งคณะ กรรมการประกันคุณภาพ และตรวจประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรเป็นคณะผู้จัดทำรายงานการประเมินตนเอง หรือรายงานประจำปี ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการสรุปผลข้อมูล การวิเคราะห์การเขียนรายงาน การใช้ภาษาเหมาะสม และควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัย ได้ศึกษาและรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา และแยกประเภทได้ดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

ณรงค์ฤทธิ์ มะลิวัลย์ (2549 – 105 – 107) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านทรายมูล (ทรายมูลประชาราชญ์) อำเภอภูพาน จังหวัดยโสธร พบว่า การศึกษาและการเตรียมการครูอาจารย์ ไม่ได้ศึกษาแนวคิดรูปแบบ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา จึงไม่มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญ ถือว่าเป็นภาระงานเพิ่มเติมจากงานประจำที่มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญ ถือว่าเป็นภาระงานเพิ่มเติมจากงานประจำที่มีอยู่เดิมการวางแผนงานประกันคุณภาพการศึกษา ผู้มีส่วนได้เสียไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำและพิจารณา แลยังไม่ได้เผยแพร่สร้างความเข้าใจและความตระหนัก ความร่วมมือในการดำเนินงาน การนำแผนงานประกันคุณภาพการศึกษา ไปใช้ไม่ได้ทบทวนสร้างความเข้าใจร่วมกันเป็นเหตุที่ทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้า ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา หลังจากได้ดำเนินการพัฒนาตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 วงรอบ พบว่า มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศทางการศึกษารอบทุกด้าน และมีเอกสารคุณภาพตามเกณฑ์ ด้านการนำแผนงานการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ พบว่า มีการทบทวนสร้างความ

เข้าใจร่วมกันและพัฒนาบุคลากรจัดตั้งอำนวยความสะดวกและมีการนิเทศ กำกับติดตาม ด้าน การตรวจสอบ (รายงานประกันคุณภาพตนเอง : SAR) การเตรียมรับการประเมินภายนอก พบว่า มีข้อมูลสารสนเทศของการประกันคุณภาพการศึกษาและบุคลากรมีความพร้อมที่จะ ได้รับการประเมินจากองค์กรภายนอก

นิกร ศรีสุพัฒน์ (2550 : 60-71) ได้ศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า สภาพปัญหา การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา แต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าสูง 3 อันดับ คือ การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สามารถ โสภานเวทย์ (2550 : 142- 165) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ข้อเสนอแนะในการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้ หน่วยงานต้นสังกัด ควรสนับสนุนงบประมาณ เพื่อให้ สถานศึกษาพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ กำหนดแนวทางในการพัฒนามาตรฐาน การศึกษาอย่างชัดเจน มีการประเมินคุณภาพการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย และมีการนำผล การประเมินมาใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงงานประกันคุณภาพการศึกษา

สมนึก อินหวัน (2551 : 60-71) ได้ศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่เมาะ พบว่า ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการสร้างความ ตระหนักแก่บุคลากรทุกฝ่าย โดยการประชุม การจัดอบรม มีการวางแผน โดยใช้ในโรงเรียน เป็นฐานผู้บริหารต้องส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนได้ทำงานอย่างเต็มความสามารถและ มีความสุขรวมทั้งต้องจัดตั้งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติงาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ กำกับ ติดตามเพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน อีกทั้งต้องทำหน้าที่ในการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ

พิเชต มุลตะกร (2552 : 112-116) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า สถาน ศึกษามีปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และการพัฒนา มาตรฐานการศึกษา

นางเยาว์ แคนสุข (2554 : 228) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ภายใต้กรอบการบริหารเชิงคุณภาพ พบว่า 1) ได้ข้อสังเกตที่เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียนสังกัด อบจ. มหาสารคาม ซึ่งพบว่า การ ดำเนินงานตามมาตรฐานส่วนใหญ่มีปัญหา และมีความต้องการในการพัฒนา 2) แผนพัฒนา การศึกษาของ โรงเรียนสังกัด อบจ. มหาสารคาม ภายใต้กรอบการบริหารเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญคือ 2.1) บทนำ 2.2) ภาพรวมของ อบจ. มหาสารคาม 2.3) ยุทธศาสตร์และแนวทางการศึกษา 2.4) เจตนารมณ์การจัดการศึกษาของ อบจ. มหาสารคาม 2.5) ตัวชี้วัดตามเป้าประสงค์บนแผนที่ยุทธศาสตร์ 2.6) รายละเอียดโครงการ และแผนปฏิบัติการ และ 2.7) แนวทางการนำแผนสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล 3) ผลการทดลองใช้/ประเมินผลการปฏิบัติงานตาม โครงการของตัวชี้วัดต่าง ๆ พบว่า สามารถ บรรลุเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ตั้งไว้ จำนวน 8 ตัว ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 2 จำนวน โครงการแก้ปัญหา และพัฒนาภายในสถานศึกษา ตัวชี้วัดที่ 3 นักเรียนมีจิตสำนึกใช้ไฟฟ้าและสาธารณูปโภคอื่นๆ อย่างประหยัดเพิ่มขึ้น ตัวชี้วัดที่ 4 นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้น ตัวชี้วัดที่ 5 การจัด บรรยากาศในชั้นเรียน ตัวชี้วัดที่ 8 ร้อยละของครูที่ส่งผลการสอบทันตามเวลาที่กำหนด ตัวชี้วัด ที่ 9 ได้แผนพัฒนาการศึกษาและการมีส่วนร่วมของบุคลากร ตัวชี้วัดที่ 10 จำนวนครั้ง/ร้อยละ ของคณะครูที่ร่วมศึกษาคูงาน และตัวชี้วัดที่ 12 ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับการเยี่ยมบ้าน ได้รับการ คัดกรอง และได้เข้าร่วม โครงการพัฒนาคุณธรรม ส่วนตัวชี้วัดที่มีผลการประเมินไม่บรรลุ เป้าหมาย มีจำนวน 4 ตัว ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 ร้อยละของนักเรียนชั้น ม.6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนเพิ่มขึ้น ตัวชี้วัด 6 ร้อยละของครูที่ส่งแผน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตัวชี้วัด ที่ 7 ร้อยละของครูที่ส่งข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามระดับพฤติกรรม และตัวชี้วัดที่ 11 ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สุนทร อุภัยพร (2554 : 81-82) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์ เพื่อการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า 1) สภาพปัญหายุทธศาสตร์เพื่อการปฏิบัติตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน 2) ความต้องการยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิบัติตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มากทุกด้านผลการสร้างและพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการปฏิบัติตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากร ใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

พบว่า องค์ประกอบของยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด แนวทาง โครงการ/กิจกรรม วิธีดำเนินการ การวัดประเมินผล การรายงานผลสำเร็จ และผลการทดลองใช้ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม พบว่า โดยใช้การวิจัย 2 วงรอบ ปรากฏผลในวงรอบที่ 1 ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการศึกษาคูงาน ประชุมเชิงปฏิบัติการ มอบหมายงานทำโครงการ 4 โครงการ ได้แก่ ออมทรัพย์ เกษตรพอเพียง บันทึกรายรับ – รายจ่าย ลดละเลิก อบายมุข จัดทำเพิ่มสะสมงานและนิเทศ ประเมินเพิ่มสะสมงาน ปรากฏว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับเหมาะสมน้อย ในวงรอบที่ 2 โดยใช้การนิเทศแบบใกล้ชิดมากขึ้นผลปรากฏว่า ครูส่วนใหญ่สามารถพัฒนาตนเองและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ ส่วนผลการประชุมสนทนากลุ่ม ผู้บริหาร จำนวน 20 โรงเรียน รวม 20 คน พบว่า ยุทธศาสตร์มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในโรงเรียนสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยสรุป จากการพัฒนายุทธศาสตร์ส่งผลให้หน่วยงาน ผู้บริหาร ครู มีแนวทางในการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งส่งผลดีต่อกิจกรรมและ โครงการที่จะพัฒนาผู้เรียนต่อไป

กิตตินันท์ ชุมวัน (2557 : 91-92) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิพบว่า การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการพัฒนา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาด้านการประเมินคุณภาพภายในมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำ รายงานประจำที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก และด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ควรมีการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงานทุกคนมีส่วนร่วม ควรมีการดำเนินการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ ควรมีการดำเนินการตรวจสอบและทบทวนภายใน ควรมีการดำเนินการ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาและนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข

ควรมีการนำข้อมูลผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาและนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข ควรมีการนำข้อมูลผลการประเมิน มาตรฐานคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพประจำปี การศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด สาธารณะชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และควรมีการดำเนินการจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการส่งเสริม พัฒนา และประเมินประสิทธิภาพ การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ขวัญแพร อุทัยมา (2557 : 99-100) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการประกันคุณภาพ ภายในตามมาตรฐานการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขต จังหวัดมหาสารคาม พบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัด มหาสารคาม โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากมี 3 ด้าน คือ ด้านการจัดระบบบริหารและ สารสนเทศของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาส่วนด้านที่มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง มี 2 ด้าน คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเน้นจุดเด่นที่ สะท้อนถึงความเป็นอัตลักษณ์ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านการจัดทำรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปีเสนอหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชน และแนวทางการพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพภายใน พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความสำคัญกับด้านการจัดการระบบบริหาร และสารสนเทศทางการศึกษามากที่สุด โดยให้ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและกระจาย อำนาจการตัดสินใจตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเน้นจุดเด่นที่สะท้อนถึงความเป็นอัตลักษณ์ของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ให้เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เน้นหลักการกระจายอำนาจให้โรงเรียนเป็นฐานของการดำเนินงานด้านการประเมินคุณภาพ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ยึดหลักการประเมินเพื่อพัฒนาและปรับปรุง ตั้งคณะกรรมการจากผู้มี ส่วนเกี่ยวข้อง เน้นการประเมินแบบไม่เป็นทางการและประเมินแบบกัลยาณมิตร ด้านการจัดทำ รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีเสนอหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชน ยึดหลักการ รายงานตามสภาพจริงเน้นการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จันทร์ เพชรบูรณ์ (2557 : 98) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ

กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 พบว่า สภาพปัญหา และความต้องการ สถานศึกษาดำเนินงานที่มีลักษณะเป็นงานที่ต้องดำเนินงานตามแนวปฏิบัติที่ระบุไว้อย่างชัดเจน ปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยต้องการพัฒนาผู้บริหารและครู ให้เห็นความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษามากที่สุด สำหรับกลยุทธ์การพัฒนากระบวนประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 7 กลยุทธ์ ได้แก่

- 1) เพิ่มศักยภาพของบุคลากรในด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและภาระงานที่รับผิดชอบ
- 2) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศการประกันคุณภาพภายในโดยใช้เทคโนโลยี
- 3) เพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4) ปรับวิธีการทำงานโดยเชื่อมโยงงานประจำกับงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 5) ปรับปรุงกระบวนการประเมินผลระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 6) ส่งเสริมการติดตาม ประเมินผลปัจจัย และกระบวนการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายใน
- 7) พัฒนางานตามภารกิจของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างต่อเนื่องเป็นวัฒนธรรมองค์กร และผลการประเมินความสอดคล้องความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ โดยภาพรวม มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้ในระดับมาก มีความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ระดับมากที่สุด

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

Patrick and John (1997 : 385) ได้ศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัย ในการเพิ่มพูนลักษณะรูปแบบในการตรวจสอบมาตรฐาน โดยรูปแบบการประกันคุณภาพของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยแต่ละสถาบันส่วนมากจะ

ใช้การปฏิบัติตามการตรวจสอบมาตรฐาน โดยใช้การตรวจสอบด้านวัฒนธรรมและการตรวจสอบการทำงานอย่างต่อเนื่อง และยึดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนรวมถึงการตรวจสอบพื้นฐานค่านิยมของสถาบันส่วนด้านการประเมินผลมีการพัฒนาการประเมินผลการควบคุมตรวจสอบและนโยบายโครงสร้างที่เปลี่ยนไป

Ashby (1998 : CD-Rom : 222) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษา และการวางแผนปรับปรุงของคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติรัฐอิลลินอยส์ ที่ใช้เป็นกรอบสำหรับการวางแผนปรับปรุงที่ได้ผลในโรงเรียนของรัฐและได้กำหนดขอบเขตความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนปรับปรุงโรงเรียน ซึ่งเป็นวิธีการในการทำให้เกิดความสำเร็จในการปรับปรุงโรงเรียนการวิจัยดำเนินเป็น 3 ระยะ ระยะแรกศึกษาลักษณะที่เหมือนกันของโรงเรียน 2 โรงเรียนนครชิคาโก ระยะที่ 2 ศึกษาเอกสารภูมิหลังของโรงเรียนทั้ง

2 ระยะที่ 3 เป็นการเชื่อมโยงโรงเรียนแต่ละโรง เพื่อศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลภายในแล้ว นำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า 1) กิจกรรมที่สัมพันธ์กับโปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนปรับปรุงโรงเรียนช่วยให้เกิดการรู้คุณค่าในประโยชน์ของการร่วมมือกันทำงานได้มากขึ้น และเพิ่มความเอาใจใส่ต่อลักษณะที่เป็นวงจรของการวางแผนการปรับปรุงโรงเรียน 2) กรอบงานของรัฐไม่ได้ทำให้ระเบียบวาระทางเทคนิคของการวางแผนการปรับปรุงโรงเรียนก้าวหน้าขึ้นมา 3) การสนทนากับหลักสูตรที่สัมพันธ์กับกิจกรรมการสังเกตและโอกาสของ เพื่อนร่วมงานได้รับการสนับสนุนจากการมีส่วนร่วมกับโปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนการปรับปรุงโรงเรียน แต่โปรแกรมนี้ไม่ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างกระตือรือร้นแต่อย่างใด 4) บทบาทของคณะกรรมการทดสอบมาตรฐานในระบบโรงเรียนของนครซิดนีย์ ซึ่งเป็นตัวบังคับเบื้องต้นของการปรับปรุงโรงเรียนนั้นปรากฏว่ามีความสำคัญ 5) ภาพลักษณ์ของคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติรัฐอิดลินอยส์ดีขึ้น อันเป็นผลของลักษณะและการนำความคิดริเริ่มอย่างตรวจสอบได้ไปใช้

Heyward (1999 : 4019) ได้ศึกษาเรื่อง การนำระบบบริหารคุณภาพการศึกษาทั่วองค์การมาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษารัฐบาล ประเทศแอฟริกาใต้การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลา 3 ปี แบ่งเป็น 4 ระยะ โดยใช้วิธีการสังเกต การคิดวิเคราะห์และการปฏิบัติ หลักการบริหารคุณภาพการศึกษาทั่วไปทั้งองค์การถูกนำไปใช้ในโรงเรียนซึ่งผู้ปกครองได้ระบุถึงหัวข้อที่ต้องการพัฒนานักเรียน และคุณภาพของครู ได้แก่ ด้านการบริหารด้านการเงินของโรงเรียน มีการนำเครื่องมือและเทคนิคด้านคุณภาพมาใช้ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตามที่ต้องการในระยะสุดท้ายของการวิจัยครั้งนี้มีการให้ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามมีการจัดบันทึกวิธีการปรับปรุงคุณภาพด้านการศึกษา บุคลากรต่าง ๆ สามารถให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของโรงเรียนได้ โดยการนำหลักการของการบริหารคุณภาพการศึกษามาใช้ จากการศึกษาครั้งนี้มีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาในแอฟริกาใต้ โดยมีสถานศึกษาที่สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับนักเรียนได้อย่างแท้จริง

Lim (1999 : 379-390) ได้ศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษาของประเทศกำลังพัฒนา โดยมุ่งศึกษาประเด็นของคุณภาพการจัดการเรียนการสอนวิจัยและการให้บริการต่อชุมชน ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศกำลังพัฒนาขึ้นอยู่กับ ประสิทธิภาพในการจัดบริการสื่อ/อุปกรณ์ในการเสริมทักษะการเรียนรู้

การสอนและการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ รวมทั้งกระบวนการทางเทคนิคที่อำนวยความสะดวกในการพัฒนางานวิจัย ตลอดจนความต้องการในเรื่องของระบบประกันคุณภาพและมีความเหมาะสมในแต่ละสถาบัน

Rodgers (1999 : 3709) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ของครูเรื่องระบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล เมืองมารีโคปาลรัฐออริโซนาในการศึกษาค้นคว้า มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่มีการนำระบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรไปใช้มีผลอย่างไร ซึ่งมีการประเมิน 9 ด้าน ได้แก่ การวางแผนอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์ข้อมูล การอบรมบุคลากร การร่วมมือของภาควิชาและบุคลากร ความพึงพอใจของบุคลากร ความร่วมมือของนักเรียน การประเมินด้านการบริหาร ความพึงพอใจของลูกค้า และความสำเร็จของนักเรียน ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า โรงเรียนที่มีการนำระบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรมาใช้ กล่าว คือ ครูในโรงเรียนที่มีการนำระบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรมีความตระหนักในการปฏิบัติงานทั้ง 9 ด้าน มากกว่า มีความมุ่งมั่นในเป้าหมายที่กำหนดไว้มีการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ มีการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการทำงาน จัดอบรมบุคลากรตั้งแต่เริ่มต้นและต่อเนื่อง ส่งเสริมความเป็นผู้นำแก่ภาควิชาและบุคลากร รับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย ครูมีจรรยาบรรณสูงและมีความพึงพอใจในงาน นักเรียนมีความตระหนักในการเรียนสามารถทำข้อสอบมาตรฐานได้ดีขึ้น ครูมีความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ด้านฟัง อ่าน เขียน และคณิตศาสตร์ ของนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ต่อผู้อื่น ในแง่บวกมีความคิดอย่างเป็นระบบมากขึ้น และแก้ปัญหาเป็นขั้นตอน สรุปได้ว่า โรงเรียนที่มีการนำระบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรมาใช้มีการพัฒนาอย่างเห็นได้ชัด

Skrabec (1999 : 167) ได้ศึกษาเรื่อง ISO9000 คือ มาตรฐานสากลสำหรับการประกันคุณภาพ และเป็นจุดเป้าหมายของงานศึกษาวิจัยนี้ ISO9000 กำหนดองค์ประกอบ 20 อย่าง ของการประกันคุณภาพ และกำหนดข้อบังคับต่ำสุดสำหรับการใช้องค์ประกอบเหล่านั้น แม้ว่า ISO9000 ได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าเป็นข้อกำหนดที่น่ามีศักยภาพสำหรับระบบการประกันคุณภาพ แต่ก็ยังมีคำถามเกิดขึ้นหลายคำถาม คำถามแรกก็ คือ องค์ประกอบทั้ง 20 อย่างของ ISO9000 แทนระบบประกันคุณภาพได้ดีแค่ไหน คำถามที่สอง การได้ไปประกาศ ISO9000 ส่งผลให้ผลงานดีขึ้นไหม งานวิจัยนี้กล่าวถึงกรอบงานทฤษฎีหลักสำหรับ ISO9000 ในฐานะที่เป็นระบบประกันคุณภาพระบบหนึ่ง และผลงานที่ได้จากการใช้ระบบดังกล่าว ผู้วิจัยได้สร้างโมเดลขึ้นมา 2 แบบ 1) เพื่อเข้าใจการใช้องค์ประกอบ ISO

ในระบบประกันคุณภาพ และ 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพระบบและผลงานของระบบดังกล่าว โมเดลแรกศึกษามิติแฝงเร้นของระบบประกันคุณภาพ โดยยึดองค์ประกอบของมาตรฐาน ISO เป็นฐาน และทบทวนวรรณกรรมด้านการประกันคุณภาพ โมเดลที่สองเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพของระบบดังกล่าวกับผลลัพธ์ของผลงาน โดยกล่าวถึงคำถามวิจัยผลประ โยชน์ หรือการขาดคุณสมบัติสำหรับในประกาศ ISO9000

Steven (2004 : 2737-A) ศึกษาพบว่า เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นอย่างชัดเจนในระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา กลไกทางสังคมช่วยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในประเทศ เยอรมนี มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมา จากจังหวัดหนึ่งไปอีกจังหวัดหนึ่ง การประกัน คุณภาพการศึกษาและควบคุมการประเมินถือว่าเป็นสิ่งสำคัญของครูที่ต้องรับผิดชอบต่ออาชีพ ของตนซึ่งต้องดำเนินไปอย่างมีเหตุผลและกระบวนการที่ชัดเจน ในประเทศสวีเดนเกิดการ เปลี่ยนแปลงอย่างมากมาในการประกันคุณภาพการศึกษา ตลอด จึงถึงการประเมินครูใน สถานศึกษา ซึ่งต้องเกิดการพัฒนาอย่างชัดเจน ในประเทศฝรั่งเศสให้ความสำคัญและเชื่อถือกับ การใช้ข้อสอบภายนอกโรงเรียนมีการควบคุมจากส่วนกลาง ในประเทศนิวซีแลนด์ให้ ความสำคัญกับการประเมินจากบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา นำเอาระบบการสอบ มาตรฐานกลางซึ่งอ้างอิงไปสู่การยอมรับที่เป็นมาตรฐาน และในประเทศออสเตรเลียมีการนำเอา ระบบการประเมินผล โดยใช้ข้อสอบมาตรฐานมีการเตรียมการอย่างมีแบบแผนผู้ควบคุม คุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและการศึกษาขั้นสูงต่อไป

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ว่า การพัฒนา คุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน สิ่งสำคัญสำหรับการเตรียม ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายในแต่ละครั้ง ต้องทำความเข้าใจที่ดี โดยมีการสังเกต การคิดวิเคราะห์และการปฏิบัติหลักการบริหารคุณภาพการศึกษา จากการศึกษาสภาพปัญหา วัฒนธรรม และตรวจสอบการทำงานขององค์กร ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินงานตามแผนพัฒนา คุณภาพภายในได้เป็นอย่างดี จากนั้นนำกรอบการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่นมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (2549 : 1-13) มี 24 มาตรฐาน รวมทั้งหมด 106 ตัวบ่งชี้ แบ่ง ออกเป็น 3 ด้านใหญ่ และแยกเป็น 4 ด้าน เพื่อความชัดเจน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้าน กระบวนการ และด้านผลผลิต

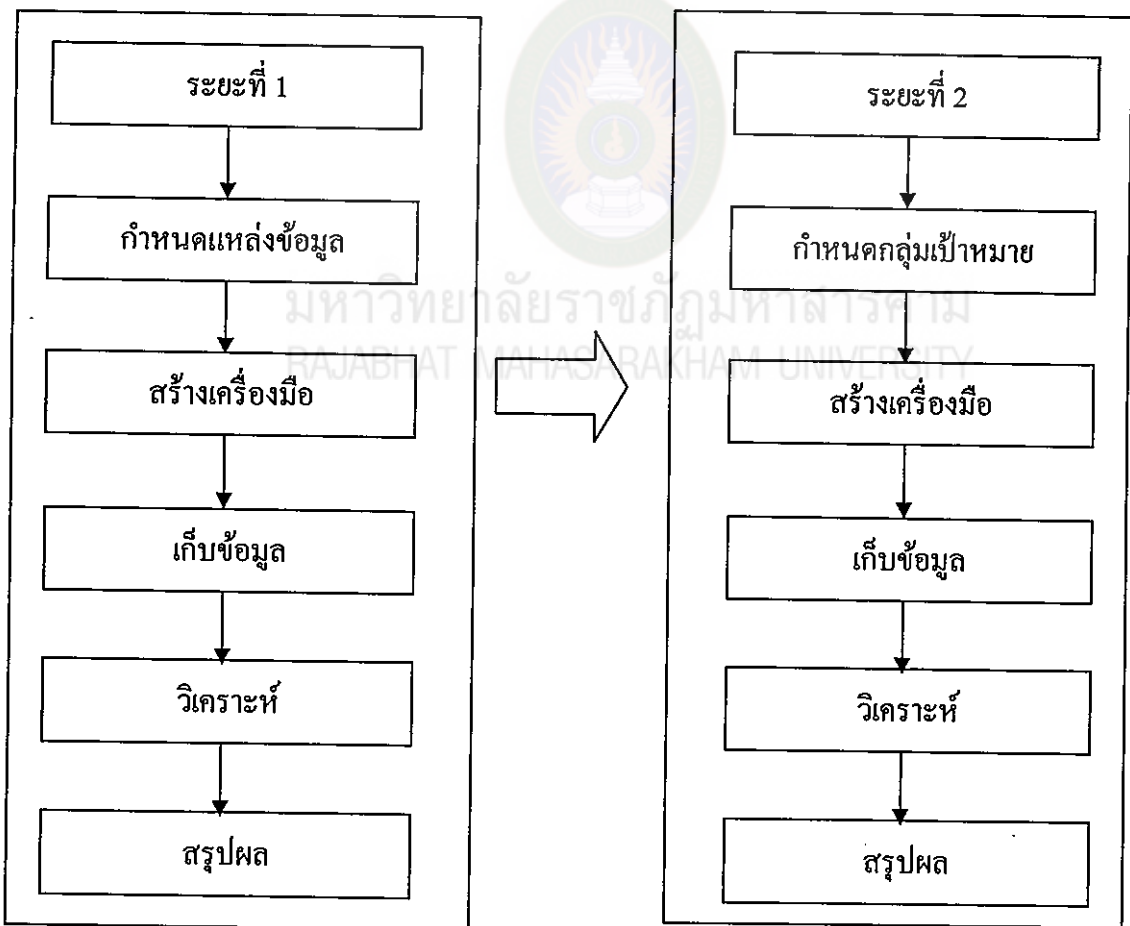
บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนสังกัดบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ (Mixed Methodology) ครั้งนี้ แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน

แผนภาพที่ 1 กรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

1. แหล่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 20 โรงเรียน

1.1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 20 โรงเรียน จำนวน 300 คน

1.1.2 ฝ่ายบริหาร โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม (ผู้อำนวยการ โรงเรียน และรองผู้อำนวยการ โรงเรียน) จำนวน 41 คน

1.1.3 คณะครู โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 435 รวมทั้งหมด 776 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 169 คน

1.2.2 ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม (ผู้อำนวยการ โรงเรียน และรองผู้อำนวยการ โรงเรียน) จำนวน 36 คน

1.2.2 ครูผู้สอน จำนวน 201 คน

รวมกลุ่มตัวอย่าง 406 คน การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. เปิดตารางเครซีและมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan. 1970 : 12) ซึ่งพบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 406 คน
2. กำหนดสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน
3. สุ่มอย่างง่ายจากประชากรของแต่ละโรงเรียนตามสัดส่วนที่กำหนดไว้โดยการจดสลากนุคลาการผู้เกี่ยวข้องจนได้ครบจำนวนรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อโรงเรียน	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	คณะกรรมการ สถานศึกษา	ฝ่ายบริหาร	ครู	รวม	คณะกรรมการ สถานศึกษา	ฝ่ายบริหาร	ครู	รวม
1. โรงเรียนแก้งวิธานนุกูล	12	2	19	33	6	2	9	17
2. โรงเรียนโคกก่อพิทยาคม	29	2	15	46	15	2	7	24
3. โรงเรียนเมืองเตาพิทยาคม	26	2	19	47	14	2	9	25
4. โรงเรียนเวียงสะอาด พิทยาคม	20	2	22	44	11	1	10	22
5. โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม	12	2	19	33	7	2	9	18
6. โรงเรียนจัวบาวพิทยาคม	15	2	20	37	9	2	10	21
7. โรงเรียนนาจำพิทยาคม	16	4	35	55	9	2	16	27
8. โรงเรียนเสื่อไถ้พิทยาคม	16	3	25	44	8	2	12	22
9. โรงเรียนหัวเรือพิทยาคม	16	2	24	42	9	2	9	20
10. โรงเรียนหนองบัวปีย นิมิต	10	2	15	27	7		7	16
11. โรงเรียนหนองเหล็ก ศึกษา	15	2	15	32	8	2	7	17
12. โรงเรียนหนองโกวิธา ประสิทธิ์พิทยาคม	10	1	19	30	7	1	9	17
13. โรงเรียนท่าขอนแก่น พิทยาคม	16	3	50	69	8	2	25	35
14. โรงเรียนนาสีนวน พิทยาสรรค์	10	1	13	24	6	1	6	13
15. โรงเรียนมะค่าพิทยาคม	16	2	22	40	8	2	10	20
16. โรงเรียนศรีสุขพิทยาคม	11	2	23	36	7	2	11	20
17. โรงเรียนคอนเงินพิทยา คม	11	1	25	37	7	1	10	18
18. โรงเรียนหนองโพธิ์ พิทยาคม	15	2	20	37	8	2	9	19
19. โรงเรียนมีธอมคงยาง	12	2	20	34	8	2	9	19
20. โครงการโรงเรียน ประชาบำรุง	12	2	15	29	7	2	7	16
รวม	300	41	435	776	169	36	201	406

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แบบสอบถามตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ฝ่ายบริหาร และครู

2.2 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามใช้สอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แบบสอบถามตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ฝ่ายบริหาร และครู แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจรายการ (Check List) เพื่อสอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับปัญหาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่ผู้วิจัยประยุกต์จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย 24 มาตรฐาน 106 ตัวบ่งชี้ จำนวน 50 ข้อ คำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ ค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามแบบวิธีของ (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 67-70) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 คะแนน หมายถึงความว่ามีปัญหาในการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึงความว่ามีปัญหาในการปฏิบัติในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึงความว่ามีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึงความว่ามีปัญหาในการปฏิบัติในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึงความว่ามีปัญหาในการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับข้อเสนอแนะของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม 24 มาตรฐาน 106 ตัวชี้วัด มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Opened-end)

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักการทฤษฎีในเรื่อง ปัญหา แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน

3.2 สร้างเครื่องมือการวิจัยซึ่งเป็นแบบสอบถาม โดยใช้กรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แล้วกำหนดเป็นตัวแปรที่ทำการศึกษา เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ว่ามีระดับปัญหาในการปฏิบัติและมีความต้องการในการพัฒนาตนเองมากน้อยเพียงใด โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังต่อไปนี้

- 5 คะแนน หมายถึงว่ามีปัญหาในการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึงว่ามีปัญหาในการปฏิบัติในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึงว่ามีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึงว่ามีปัญหาในการปฏิบัติในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึงว่ามีปัญหาในการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นการเขียนข้อเสนอแนะ การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ทั้งด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

3.3 หากคุณภาพของเครื่องมือโดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item-Objective Congruence) และค่าความเชื่อมั่นของ คอนบราค ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

3.3.1 ผศ.ดร.อุรสา พรหมทา ตำแหน่งอาจารย์ วุฒิการศึกษา กศ.ด. ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.3.2 นายสุรเกียรติ์ ค่ายหนองสรวง ตำแหน่งผู้อำนวยการกองการศึกษา วุฒิการศึกษา กศ.ม. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.3.3 นางวิไลวรรณ อันทะลีย์ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา กศ.ม. โรงเรียนเมืองเตาวิทยาคม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.4 ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการพิจารณาหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามย่อยกับข้อคำถามหลัก พบว่า ข้อความกับวัตถุประสงค์มีระดับ .50 ขึ้นไป ทุกข้อ

3.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ฝ่ายบริหารและครู ในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 40 คน เพื่อ

หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อ และรวมทุกข้อ (Item-Total Correlation) ผลปรากฏว่ามีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ในระดับ 0.46- 0.87 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยหาค่าสัมประสัมพันธ์ประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98

3.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตออกหนังสือไปยัง โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

4.2 นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์จากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามแล้วส่งคืนในเวลา 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการ 2 วิธีดังนี้

4.2.1 นำแบบสอบถามส่งประชากรที่ใช้ในการวิจัยด้วยตนเอง และขอแบบสอบถามกลับคืนภายใน 1 สัปดาห์

4.2.2 เมื่อผู้วิจัยไม่ได้รับแบบสอบถามภายใน 1 สัปดาห์ จึงประสานขอความอนุเคราะห์ ติดต่อทางโทรศัพท์ หากผู้วิจัยไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ติดตามเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน และตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม

5.2 นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ในการตอบมาใส่รหัสและตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5.3 ข้อมูลที่ได้จากแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาความถี่และร้อยละ

5.4 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

มหาสารคาม วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mena) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของกลุ่มตัวอย่าง

5.5 นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ไปทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อใช้ในการแปลความหมายทั้งรายข้อ รายด้านและโดยรวม โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของ บุญชม ศรีสะอาด. (2553 : 167) ดังนี้

4.51-5.00 หมายความว่า มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายความว่า มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับมาก

2.51-3.50 หมายความว่า มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายความว่า มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายความว่า มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

5.6 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

6.1.1 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

สูตรคำนวณหาค่า IOC

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรมเป้าหมาย

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

6.1.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

สูตรหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธี ครอนบาค เรียกว่า “สัมประสิทธิ์แอลฟา”

(α - Coefficient)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_i^2}\right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

6.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 102)

จากสูตร
$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	n	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

6.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

จากสูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - u)^2}{(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	n	แทน	จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่ม
	$\sum X$	แทน	ผลรวม

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน

การศึกษาร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

1. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้ในการศึกษาข้อเสนอแนะร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามจังหวัดมหาสารคาม โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม รวมจำนวน 9 ท่าน โดยทำการคัดเลือกจากบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย ประกอบด้วย รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศีขานินเทศก์ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1.1.1 นายเดชา บัดสำราญ ตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

1.1.2 นายสุรภีร์ ค่ายหนองสงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

1.1.3 ดร.นงเยาว์ แคนสุขตำแหน่งศึกษานินเทศก์ ชำนาญการพิเศษ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

1.2 กลุ่มนักวิชาการ ประกอบด้วย ศีขานินเทศก์ และผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1.2.1 นางชุตินา นันทะเสนตำแหน่ง ศีขานินเทศก์ ชำนาญการพิเศษ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

1.2.2 นายภัสพล เหง้าโคกงาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนเงินพิทยาคาร องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

1.2.3 นายทรงศักดิ์ กะตารัตน์ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนโคกก่อพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

1.3 กลุ่มผู้ปฏิบัติ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1.3.1 นายอวยชัย ปัจจัยเก ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

1.3.2 นายสวานิตย์ ศิริบูรณ์ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนโพธิ์พิทยาคม
องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

1.3.3 นางแววดาว ทานดวงแก้วตำแหน่งรองผู้อำนวยการ โรงเรียนเวียงสะอาด
พิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

การวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนา
คุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดองค์การ
การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้จัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 169 คน ผู้บริหารโรงเรียนสังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม (ผู้อำนวยการ โรงเรียน และรองผู้อำนวยการ โรงเรียน)
จำนวน 36 คน ครูผู้สอน จำนวน 201 คน บุคลากรจาก 20 โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานองค์การ
ปกครองท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม โดยการร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบ
มาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ระดมความคิดเห็นอภิปรายกลุ่ม เพื่อหาข้อสรุปแล้วนำมา
กำหนดเป็น กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน
ของโรงเรียนในองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล จัดประชุม โดยใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

3.1 ขอบหนังสือจากสถานศึกษาต้นสังกัดในการขอความอนุเคราะห์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้
มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

3.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยจัดบันทึกในขณะที่ทำ
การสนทนากลุ่มและหลังจากดำเนินการสนทนากลุ่ม แล้วผู้วิจัยได้นำแบบสนทนากลุ่มมาสรุปตาม
ประเด็นการสนทนากลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์เนื้อหาเชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอใน
เชิงพรรณนา

ขั้นตอนการวิจัยทั้ง 2 ระยะ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปขั้นตอนการวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
สังกัดการบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ระยะการวิจัย	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือวิจัย	สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน คุณภาพภายใน	เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม	1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. สร้างเครื่องมือวิจัย: แบบสอบถาม 3. หาคุณภาพเครื่องมือ: Content Validity/IOC 4. ปรับปรุงเครื่องมือ 5. เก็บรวบรวมข้อมูล 6. วิเคราะห์ข้อมูล 7. เสนอรายงานการวิจัย ระยะที่ 1	แบบสอบถาม	1. ความถี่ 2. ร้อยละ 3. ค่าเบี่ยงเบน 4. มาตรฐาน 5. ค่าเฉลี่ย	ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม	เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม	1. การสร้างเครื่องมือการจัดประชุมสนทนากลุ่ม 2. การหาคุณภาพเครื่องมือ 3. การการจัดประชุมสนทนากลุ่ม 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การเขียนรายงาน	แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม	Content Analysis	แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามที่มีความเหมาะสม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐาน
การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้
นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับตามระยะของการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐาน
การประกันคุณภาพภายใน

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยจึงได้
กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
n	แทน กลุ่มตัวอย่าง

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนใน

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	
	คน	ร้อยละ
1. ผู้อำนวยการ โรงเรียน	18	4.40
2. รองผู้อำนวยการ โรงเรียน	18	4.40
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	169	41.60
4. ครูผู้สอน	201	49.60
รวม	406	100

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นครูผู้สอน จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 49.60 รองลงมาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 41.60 และผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40 และรองผู้อำนวยการ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40

2. วิเคราะห์สภาพปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม แสดงในตารางที่ 5-9

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. ด้านผู้บริหาร	3.79	0.67	มาก
2. ด้านครู	3.98	0.67	มาก
3. ด้านกระบวนการ	3.78	0.91	มาก
4. ด้านผลผลิต	3.94	0.57	มาก
รวม	3.87	0.70	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านครู ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมา ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 3.94$) ด้านผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.79$) และด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดจังหวัดมหาสารคาม ด้านผู้บริหาร

ที่	การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1	การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.03	0.84	มาก
2	การเป็นผู้ริเริ่มงาน มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ	3.92	0.87	มาก
3	การพัฒนาตนด้านการบริหารงานวิชาการ และการจัดการ	3.96	0.94	มาก

ที่	การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
4	การพัฒนาตนเพื่อให้สามารถบริหารงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.79	0.96	มาก
5	การจัดอัตราส่วนจำนวนผู้เรียนต่อ ห้องเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด	3.79	0.90	มาก
6	การจัดการเพื่อให้ได้ผู้เรียนมีเกณฑ์อายุ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	3.71	0.97	มาก
7	การพัฒนาอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องพิเศษ วัสดุ ครุภัณฑ์	3.79	0.95	มาก
8	การระดมงบประมาณและทรัพยากรเพื่อ การจัดการศึกษา	3.67	1.00	มาก
9	การจัดหา การพัฒนา การใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรม	3.64	0.96	มาก
10	การพัฒนาสภาพแวดล้อม พื้นที่สีเขียว และแหล่งเรียนรู้	3.65	0.93	มาก
	รวม	3.79	0.67	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ด้านผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย จำนวน 3 ลำดับ
ดังนี้ การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมา การพัฒนาตน
ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการ ($\bar{X} = 3.96$) และ การเป็นผู้ริเริ่มงาน มีวิสัยทัศน์
และเป็นผู้นำทางวิชาการ ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ด้านครู

ที่	การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1	การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของครู และการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตาม จรรยาบรรณวิชาชีพ	4.16	0.80	มาก
2	การส่งเสริมให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับ ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน	3.92	0.87	มาก
3	การส่งเสริมให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน	4.05	0.82	มาก
4	การส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้และ เทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ	3.81	0.97	มาก
5	การส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อในระดับที่ สูงขึ้น	3.97	0.78	มาก
6	การจัดให้ครูได้สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือตรงตามความถนัด	4.12	0.72	มาก
7	การจัดหาให้มีครูจำนวนเพียงพอ	3.92	0.87	มาก
8	การพัฒนาครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระ	3.92	0.96	มาก
รวม		3.98	0.67	มาก

จากตารางที่ 7 แสดงว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ด้านครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย จำนวน 3 ลำดับ
ดังนี้ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของครู และการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณ
วิชาชีพ ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมา การจัดให้ครูได้สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือตรงตามความถนัด
($\bar{X} = 4.12$) และการส่งเสริมให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.05$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม
ด้านกระบวนการ

ที่	การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1	การจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบ การบริหารงาน	3.46	1.00	ปานกลาง
2	การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ	3.56	1.00	มาก
3	การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา	3.69	1.00	มาก
4	การกระจายอำนาจการบริหารและการจัด การศึกษา	3.63	1.00	มาก
5	การบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้หลักการ มีส่วนร่วม	3.69	0.97	มาก
6	การประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการ สถานศึกษาในการพัฒนาโรงเรียน	3.81	0.89	มาก
7	การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานและ มีการกำหนดเป้าหมาย	3.90	0.87	มาก
8	การส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรที่ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและ ท้องถิ่น	3.92	0.91	มาก
9	การส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา	3.89	0.86	มาก
10	การส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีการเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	4.06	0.76	มาก
11	การส่งเสริมสนับสนุนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ระดับสถานศึกษา	3.97	0.82	มาก
	รวม	3.78	0.91	มาก

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย จำนวน 3 ลำดับ ดังนี้ การส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมา การส่งเสริมสนับสนุนให้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.97$) และ การส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ด้านผลผลิต

ที่	การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ	3.98	0.86	มาก
2	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ ซื่อสัตย์ สุจริต	3.82	0.87	มาก
3	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ กตัญญูกตเวที	3.86	0.86	มาก
4	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ เพื่อส่วนรวม	3.95	0.84	มาก
5	การจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและ ส่วนรวมอย่างคุ้มค่า	3.96	0.83	มาก
6	การจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนเกิด ค่านิยมที่ดี เห็นคุณค่า และภูมิใจใน วัฒนธรรมและความเป็นไทย	3.96	0.83	มาก

ที่	การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
7	การจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเอง และสังคม	4.03	0.81	มาก
8	การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ของตนเอง	4.01	0.80	มาก
9	การส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและนอกสถานศึกษา	4.03	0.79	มาก
10	การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ และป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ	3.95	0.79	มาก
11	การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน และ ครู	3.98	0.77	มาก
12	การส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านศิลปะ	4.06	0.80	มาก
13	การส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพและเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.02	0.77	มาก
14	การส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ของตนเอง และมีความ			
	เป็นประชาธิปไตย	3.96	0.74	มาก
15	การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎหมาย	3.97	0.80	มาก
16	การส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพและปฏิบัติตามคำสั่งสอน คำแนะนำของพ่อ-แม่ ครู ญาติผู้ใหญ่	3.94	0.90	มาก
17	การส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่น	3.90	0.91	มาก

ที่	การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
18	การรับรู้ และยอมรับของผู้ปกครองและ ชุมชนในด้านความรู้ ความ สามารถทาง วิชาการของผู้เรียน	3.82	0.94	มาก
19	การรับรู้ และยอมรับของผู้ปกครองและ ชุมชนในด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน	3.73	0.92	มาก
20	การรับรู้ และมีความพึงพอใจของ ผู้ปกครองและชุมชนในความประพฤดี การปฏิบัติตนตามมาตรฐานและ จรรยาบรรณของวิชาชีพของผู้บริหาร	3.74	0.97	มาก
21	การรับรู้และมีความพึงพอใจของ ผู้ปกครองและชุมชนในความประพฤดี การปฏิบัติตนตามมาตรฐาน และ จรรยาบรรณวิชาชีพ ของครู	3.97	0.80	มาก
รวม		3.94	0.57	มาก

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย จำนวน 3 ลำดับ
ดังนี้ การส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านศิลปะ ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมา
การส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.03$)
และ การส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพและเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ($\bar{X} = 4.02$)
ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ทั้งด้านปัจจัยผู้บริหาร ด้านปัจจัยครู ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 3 ของแบบสอบถามผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

ตารางที่ 10 ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านผู้บริหาร	
1. ควรให้องค์การปกครองส่วนจังหวัดมหาสารคาม ควรมีการจัดหาการพัฒนา การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรม สำหรับการเรียนการสอน	5
2. ควรให้มีการปรับปรุงและการพัฒนาสภาพแวดล้อม พื้นที่สีเขียว และแหล่งเรียนรู้	3
3. ควรเพิ่มงบประมาณในการบริหารทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น	2
ด้านครู	
1. ควรให้องค์การปกครองส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีการส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ	15
2. ควรให้มีการส่งเสริมให้ส่งเสริมให้บุคลากรครู มีการพัฒนาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระอยู่เสมอ	10
3. ควรมีการจัดตั้ง โครงการส่งเสริมให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน	5
ด้านคณะกรรมการ	
1. องค์การปกครองส่วนจังหวัดมหาสารคามควรมีการจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบการบริหารงานใหม่อยู่เสมอ	25
2. ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาให้มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ	15
3. ควรมีการบริหารและการจัดการศึกษาสำหรับครูภายใน โรงเรียนในสังกัด	
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม	10

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านผลผลิต	
1. ควรมีการส่งเสริมการรับรู้ และยอมรับของผู้ปกครองและชุมชนใน ด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	10
2. องค์การปกครองส่วนจังหวัดมหาสารคามควรมีการส่งเสริมการรับรู้ และม ีความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนในความประพฤติ การปฏิบัติตนตาม มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพของผู้บริหาร	7
3. ควรมีการจัดโครงการอบรมธรรมะ สำหรับนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต	3
รวม	20
โดยรวม	110

จากตารางที่ 10 พบว่า ข้อเสนอแนะและแนวทางสำหรับการดำเนินงานตามมาตรฐาน
การศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีผู้บริหาร และครู
ได้เขียนเสนอแนะทั้งหมด 110 คน จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 406 คน สรุปได้ดังนี้
ด้านกระบวนการ มีผู้แสดงความคิดเห็น 50 คน (ความถี่=50) ด้านครู มีผู้แสดงความคิดเห็น
30 คน (ความถี่=30) มีผู้แสดงความคิดเห็น 20 คน ด้านผลผลิต (ความถี่=20) และด้านผู้บริหาร
มีผู้แสดงความคิดเห็น 10 คน (ความถี่=10) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพพบ
สาระสำคัญ คือ

3.1 ด้านผู้บริหาร โดยเรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ควรให้องค์การ
ปกครองส่วนจังหวัดมหาสารคาม ควรมีการจัดการพัฒนา การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ
และนวัตกรรม สำหรับการเรียนการสอน ควรให้มีการปรับปรุงและการพัฒนาสภาพแวดล้อม
พื้นที่สีเขียว และแหล่งเรียนรู้ และควรเพิ่มงบประมาณในการบริหารทรัพยากรเพื่อการจั
ดการศึกษามากยิ่งขึ้น

3.2 ด้านครู โดยเรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ควรให้องค์การ
ปกครองส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีการส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการสอน
ใหม่ ๆ ควรให้มีการส่งเสริมให้ส่งเสริมให้บุคลากรครู มีการพัฒนาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุก
กลุ่มสาระอยู่เสมอ และควรมีการจัดตั้ง โครงการส่งเสริมให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน
ผู้ปกครองและชุมชน

3.3 ด้านกระบวนการ โดยเรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ องค์การปกครองส่วนจังหวัดมหาสารคามควรมีการจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบการบริหารงานใหม่อยู่เสมอ ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาให้มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และควรมีการบริหารและการจัดการศึกษาสำหรับครูภายใน โรงเรียนในสังกัดสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

3.4 ด้านผลผลิต โดยเรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ควรมีการส่งเสริมการรับรู้ และยอมรับของผู้ปกครองและชุมชนในด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรมีการส่งเสริมการรับรู้ และมีความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนในความประพฤติ การปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพของผู้บริหารและควรมีการจัดโครงการอบรมธรรมะ สำหรับนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน

จากการศึกษาสภาพปัญหาในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ในระยะที่ 1 นั้น พบว่า โรงเรียนทั้ง 20 แห่ง มีปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ในระดับมากทุกด้าน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยของปัจจัยแต่ละด้านพบว่า มีระดับปัญหาในการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าวมีความแตกต่างกันพอสมควร (ค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน)

ผู้วิจัยจึงทำการร่างแนวทางในการพัฒนาการพิจารณาคุณภาพการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยการจัดลำดับความสำคัญ (Priority) ตามระดับปัญหา (ค่าเฉลี่ย) ที่พบโดยเรียงจากประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด - น้อยที่สุด ผลการจัดทำร่างแนวทางการพัฒนาพบข้อมูลสำคัญ ดังนี้

ตารางที่ 11 การจัดลำดับความสำคัญของกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

กรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม (เดิม)	ลำดับความสำคัญของกรอบมาตรฐานการ ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดองค์การ บริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม (ใหม่)
1. ด้านผู้บริหาร (3.79)	1. ด้านครู (3.98)
2. ด้านครู (3.98)	2. ด้านผลผลิต (3.94)
3. ด้านกระบวนการ (3.78)	3. ด้านผู้บริหาร (3.79)
4. ด้านผลผลิต (3.94)	4. ด้านกระบวนการ (3.78)

จากนั้นผู้วิจัยได้พิจารณากรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในในแต่ละด้านได้จัด
เรียงลำดับความสำคัญโดยยึดความระดับปัญหา (ค่าเฉลี่ย) เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา
(เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุด) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ร่างแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

ตารางที่ 12 แนวทางในการพัฒนาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกัน
คุณภาพภายในของ โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

กรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม	แนวทางในการพัฒนาพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกัน คุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม
ด้านครู (3.98)	ด้านครู (3.98)
1. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของครู และ การส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณ วิชาชีพ (4.16)	1. พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของครู และการ ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณ วิชาชีพ (4.16)
2. การส่งเสริมให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับ ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน (3.92)	2. จัดให้ครูได้สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือ ตรงตามความถนัด (4.12)
3. การส่งเสริมให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน (4.05)	3. ส่งเสริมให้ครูพัฒนาการเรียน การสอน (4.05)

<p>กรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม</p>	<p>แนวทางในการพัฒนาการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกัน คุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม</p>
<p>4. การส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้และ เทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ (3.81)</p> <p>5. การส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (3.97)</p> <p>6. การจัดให้ครูได้สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือตรงตามความถนัด (4.12)</p> <p>7. การจัดหาให้มีครูจำนวนเพียงพอ (3.92)</p> <p>8. การพัฒนาครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระ (3.92)</p>	<p>4. ส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อในระดับ ที่สูงขึ้น (3.97)</p> <p>5. จัดหาให้มีครูจำนวนเพียงพอ (3.92)</p> <p>6. พัฒนาครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระ (3.92)</p> <p>7. ส่งเสริมให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน (3.92)</p> <p>8. ส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้และเทคนิค วิธีการสอนใหม่ ๆ (3.81)</p>
<p>ด้านผลผลิต (3.94)</p>	<p>ด้านผลผลิต (3.94)</p>
<p>1. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ (3.98)</p> <p>2. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ ซื่อสัตย์ สุจริต (3.82)</p> <p>3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ กตัญญูกตเวที (3.86)</p> <p>4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อ ส่วนรวม (3.95)</p> <p>5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินสิ่งของส่วนตนและ ส่วนรวมอย่างคุ้มค่า (3.96)</p>	<p>1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและมี ผลงานด้านศิลปะ (4.06)</p> <p>2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลายทั้งภายในและนอกสถานศึกษา (4.03)</p> <p>3. จัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนรู้คุณค่า ของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อ ตนเอง และสังคม (4.03)</p> <p>4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพและเทิดทูนสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (4.02)</p> <p>5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ของตนเอง (4.01)</p>

<p>กรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม</p>	<p>แนวทางในการพัฒนาการพัฒนาคูณภาพ การศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกัน คุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม</p>
<p>6. การจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนเกิด ค่านิยมที่ดี เห็นคุณค่า และภูมิใจในวัฒนธรรม และความเป็นไทย (3.96)</p> <p>7. การจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนรู้คุณค่า ของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อ ตนเอง และสังคม (4.03)</p> <p>8. การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ของ ตนเอง (4.01)</p> <p>9. การส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลายทั้งภายในและนอกสถานศึกษา (4.03)</p> <p>10. การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแล สุขภาพ และป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ (3.95)</p> <p>11. การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ต่อเพื่อน และ ครู (3.98)</p> <p>12. การส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและมี ผลงานด้านศิลปะ (4.06)</p> <p>13. การส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพและเทิดทูน สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (4.02)</p>	<p>6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อ เพื่อน และ ครู (3.98)</p> <p>7. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ (3.98)</p> <p>8. การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎหมาย (3.97)</p> <p>9. รับรู้และมีความพึงพอใจของผู้ปกครอง และชุมชนในความประพฤติ การปฏิบัติตน ตามมาตรฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพของครู (3.97)</p> <p>10. จัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและ ส่วนรวมอย่างคุ้มค่า (3.96)</p> <p>11. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพในสิทธิเสรีภาพ ของผู้อื่น ของตนเอง และมีความเป็น ประชาธิปไตย (3.96)</p> <p>12. จัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนเกิด ค่านิยมที่ดี เห็นคุณค่า และภูมิใจในวัฒนธรรม และความเป็นไทย (3.96)</p> <p>13. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแล สุขภาพ และป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ (3.95)</p>

กรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม	แนวทางในการพัฒนาการประกัน คุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม
14. การส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น ของตนเอง และมีความเป็น ประชาธิปไตย (3.96)	14. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ เพื่อส่วนรวม (3.95)
15. การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎหมาย (3.97)	15. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพและปฏิบัติตาม คำสั่งสอน คำแนะนำของพ่อ-แม่ ครู ญาติ ผู้ใหญ่ (3.94)
16. การส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพและปฏิบัติตาม คำสั่งสอน คำแนะนำของพ่อ-แม่ ครู ญาติผู้ใหญ่ (3.94)	16. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่น (3.90)
17. การส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักท้องถิ่น รักและ ร่วมพัฒนาท้องถิ่น (3.90)	17. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ กตัญญูกตเวที (3.86)
18. การรับรู้ และยอมรับของผู้ปกครองและ ชุมชนในด้านความรู้ ความ สามารถทางวิชาการ ของผู้เรียน (3.82)	18. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ ซื่อสัตย์ สุจริต (3.82)
19. การรับรู้ และยอมรับของผู้ปกครองและ ชุมชนในด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน (3.73)	19. รับรู้ และยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ในด้านความรู้ ความ สามารถทางวิชาการของ ผู้เรียน (3.82)
20. การรับรู้ และมีความพึงพอใจของ ผู้ปกครองและชุมชนในความประพฤติ การ ปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของ วิชาชีพของผู้บริหาร (3.74)	20. ปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณ ของวิชาชีพผู้บริหาร (3.74)
21. การรับรู้และมีความพึงพอใจของผู้ปกครอง และชุมชนในความประพฤติ การปฏิบัติตนตาม มาตรฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ ของครู (3.97)	21. รับรู้ และยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ในด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน (3.73)

กรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม	แนวทางในการพัฒนาการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกัน คุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม
ด้านผู้บริหาร (3.97)	ด้านผู้บริหาร (3.97)
<ol style="list-style-type: none"> 1. การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ (4.03) 2. การเป็นผู้ริเริ่มงาน มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ (3.92) 3. การพัฒนาคนด้านการบริหารงานวิชาการ และการจัดการ (3.96) 4. การพัฒนาคนเพื่อให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (3.79) 5. การจัดอัตราส่วนจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด (3.79) 6. การจัดการเพื่อให้ได้ผู้เรียนมีเกณฑ์อายุตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (3.71) 7. การพัฒนาอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องพิเศษ วัสดุ ครุภัณฑ์ (3.79) 8. การระดมงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา (3.67) 9. การจัดหา การพัฒนา การใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ และนวัตกรรม (3.64) 10. การพัฒนาสภาพแวดล้อม พื้นที่สีเขียว และแหล่งเรียนรู้ (3.65) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ (4.03) 2. พัฒนาค้นด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการ (3.96) 3. เป็นผู้ริเริ่มงาน มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ (3.92) 4. จัดอัตราส่วนจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด (3.79) 5. พัฒนาค้นเพื่อให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (3.79) 6. พัฒนาอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องพิเศษ วัสดุ ครุภัณฑ์ (3.79) 7. จัดการเพื่อให้ได้ผู้เรียนมีเกณฑ์อายุตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (3.71) 8. ระดมงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา (3.67) 9. พัฒนาสภาพแวดล้อม พื้นที่สีเขียว และแหล่งเรียนรู้ (3.65) 10. จัดหา การพัฒนา การใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ และนวัตกรรม (3.64)
ด้านกระบวนการ	ด้านกระบวนการ
<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดการฯ โครงสร้าง และระบบการบริหารงาน (3.46) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีการเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น (4.06)

กรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม	แนวทางในการพัฒนาการพัฒนากฎเกณฑ์ การศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกัน คุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม
<p>2. การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ (3.56)</p> <p>3. การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา (3.69)</p> <p>4. การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา (3.63)</p> <p>5. การบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม (3.69)</p> <p>6. การประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาโรงเรียน (3.81)</p> <p>7. การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานและมีการกำหนดเป้าหมาย (3.90)</p> <p>8. การส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น (3.92)</p> <p>9. การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา (3.89)</p>	<p>2. ส่งเสริมสนับสนุนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา (3.97)</p> <p>3. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น (3.92)</p> <p>4. บริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานและมีการกำหนดเป้าหมาย (3.90)</p> <p>5. ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา (3.89)</p> <p>6. ประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาโรงเรียน (3.81)</p> <p>7. บริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม (3.69)</p> <p>8. พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา (3.69)</p> <p>9. กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา (3.63)</p>

<p>กรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม</p>	<p>แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตาม กรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม</p>
<p>10. การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีการเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (4.06)</p> <p>11. การส่งเสริมสนับสนุนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ระดับสถานศึกษา (3.97)</p>	<p>10. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ (3.56)</p> <p>11. จัดองค์กร โครงสร้าง และระบบ การบริหารงาน (3.46)</p>

ผู้วิจัยได้นำร่างแนวทางในการพัฒนาดังกล่าวนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน พบว่า ร่างแนวทางในการพัฒนานี้มีความเหมาะสมมีความเป็นไปได้สูง และจะก่อให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารจังหวัดมหาสารคาม ได้เป็นอย่างดี ได้เสนอแนะให้ปรับปรุงให้เป็นรูปแบบสามารถวัดและสังเกตได้ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิยังได้เสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารจังหวัดมหาสารคาม สรุปสาระสำคัญโดยรวมได้ ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามควรมีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารงานใหม่อยู่เสมอ
2. ควรมีการส่งเสริมในเรื่องของการปรับปรุงและพัฒนาของระบบข้อมูลสารสนเทศให้ทันสมัย เพื่อให้เกิดการคล่องตัวและยืดหยุ่น
3. ควรได้รับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้ทั่วถึงภายในโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
4. ควรกำหนดวิสัยทัศน์ ให้เหมาะสมกับบริบทของ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยจะต้องทำการวิเคราะห์องค์การ กำหนดจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งวิสัยทัศน์เป็นการมองภาพอนาคต และจะเป็นการกำหนดทิศทางขององค์การ
5. ควรกำหนดพันธกิจ ที่ครอบคลุมความเป็น โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

6. ควรกำหนดเป้าประสงค์ โดยยึดประโยชน์ของผู้รับบริการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
7. ควรกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักที่ต้องการพัฒนาที่มีความหลากหลาย โดยนำลักษณะความเป็นโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งการกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักจำเป็นจะต้องกำหนดให้ชัดเจน และผ่านการวิเคราะห์อย่างรอบคอบและจะต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์
8. ควรกำหนดมุมมอง โดยประยุกต์ใช้หลักการบริหารเชิงคุณภาพ (Balanced Scorecard: BSC) ให้เหมาะสมสัมพันธ์กับบริบท และมีความสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาหลักขององค์การ โดยต้องกำหนดให้ครอบคลุมทั้ง 4 มุมมอง ซึ่งแต่ละมุมมองจะต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างมีเหตุผล
9. สร้างแผนที่แนวทางในการพัฒนาที่ครอบคลุมภารกิจ โดยการพิจารณาความสัมพันธ์ของวิสัยทัศน์ และแนวทางในการพัฒนาหลัก โดยมีการกำหนดเป้าประสงค์หรือวัตถุประสงค์ของแต่ละมุมมองที่มีความเชื่อมโยงกันด้วยเหตุผล เพื่อดำเนินการไปสู่แต่ละประเด็นแนวทางในการพัฒนาที่กำหนดไว้ทั้ง 4 ประเด็น
10. กำหนดตัวชี้วัด โดยการพิจารณากำหนดตัวชี้วัด จะต้องสามารถวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ หรือวัตถุประสงค์ของแต่ละมุมมองที่กำหนดไว้
11. กำหนดโครงการพัฒนาใหม่ ๆ (Initiative Project) เพื่อปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอ โดยโครงการต้องสามารถประเมินตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ ซึ่งแต่ละโครงการจะต้องจัดทำแผนการปฏิบัติงานก่อนนำไปสู่การปฏิบัติจริง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

สรุปผลการวิจัย

การกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้ ผู้วิจัย สรุปผลวิจัยตามระยะของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม (ระยะที่ 1)

1.1 การศึกษาสภาพการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 20 โรงเรียนมีการดำเนินการตามขั้นตอนไปนี้ โดยเริ่มจากการเตรียมการและวางแผนการดำเนินงานการวิเคราะห์สภาพความพร้อมพื้นฐานของโรงเรียนและจัดทำแผนปฏิบัติงานเพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยผู้บริหารด้านปัจจัยครู ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตและได้การศึกษาเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม โดยภาพรวม พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โดยรวมและรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ด้านปัจจัยผู้บริหาร รองลงมา

ด้านผลผลิต ด้านปัจจัยครู และด้านกระบวนการ

1.2 ข้อเสนอแนะและแนวทางสำหรับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีผู้บริหาร และครูเสนอทั้งหมด 406 คน ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยครู ด้านผลผลิต และด้านปัจจัยผู้บริหาร ตามลำดับ

2. กำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน (ระยะที่ 2)

จากประเด็นที่สำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินการดำเนินงานมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จึงได้ระดมความคิดเห็นที่จะกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน โดยพิจารณาจากการองค์ประกอบย่อยของปัจจัยแต่ละด้านพบว่า มีระดับปัญหาในการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าวมีความแตกต่างกันพอสมควร (ค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน) พบว่า ปัญหาด้านการการประกันคุณภาพภายใน โดยเรียงลำดับจากมากไปให้ ได้แก่ ด้านครู (3.98) ด้านผลผลิต (3.94) ด้านผู้บริหาร (3.79) ด้านกระบวนการ (3.78) และได้นำมาปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นจากการประเมินในระยะที่ 1 มาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรมีการจัดการองค์กร โครงสร้างและระบบบริหารงานใหม่อยู่เสมอ มีการปรับปรุง การกระจายอำนาจ การกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดพันธกิจ กำหนดเป้าประสงค์ กำหนดมุมมอง สร้างแผนที่แนวทางในที่ครอบคลุมภารกิจ กำหนดตัวชี้วัด และกำหนดโครงการพัฒนาใหม่ ๆ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีประเด็นที่ควรอภิปราย ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

จำนวน 20 โรงเรียนมีการดำเนินการตามขั้นต่อไปนี โดยเริ่มจากการเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน การวิเคราะห์สภาพความพร้อมพื้นฐานของโรงเรียนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยผู้บริหาร ด้านปัจจัยครู ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตและได้การศึกษาเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม โดยภาพรวม พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านปัจจัยผู้บริหาร รองลงมา ด้านผลผลิต ด้านปัจจัยครู และด้านกระบวนการ อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานฝ่ายบริหาร โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และคณะครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามได้เร่งเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่สามารถปรับให้โรงเรียนของตนเองอยู่ในระดับที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นผลจากการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีการเตรียมการและวางแผนหาแนวทางพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิกร ศรีสุพัฒน์ (2550 : 60-71) ได้ศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า สภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า อยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าสูง 3 อันดับ คือ การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชด มุลตะกร (2552 : 112-116) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า สถานศึกษา มีปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และการพัฒนามาตรฐานการศึกษา และนางเยาว์ แคนสุข (2554 : 228) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ภายใต้กรอบการบริหารเชิงคุณภาพพบว่าข้อสนเทศที่เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัด อบจ.มหาสารคาม ซึ่งพบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานส่วนใหญ่มีปัญหา และมีความต้องการในการพัฒนา

การปรับปรุงและแก้ไขในการการศึกษาสภาพการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามในส่วนที่ต้องเร่งดำเนินการ คือ ด้านกระบวนการ ได้แก่ โครงสร้างและระบบการบริหารงานใหม่อยู่เสมอ อีกทั้งต้องการให้องค์กรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และควรได้รับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้ทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะและแนวทางสำหรับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีผู้บริหาร และครูเสนอทั้งหมด 406 คน ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยครู ด้านผลผลิต และด้านปัจจัยผู้บริหาร ส่วนใหญ่เป็นในเรื่องของกระบวนการในการดำเนินงานมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนซึ่งยังต้องมีการปรับปรุงแก้ไขโดยเร่งด่วน ในเรื่องของการพัฒนาขององค์การปกครองส่วนจังหวัดมหาสารคามควรมีการจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบการบริหารงานใหม่อยู่เสมอต้องการให้องค์กรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศควรได้รับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้ทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทร เพชรบูรณ์ (2557 : 98) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ต้องมีการปรับปรุงในเรื่องของการพัฒนาผู้บริหารและครูให้เห็นความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษามากที่สุด สำหรับกลยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 7 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) เพิ่มศักยภาพของบุคลากรในด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและภาระงานที่รับผิดชอบ 2) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศการประกันคุณภาพภายในโดยใช้เทคโนโลยี 3) เพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) ปรับวิธีการทำงานโดยเชื่อมโยงงานประจำกับงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) ปรับปรุงกระบวนการประเมินผลระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) ส่งเสริมการติดตาม ประเมินผลปัจจัย และกระบวนการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายใน 7) พัฒนางานตามภารกิจของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างต่อเนื่องเป็นวัฒนธรรมองค์กร และผลการประเมินความสอดคล้องความเหมาะสม

3. กำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน (ระยะที่ 2)

จากการวิเคราะห์จากการสนทนากลุ่มแล้ว ได้มีแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตตินันท์ ชูวัฒน์ (2557 : 91-92) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ควรมีการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงานทุกคนมีส่วนร่วม ควรมีการดำเนินการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ ควรมีการดำเนินการตรวจสอบและทบทวนภายใน ควรมีการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาและนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข ควรมีการนำข้อมูลผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาและนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข ควรมีการนำข้อมูลผลการประเมิน มาตรฐานคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพประจำปีการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด สาธารณะชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และควรมีการดำเนินการจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการส่งเสริม พัฒนา และประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ashby (1998: CD-Rom : 222) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนปรับปรุงของคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติรัฐอิลลินอยส์ ระยะที่ 3 เป็นการเชื่อมโยง โรงเรียนแต่ละโรงเรียนเพื่อศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลภายนอกแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า 1) กิจกรรมที่สัมพันธ์กับ โปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษา และการวางแผนปรับปรุง โรงเรียนช่วยให้เกิดการรู้คุณค่าในประโยชน์ของการร่วมมือกันทำงานได้มากขึ้นและเพิ่มความเอาใจใส่ต่อลักษณะที่เป็นวงจรของการวางแผนการปรับปรุงโรงเรียน 2) กรอบงานของรัฐไม่ได้ทำให้ระเบียบวาระทางเทคนิคของการวางแผนการปรับปรุงโรงเรียนก้าวหน้าขึ้นมา 3) การสนทนาเกี่ยวกับหลักสูตรที่สัมพันธ์กับกิจกรรมการสังเกตและโอกาสของเพื่อนร่วมงานได้รับการสนับสนุนจากการมีส่วนร่วมกับ โปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนการปรับปรุงโรงเรียนแต่โปรแกรมนี้ไม่ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างกระตือรือร้นแต่อย่างใด 4) บทบาทของคะแนนจาแบบทดสอบ

มาตรฐานในระบบโรงเรียนของนครชिकाโกซึ่งเป็นตัวบ่งชี้เบื้องต้นของการปรับปรุงโรงเรียน นั้นปรากฏว่ามีความสำคัญ 5) ภาพลักษณ์ของคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติรัฐอิลลินอยส์ดีขึ้น อันเป็นผลของลักษณะและการนำความคิดริเริ่มอย่างตรวจสอบได้ไปใช้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านครู ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ควรเร่งดำเนินปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1.1 องค์การปกครองส่วนจังหวัดมหาสารคาม ควรมีการส่งเสริมให้ครูแสวงหา ความรู้และเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ สำหรับครูอยู่เสมอ

1.2 องค์การปกครองส่วนจังหวัดมหาสารคาม ควรมีการส่งเสริมให้ส่งเสริม ให้นักลากรครู มีการพัฒนาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระอยู่เสมอ

1.3 องค์การปกครองส่วนจังหวัดมหาสารคาม ควรมีการจัดตั้ง โครงการส่งเสริมให้ ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจในการแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มหาสารคาม ของผู้บริหารและครูผู้สอนตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ดังกล่าว เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา นโยบายการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียน ตลอดจนเป็นข้อมูลสารสนเทศต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการแนวทางในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนสังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ให้เกิดคุณภาพมาตรฐานการศึกษาต่อไป

2.3 ควรมีการวิจัยและพัฒนาในด้านที่มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำหรือมีปัญหา มาก อาทิ ด้านกระบวนการ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา. (2552).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 : 3 วันที่ 19 สิงหาคม 2552.
_____. (2553). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 127 ตอนที่ 23 : 26 วันที่ 2 เมษายน 2553.
กัลยา ตันติพลาชีวะ. (2553). [ออนไลน์]. องค์ประกอบคุณภาพการศึกษาประถมวัย. [สืบค้น
เมื่อ 14 พฤษภาคม 2553]. จาก <http://galvivan.multiply.com>.
เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). ปันสมองชาติ : ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ซัคเซสมิเดีย.
เข็มทอง ศิริแสงเลิศ. (2540). การวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
เอกชน. กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
จรูญ เรืองขจร. (2545). คู่มือการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา :
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ม.ป.ท.). โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
จรัส นองมาก. (2544). ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ชันพรีนติ้ง.
จอห์น เอ็ม เจนนิ่งส์. (2549). การประกันคุณภาพภายใน ณ ต่างประเทศ กรณีศึกษา :
นิวซีแลนด์. (ภาพนิ่ง), มหาสารคาม : หน่วยตรวจสอบทางวิชาการ มหาวิทยาลัยแห่ง
นิวซีแลนด์. RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
ณฐมน แนวคำ. (2553). [ออนไลน์]. แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น พ.ศ. 2545-2559. [สืบค้นเมื่อ 28 เมษายน 2553]. จาก
<http://www.gotoknow.org>.
ดุสิต สมศรี. (2551). การพัฒนาตัวแบบการบริหารแผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานในบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
คำริ สมศรี. (2545). ความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรับรอง
มาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาจังหวัด
กำแพงเพชร ตามทัศนคติของผู้บริหารและครูผู้สอน. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ. (2550). การจัดการเชิงยุทธศาสตร์สำหรับ CEO. พิมพ์ครั้งที่ 8 :
กรุงเทพมหานคร.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
 บัลลังก์ โรหิตเสถียร และนางศลิณี โมลิกะ. (2553). [ออนไลน์]. นโยบายปฏิรูปการศึกษาใน
 ทศวรรษสอง. [สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2553]. จาก
http://www.moe_news.net/index.php?
- พสุ เศษรินทร์, ทวีรักษ์ กลิ่นสุคนธ์ และฉมรัตน์ ศิริภาพ. (2553). การนำแผนยุทธศาสตร์สู่
 การปฏิบัติ. (ม.ป.ท.): โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล วรคำ. (2552). การวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. (ม.ป.ท.): ประสานการพิมพ์.
- ไพโรจน์ พิทักษ์ทวยหาญ. (2540). ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จของการจัดระบบประกันคุณภาพ.
 กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครู.
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (2550). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 124
 ตอนที่ 47 : 23-24 วันที่ 24 สิงหาคม 550.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2531). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525. พิมพ์ครั้งที่
 4. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- _____. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ :
 หนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). การปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา :
 มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เลิศชาย ปานมุข. (2553). [ออนไลน์]. สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษา
 แห่งชาติ พ.ศ. 2542. [สืบค้นเมื่อ 12 เมษายน 2553]. จาก
http://www.banprak_nfe.com.
- เลิศชาย ปานมุข. (2552). [ออนไลน์]. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา. [สืบค้น
 เมื่อ 28 ธันวาคม 2552]. จาก
http://www.banprak_nfe.com/webboard/index.Php?=630.
- _____. (2552). [ออนไลน์]. การวางแผนกลยุทธ์. [สืบค้นเมื่อ 28 พฤษภาคม 2552]. จาก
http://www.banprak_nfe.com.
- วิชาการ, กรม. (2542). ธรรมนูญโรงเรียน. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2544). แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา. โรงพิมพ์
 คุรุสภา ลาดพร้าว.

- วิชาการ, กรม. (2545). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ลำดับที่ 5. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ลำดับที่ 6. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ; กรอบแนวคิดการดำเนินงาน ลำดับที่ 1. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- วิไล ตั้งจิตสมคิด. (2544). การศึกษาและความเป็นครูไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วิทยากร เชียงกุล. (2557). [ออนไลน์]. การศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม. [สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2557]. จาก http://www.onec.go.th/admin/admin_cal/content/uploade.
- วัฒนา พัฒนพงศ์. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : วิเอส.
- วันชัย ศิริชนะ. (2537). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิปรัชญา สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิการ์ วงศ์มยุรา. (2554). [ออนไลน์]. การบริหารคุณภาพ : วงจรเดมมิง. [สืบค้นเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2554]. จาก <http://www.gottoknow.org/blogs/posts/199353>.
- ศิริ ถิอาสนา. (2549). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอาชีวเอกชนโดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ : กรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรคุณวุฒิปรัชญา สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศึกษาริการ, กระทรวง. (2551). [ออนไลน์]. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2551-2555. [สืบค้นเมื่อ 26 มกราคม 2551]. จาก http://www.moe.go.th/websm/news_jan08/news_jan026.html. 2551.
- สามัญศึกษา, กรม. (2542). การประกันคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2545). การวางแผนกลยุทธ์ Strategic Planning. พิมพ์ครั้งที่ 1. โรงพิมพ์การศาสนา.

- ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. (2549). มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (ม.ป.ท.) (ม.ป.พ.). _____ . (2551). แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2552-2554). ม.ป.ท.) (ม.ป.พ.).
- สงบ ลักษณะ. (2541). “แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา,”. วารสารข้าราชการครู. 18(1) ประจำเดือนสิงหาคม-กันยายน 2541.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (ม.ป.ป.). มาตรฐานการศึกษาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. (ม.ป.ท.): (ม.ป.พ.).
- สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2551). ตัวชี้วัดคุณภาพในโรงเรียน : School Quality Indicator. กรุงเทพฯ : เจเอ็นที.
- สุวิมล ว่องวาณิช และคณะ. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2541). “การประกันคุณภาพการศึกษา,”. วารสารวิชาการ. 1(5) ประจำเดือน พฤษภาคม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2549). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : (ม.ป.พ.).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). นวัตกรรมกรรมการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ปีงบประมาณ 2550. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- _____. (2551). แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (ม.ป.ท.) : พรึกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2544). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. (ม.ป.ท.) : พิมพ์ดี.
- _____. (ม.ป.ป.). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. (ม.ป.ท.) : สกายบุ๊กส์.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (ม.ป.ป.). คู่มือการปฏิบัติงานของโรงเรียนเรื่องการ
ประเมินคุณภาพ และการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ พ.ศ. 2550-2554. (ม.ป.ท.) : วิ.เจ.พรีนติ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). ร่างแผนนำร่องการจัดการ
งบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษา
แห่งชาติ.
- สำนักงานพัฒนาระบบราชการ. (ม.ป.ป.). [ออนไลน์]. การบริหารแผนเชิงยุทธศาสตร์.
[สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2554]. จาก <http://www.rayong.go.th>.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (ม.ป.ป.).
มาตรฐาน การศึกษา ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : ประถมและมัธยมศึกษารอบที่สอง (พ.ศ. 2549-2553).
(ม.ป.ท.) : (ม.ป.พ.).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา :
ระเบียบวาระแห่งชาติ (พ.ศ. 2551-2555). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : พริกหวาน
กราฟฟิค.
- _____. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) : ฉบับสรุป.
พิมพ์ครั้งที่ 1. (ม.ป.ท.) : พริกหวานกราฟฟิค.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2551). ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เสาวนิตย์ ชัยมุสิก. (2545). การดำเนินงานด้านมาตรฐานการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ :
นัคพอยท์.
- อุทุมพร จามรมาน. (2542). การประกันคุณภาพการอุดมศึกษาตามแนวทางของ
ทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : ฟีนีฟับบลิชซิ่ง.
- อุทุมพร จามรมาน. (2543). การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ฟีนีฟับ
บลิชซิ่ง.
- อำรุง จันทวานิช. (2545). “โรงเรียนสมบูรณ์แบบ”. วารสารวิชาการ. 6(1) : 20-26.
- Good Carter V. (n.d.). Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Book.

Guskey, T.R. (n.d.). **Evaluating Professional Development**, CA : Corwin Press.

Heron, J. (2000). **Co-operative inquiry: Research into Human Condition**. Thousand Oaks, CA : Sage.

Hoy, Charles, Bayne-Jardine, Colin & Wood Margaret. (1999). **Improving Quality In Education**. London : Farmer Press.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน
ของโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ยุทธศาสตร์ การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน อีกต้องการทราบ ถึงความสำเร็จในการปรับยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และถึงการมีส่วนร่วม ในการปรับยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนสังกัดบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจรายการ (Check List) เพื่อสอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับปัญหาตามมาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียน สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 50 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับปัญหาตามมาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียน สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 24 มาตรฐาน 106 ตัวชี้วัด มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Opened-end)

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนจังหวัดมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพในโอกาสต่อไป

นางวนิดา ศิริบุรณ

นักศึกษาลัทธิศรัทธาธรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดตอบคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของท่านโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความตามความเป็นจริง

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- () ผู้อำนวยการ โรงเรียน
 () รองผู้อำนวยการ โรงเรียน
 () คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 () ครูผู้สอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวปัญหากับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ โดยพิจารณาว่าการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ในโรงเรียนของท่านมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ตรงกับระดับของปัญหา มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1) ตามความคิดเห็นของท่าน

ที่	การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	ด้านผู้บริหาร					
2	การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ					
3	การเป็นผู้ริเริ่มงาน มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ					
4	การพัฒนาตนด้านการบริหารงานวิชาการ และการจัดการ					
5	การพัฒนาตนเพื่อให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5	การจัดอัตราส่วนจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด					

ที่	การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น	ระดับปัญหา				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
6	การจัดการเพื่อให้ได้ผู้เรียนมีเกณฑ์อายุตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ					
7	การพัฒนาอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องพิเศษ วัสดุ ครุภัณฑ์					
8	การระดมงบประมาณและทรัพยากรเพื่อ การจัดการศึกษา					
9	การจัดการ การพัฒนา การใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ และนวัตกรรม					
10	การพัฒนาสภาพแวดล้อม พื้นที่สีเขียว และ แหล่งเรียนรู้					
11	ด้านครู การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของครู และ การส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตาม จรรยาบรรณวิชาชีพ					
12	การส่งเสริมให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับ ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน					
13	การส่งเสริมให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน					
14	การส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้และ เทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ					
15	การส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น					
16	การจัดให้ครูได้สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือตรงตามความถนัด					
17	การจัดหาให้มีครูจำนวนเพียงพอ					
18	การพัฒนาครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระ					

ที่	การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น	ระดับปัญหา				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
19	ด้านกระบวนการ การจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบ การบริหารงาน					
20	การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ					
21	การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา					
22	การกระจายอำนาจการบริหารและการจัด การศึกษา					
23	การบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้หลักการ มีส่วนร่วม					
24	การประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการ สถานศึกษาในการพัฒนาโรงเรียน					
25	การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน และมีการกำหนดเป้าหมาย					
26	การส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรที่ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและ ท้องถิ่น					
27	การส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา					
28	การส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีการเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น					
29	การส่งเสริมสนับสนุนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ระดับสถานศึกษา					

ที่	การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น	ระดับปัญหา				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
30	ด้านผลผลิต การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ					
31	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ ซื่อสัตย์ สุจริต					
32	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ กตัญญูกตเวที					
33	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ เพื่อส่วนรวม					
34	การจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและ ส่วนรวมอย่างคุ้มค่า					
35	การจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนเกิด ค่านิยมที่ดี เห็นคุณค่า และภูมิใจใน วัฒนธรรมและความเป็นไทย					
36	การจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนรู้คุณค่า ของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึง ผลกระทบต่อตนเอง และสังคม					
37	การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ของ ตนเอง					
38	การส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลายทั้งภายในและนอกสถานศึกษา					

ร.น.	การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น	ระดับปัญหา				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
39	การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแล สุขภาพ และป้องกันตนเองไม่ให้เกิด อุบัติเหตุ					
40	การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ต่อเพื่อน และ ครู					
41	การส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและ มีผลงานด้านศิลปะ					
42	การส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพและเทิดทูน สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์					
43	การส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพในสิทธิเสรีภาพ ของผู้อื่น ของตนเอง และมีความเป็น ประชาธิปไตย					
44	การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎหมาย					
45	การส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพและปฏิบัติตาม คำสั่งสอน คำแนะนำของพ่อ-แม่ ครู ญาติ ผู้ใหญ่					
46	การส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักท้องถิ่น รักและ ร่วมพัฒนาท้องถิ่น					
47	การรับรู้ และยอมรับของผู้ปกครองและ ชุมชนในด้านความรู้ ความ สามารถทาง วิชาการของผู้เรียน					
48	การรับรู้ และยอมรับของผู้ปกครองและ ชุมชนในด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน					

ที่	การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น	ระดับปัญหา				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
49	การรับรู้ และมีความพึงพอใจของผู้ปกครอง และชุมชนในความประพฤติ การปฏิบัติตน ตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ของผู้บริหาร					
50	การรับรู้และมีความพึงพอใจของผู้ปกครอง และชุมชนในความประพฤติ การปฏิบัติตน ตามมาตรฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ ของครู					

ตอนที่ 3 ขอความกรุณาท่านให้ข้อเสนอแนะ การแก้ปัญหาและการพัฒนาตามมาตรฐาน
การศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น ทั้งด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ
และด้านผลผลิต

1. ด้านผู้บริหาร

2. ด้านครู

3. ด้านกระบวนการ (ทางการศึกษา)

4. ด้านผลผลิต (ผู้เรียน : ชุมชน)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เรียน ผู้บริหาร โรงเรียน รองผู้บริหารโรงเรียน(ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา)
 ครูผู้รับผิดชอบงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และงานประกันคุณภาพการศึกษา ทุกท่าน

ด้วยดิฉัน นางวนิดา ศิริบุรณ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังจัดทำกรวิจัยในชื่อเรื่อง “แนวทางใน
 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัด
 องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม” โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษา
 ปัญหา และความต้องการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัด
 องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม 2) เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ
 การศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
 ภายในของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการ
 ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามที่
 เหมาะสม

ในขณะนี้กำลังดำเนินการในระยะที่ 1 จึงขอความร่วมมือจากท่านในการเข้าร่วม
 ประชุมสนทนาโดยมีวัตถุประสงค์ในประชุม คือ เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา แนวคิด การ
 ดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น และแนวคิด
 เกี่ยวกับแนวทาง ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากผู้บริหาร โรงเรียน ซึ่งเป็นผู้ที่มี
 ประสบการณ์การบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้

ผู้วิจัยคาดหวังว่าการวิจัยครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ คือ ได้แนวทางในการพัฒนา
 คุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การ
 บริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัด
 องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จึงขอความอนุเคราะห์ท่านในการสัมภาษณ์เชิงลึก
 และขออนุเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ แผนพัฒนาคุณภาพ
 การศึกษา รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ใน
 การนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบ

มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
มหาสารคาม ต่อไป และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางวนิดา ศิริบูรณ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษารุ่นที่ 24

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แนวคำถามในการร่วมประชุมสนทนา

ผู้ให้ข้อมูลหลัก : ผู้อำนวยการ โรงเรียน หรือ รองผู้อำนวยการ โรงเรียน
(โรงเรียน Best Practice ในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา)

ผู้ให้เข้าร่วมประชุม.....

ตำแหน่ง โรงเรียน.....

เรื่องที่ประชุม แนวคิด ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น และแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้สัมภาษณ์ นางวนิดา ศิริบูรณ์ สถานที่.....

วันที่เดือน.....พ.ศ.เวลา.....ถึง.....

ชั้นนำ

1. ผู้ร่วมประชุมแนะนำตนเอง ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับงานวิจัยที่จะทำ ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการประชุม
2. ขออนุญาตบันทึกภาพและเสียงการประชุมสนทนาแรกเปลี่ยนความคิดเห็น และอธิบายถึงวิธีการนำข้อมูลจากการบันทึกไปใช้ในการวิจัย
3. สนทนาสร้างความคุ้นเคย และขออนุญาตเริ่มการประชุมโดยขอให้ผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงความคิดเห็น และให้ข้อเท็จจริงอย่างอิสระ

ขั้นการประชุม

ผู้วิจัยพิจารณาเลือกใช้คำถามต่อไปนี้กับผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการ โรงเรียนที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยคำถามดังกล่าวจะถูกปรับให้เหมาะสม สำหรับการวางแผนในการสร้างแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในให้มีคุณภาพผู้สูด

แนวคำถามในการตั้งประชุมสนทนา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ขอความกรุณาให้ท่านแนะนำตนเองเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงาน และ ประสบการณ์ทางด้านการบริหารพอสังเขป
2. ท่านใช้หลักในการบริหารอย่างไร จึงทำให้งานประสบความสำเร็จด้วยดี

ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน

3. ท่านมีแนวทางในการสื่อสารภายในองค์กร/โรงเรียนอย่างไร เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ เพื่อให้องค์กรบรรลุความสำเร็จ
4. จากอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ท่านคิดว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้การบริหารจัดการในการจัดการศึกษา โรงเรียนของท่านประสบความสำเร็จ (ทำให้โรงเรียนได้รับรางวัล สถานศึกษาดีเด่นระดับเหรียญทอง ประจำปีการศึกษา 2553)

ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น

5. ขอความกรุณาท่านเล่าถึงแนวทางการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาว่ามีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างไร
6. ในโรงเรียนของท่านมีปัจจัยอะไรที่เอื้อ หรือเป็น โอกาสต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นตามมาตรฐานด้านปัจจัย (ครู และผู้บริหาร) ด้านกระบวนการทางการศึกษา และด้านผลผลิต (ผู้เรียน และชุมชน) และมีปัญหา อุปสรรคอะไรบ้าง ท่านมีแนวทางในการบริหาร โอกาส และแก้ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไร

ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนา

7. แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนท่านคืออะไรและ ท่านเห็นว่าการวางแผนพัฒนาส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรอย่างไร
8. ในส่วนของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในส่วนของการวางแผน การปฏิบัติ ตามแผน และการประเมินผลการใช้แผน โรงเรียนของท่านมีวิธีการดำเนินงาน/บริหารจัดการอย่างไร

9. กิจกรรม โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลัก ๆ ท่านมีวิธีการได้มาซึ่งกิจกรรม หรือโครงการเหล่านี้อย่างไร

10. ท่านมีแนวทางในการนำแผนลงสู่การปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

11. ในส่วนของการติดตามผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ท่านมีวิธีการกำกับติดตามอย่างไร เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นไปตามแผนที่วางไว้

12. ตามความคิดเห็นของท่านคิดว่าแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างไร

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นตามมาตรฐาน ด้านปัจจัย (ครู และผู้บริหาร) ด้านกระบวนการทางการศึกษา และด้านผลผลิต (ผู้เรียน และชุมชน) และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นตามมาตรฐานด้าน(ครู และผู้บริหาร) ด้านกระบวนการทางการศึกษา และด้านผลผลิต(ผู้เรียน และชุมชน)

1.1 มาตรฐานด้าน (ครู และผู้บริหาร)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.2 มาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษา

1.3 มาตรฐานด้านผลผลิต (ผู้เรียน และชุมชน)

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.1 การจัดทำแผน

2.2 การปฏิบัติตามแผน

2.3 การประเมินการใช้แผน

3. ขั้นตอนการจบการประชุมสัมมนา

ผู้สิ้นสุดการสัมมนาผู้วิจัยกล่าวขอบคุณผู้ให้ข้อมูล พร้อมยืนยันวิธีการนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และผู้ให้ข้อมูลสามารถขอข้อมูลได้เมื่อมีการถอดเทปการสัมมนาแล้ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 1 การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

คำถาม ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	3	1
2	+1	+1	+1	3	1
3	+1	+1	+1	3	1
4	+1	+1	+1	3	1
5	+1	+1	+1	3	1
6	+1	+1	+1	3	1
7	+1	+1	+1	3	1
8	+1	+1	+1	3	1
9	+1	+1	+1	3	1
10	+1	+1	+1	3	1
11	+1	+1	+1	3	1
12	+1	+1	+1	3	1
13	+1	+1	+1	3	1
14	+1	+1	+1	3	1
15	+1	+1	+1	3	1
16	+1	+1	+1	3	1
17	+1	+1	+1	3	1
18	+1	+1	+1	3	1
19	+1	+1	+1	3	1
20	+1	+1	+1	3	1
21	+1	+1	+1	3	1
22	+1	+1	+1	3	1
23	+1	+1	+1	3	1
24	+1	+1	+1	3	1
25	+1	+1	+1	3	1

คำถาม ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
26	+1	+1	+1	3	1
27	+1	+1	+1	3	1
28	+1	+1	+1	3	1
29	+1	+1	+1	3	1
30	+1	+1	+1	3	1
31	+1	+1	+1	3	1
32	+1	+1	+1	3	1
33	+1	+1	+1	3	1
34	+1	+1	+1	3	1
35	+1	+1	+1	3	1
36	+1	+1	+1	3	1
37	+1	+1	+1	3	1
38	+1	+1	+1	3	1
39	+1	+1	+1	3	1
40	+1	+1	+1	3	1
41	+1	+1	+1	3	1
42	+1	+1	+1	3	1
43	+1	+1	+1	3	1
44	+1	+1	+1	3	1
45	+1	+1	+1	3	1
46	+1	+1	+1	3	1
47	+1	+1	+1	3	1
48	+1	+1	+1	3	1
49	+1	+1	+1	3	1
50	+1	+1	+1	3	1

ภาคผนวก ง
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (rxy)
1. ด้านปัจจัยผู้บริหาร	.466-.787
ข้อ 1	.604
ข้อ 2	.466
ข้อ 3	.706
ข้อ 4	.713
ข้อ 5	.663
ข้อ 6	.768
ข้อ 7	.687
ข้อ 8	.787
ข้อ 9	.605
ข้อ 10	.486
2. ด้านปัจจัยครู	.604-.810
ข้อ 11	.810
ข้อ 12	.688
ข้อ 13	.717
ข้อ 14	.665
ข้อ 15	.689
ข้อ 16	.603
ข้อ 17	.805
ข้อ 18	.604
3. ด้านกระบวนการ	.558-.769
ข้อ 19	.615
ข้อ 20	.689
ข้อ 21	.760
ข้อ 22	.558
ข้อ 23	.734

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (rxy)
ข้อ 24	.636
ข้อ 25	.702
ข้อ 26	.674
ข้อ 27	.635
ข้อ 28	.700
ข้อ 29	.769
4. ด้านผลผลิต	.573-.830
ข้อ 30	.773
ข้อ 31	.633
ข้อ 32	.715
ข้อ 33	.871
ข้อ 34	.644
ข้อ 35	.735
ข้อ 36	.753
ข้อ 37	.823
ข้อ 38	.805
ข้อ 39	.711
ข้อ 40	.573
ข้อ 41	.781
ข้อ 42	.705
ข้อ 43	.753
ข้อ 44	.753
ข้อ 45	.753
ข้อ 46	.796
ข้อ 47	.598
ข้อ 48	.830
ข้อ 49	.747
ข้อ 50	.652

1. N of Cases = 40.00
2. N of Item = 50
3. Alpha = .980
4. ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.980

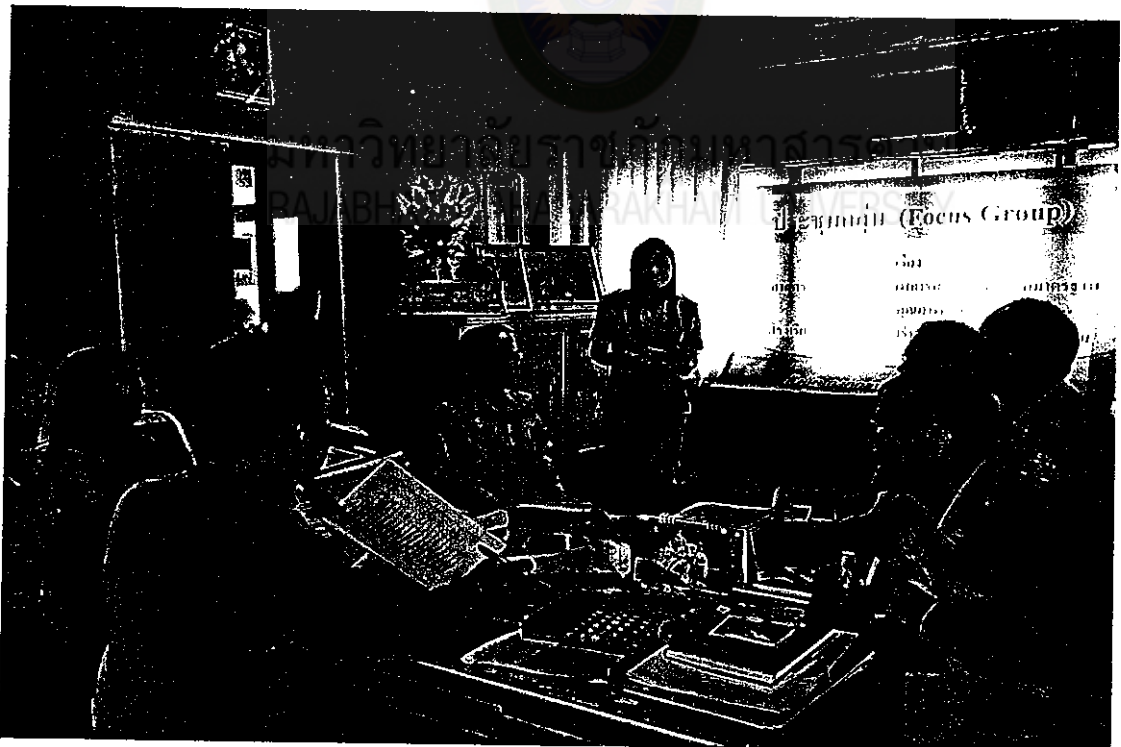
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

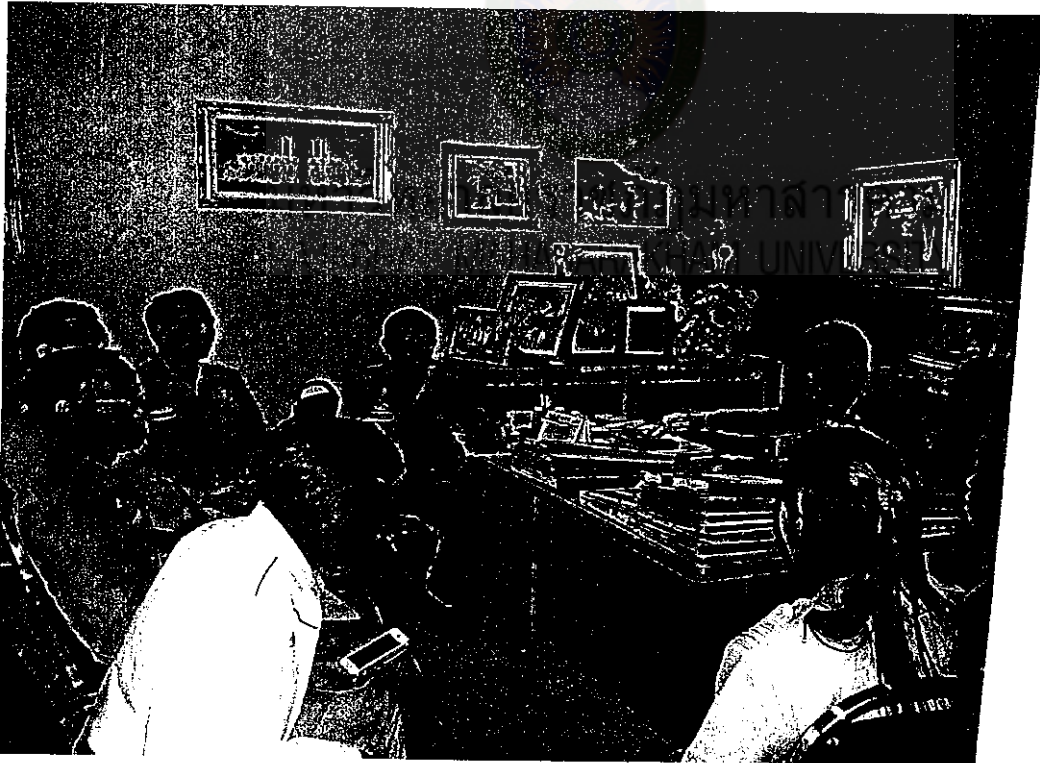
ภาคผนวก จ

ภาพประกอบการวิจัย

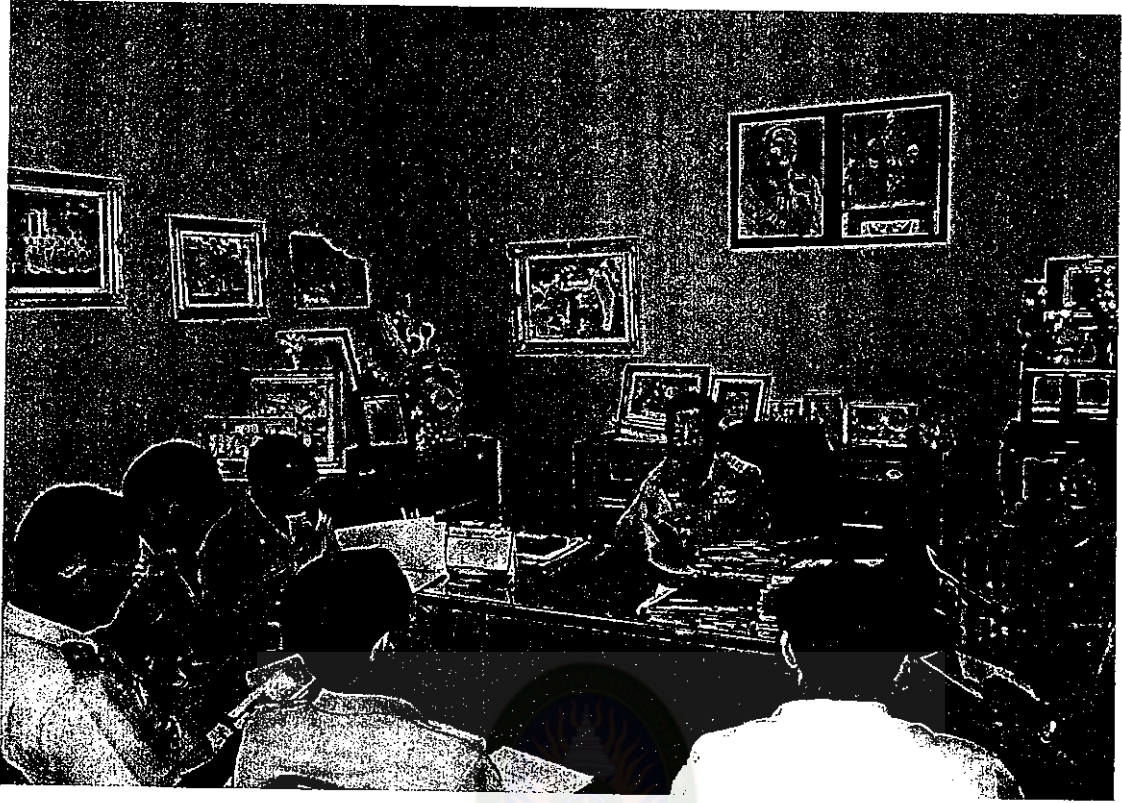
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพภาคผนวกที่ 1 - 2 สันทนาการกลุ่มการกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ
เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2558

ภาพภาคผนวกที่ 3-4 สันทนาการกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ
เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2558

ภาพภาคผนวกที่ 5-6 สันทนาการกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ
เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2558

ภาคผนวก ช
หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร. ๓๐๐

ที่ บว. ๑๓๓๐/๒๕๕๗

วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผศ. ดร. อรุสา พรหมทา

ด้วย นางวนิดา ศิริบุญรัตน์ รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๑๕๐๕๑๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- ด้าน ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑ / ๖๑๗๑๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม 44000

๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณสุรภีร์ ค่ายหนองสรวง

ด้วยนางวนิดา ศิริบุรณ์ รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๑๕๐๕๑๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- ด้าน ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรธรรม)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑ / ๑๓๓๓๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม 44000

๖ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณวิไลวรรณ อันทะลย์

ด้วยนางวนิดา ศิริบุรณ์ รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๐๑๕๐๕๑๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- ด้าน ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพโรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๓๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑ / ว ๑๗๗๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ด้วยนางวนิดา ศิริบุรณ รหัสนประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๑๕๐๕๑๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการ, ครูผู้ปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา, กรรมการสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพโรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑ / ๑๑๗๗๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ด้วยนางวนิดา ศิริบุรณ์ รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๕๐๕๑๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการ, ครูผู้ปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา, กรรมการสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพพรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

